

Mick Mauser is een background detective van zeer menselijk allooi. Soms duikt hij even à la Hitchcock in een verhaal op; soms is hij permanent toeschouwer, ooggetuige of betrokkene. Het apologetische Woord Vooraf door de beroemde maar inmiddels betreurde chief-inspector Morse zet de toonaard van zijn aanpak. In elk verhaal komen we ook iets te weten over detective Mick Mauser zelf en zijn leefgenoten, mondjesmaat. In toekomstige verhalen zal meer en meer worden prijsgegeven over deze ogenschijnlijk wazige, maar toch erg belangrijke nevenfiguur. Voorlopig blijft hij de enige detective die niet altijd als hoofdpersonage in zijn eigen drama's rondloopt. Samen met Mick Mauser kan de lezer(es) zittend denkwerk verrichten. Enig talent voor humor is daarbij wenselijk. 'Een kneepje in de kont van Miss Marple, een snuifje achter de rug van Hercule Poirot, een stiekem lurkje aan de pijp van Maigret en een kopje thee-verkeerd met Sherlock Holmes', aldus Mick Mauser zelf over zijn avonturen. What's up, Watson?

Voorpublicaties

Woord Vooraf (Apologie) in De Brakke Hond
Mick Mauser en de huurmoord in Mooie Jonge Goden, uitg. Kritak
Mick Mauser en het klokvaste drama in Ouverture, uitg. Pandora

CHIEF-INSPECTOR MORSE: EEN APOLOGIE
(Woord vooraf)

Hoofdstuk 1 MICK MAUSER EN HET GALGENMAAL
(Een vrolijke whodunit)

Hoofdstuk 2 MICK MAUSER EN DE VLEESPENMOORD
(Een crime de la crime)

Hoofdstuk 3 MICK MAUSER EN DE SIXTIES-KILLING
(Een hippe policier)

Hoofdstuk 4 MICK MAUSER EN DE HUURMOORD
(Een stream of consciousness)

Hoofdstuk 5 MICK MAUSER EN DE KOMKOMMERTIJD
(Een misdadige roundup)

Hoofdstuk 6 MICK MAUSER EN HET KLOKVASTE DRAMA
(Een luguber railroadsprookje)

Hoofdstuk 7 MICK MAUSER EN DE VERNISSAGE-AFREKENING
(Een artificieue docusoap)

Hoofdstuk 8 MICK MAUSER EN DE RED RUM
(Een maritieme droommoord)

Hoofdstuk 9 MICK MAUSER EN DE MOORD OP MARLOWE
(Een historisch spionageverhaal)

Hoofdstuk 10 MICK MAUSER: DETECTIVE ZONDER GRENZEN
(Een farmaceutisch horrorverhaal)

Woord vooraf

CHIEF-INSPECTOR MORSE: EEN APOLOGIE

Ja, ook bij mij is het allemaal begonnen met een zaadcel en een eisprong. Of was het een zaadsprong en een eicel? Forensisch onderzoek kan hierbij uitsluitsel geven. Giswerk niet. Jaren later moet uit het raam springen nog altijd als nutteloos worden beschouwd, want ik woon gelijkvloers. De bekentenis die ik ooit heb gedaan, blijft me nochtans achtervolgen: ik ben een pure hetero. Vele nachten heb ik daardoor slapeloos doorgebracht. Soms laveloos. En de zeldzame nachten tijdens dewelke mijn ogen dan wél even dicht waren, had ik te danken aan verdovende pilletjes tegen enkele aardse allergieën. Zwaarte-kracht vormde nimmer een probleem, middelpuntvliedende kracht vaak wel. Men koopt bijvoorbeeld, nietwaar, een huis, maar sommige dagen ‘gaan amper open en dicht’ (zoals ze zeggen), zodat we daar soms een appendix aan breien, met name: een nacht. Méér is namelijk in ons. Daar ben ik heidens van overtuigd. Het huis dat men meende gekocht te hebben, is dan tijdelijk spoorloos. Het blijft even in de kou staan, tussen nacht en morgen. Of het zeilt ergens in velden die door sommigen ‘Elyzees’ worden genoemd. Ik heb in de loop der jaren en nachten, net als mezelf, een onnoemlijk aantal klootzakken ontmoet. (Mag ik hierbij uw welwillende aandacht vestigen op het verplichtende werkwoord ‘moeten’ in het eerder onwerkwoordelijke ‘ont-moeten’?). Beklijven deden ze zelden: noch de klootzakken, noch de ontmoetingen. Wat ik daar aan beelden aan overhou, zijn: ten eerste een onbemand schip op de bodem van alweer een ledig glas en ten tweede een statenloze zeppelin in de zoveelste rookkolom rond mijn hoofd zwevend. Ik mag hierbij een tv-klassieker citeren: *‘To boldly go where no man has gone before’*. Waarheen? Ik pas. De afgelopen jaren betrap ik er me op steeds vaker in de verleden tijd te praten of te schrijven als ik het over ondergetekende heb. Een polshorloge draag ik niet meer. De meeste aardbewoners binden de tijd om hun pols vast, maar toch kunnen ze die niet tegenhouden en worden ze onherroepelijk ouder. Dat getuigt van

pretentie. Tijd of tijden veranderen immers niet; mensen wel, in één richting. Mijn volgende horloge zal me cadeau worden gedaan door mijn werkgever. Ik begin ook verdacht veel van koffie te houden. De enige reis die ik bijvoorbeeld wel nog zie zitten, is die naar het Mekka van de mokka. Een teken aan de wand. Maar ik hou ook alsnog genoeg fut over om de wallen onder mijn ogen als lauwerkransen te beschouwen, en niet als jaarringen, zoals bij een boom. Het leven interesseert me zoals ik naar een foto kijk, namelijk: ernaast. Buiten de foto gebeurt het belangrijkste. Het is gezien. Het is niet onopgemerkt gebleven. De focus ligt bezijden het voetbalveld, de brandstapel, het altaar, de hele ingekaderde santenboetiek kortom. Fotografen genoeg, overigens. Kaderbedrijven (en kaderleden, de opgeknoopten van de bovenwereld) ook: wetenschap, godsdienst, wellevendheid, burgerzin, kapitaal. Maar ik maak me niet druk. Ik heb met mezelf, de schrijver van deze apologie, afgesproken elke bruikbare metafoor niet nodeloos uit te laten dijen. Heelalletjes genoeg alreeds, *'where brave new man boldly went'*. Het huwelijk, onder andere. Ik pas. *Get in the car, Lewis*.

Feiten. Verleden week gebeurde iets waardoor ik mijn geloof in eender welk geloof definitief verloor. Ik hou het kort. Elk jaar noteer ik in mijn dagboek de eerste donderslag van het seizoen (maart, vaak april, soms mei). Deze jaarlijkse gewoonte liet ik ook plaatsvinden in een nieuw boek van me: een van de personages doet dat namelijk ook. (Ik schrijf boeken, verstoelen. Soms publiceer ik er een, ietwat onopgemerkt). Terwijl ik de bewuste zin op mijn laptop aan het intikken was, puur fictie dus, kraakte de eerste donderslag van het seizoen, amper 21 maart. Puur feit dus. Fictie holde feit één duimbreed vooruit. Daar keek ik wel even van op. Waren de goden met me aan het sollen? Terstond werd ik een ongelovige. Ik viel mijn geloof in toeval af. Meer niet. Minder evenmin. Maar het was mijn laatste geloof. Gisteren kreeg ik gelijk. Ze waren dus niet met me aan het sollen. Ik reed in mijn auto door een middelgrote Vlaamse provinciestad, waar ik bijna nooit kwam. Ik zou er in het cultureel centrum over mijn boeken spreken. Als verslaafde roker was ik andermaal gestopt met roken. Daar zat ik voortdurend aan te denken. De merknaam 'Marlboro' spookte me onophoudelijk door het hoofd. Op een bepaald ogenblik stond ik voor een opgehaalde brug. Het duurde lange minuten. Een binnenvaartschip deed haar ding. Toen ik eindelijk weer vooruit kon, de brug over, merkte ik tot mijn verrassing, bijna ontzetting, dat de eerste straat die ik inreed de 'Marlboroughstraat' heette. En dat in de middelgrote zeer Vlaamse provinciestad O. potvolkoffie! Zulke dingen verontrusten me aanvankelijk. Een minuut later moet ik er om glimlachen. Meer valt er niet te melden: een donderslag, waardoor fictie en feit zich simultaan voltrokken (en neen: het was geen donderdag, ik ben geen kadaver-etymoloog), een totaal onverwachte straatnaam als grijnslachend uithangbord voor mijn verslaving. Ik probeer nàast de bliksemflits en nàast het naambord te kijken, maar ontdek geen glimp van een of andere slimme afgod, de monkel om de mond. Ik moet het zelf maar zien te rooien, ik, het al net zo toevallige resultaat van de bingofusie tussen een zaadcel en een eicel, ik, rookverslaafde hetero, *disbeliever* in toeval, afvallige. God zit inderdaad in het detail: God zit in een cel.

Maar er moeten boeken worden geschreven. Romaneske boeken. Waarin iets gebeurt. ('Waarover gaat uw boek?' Je zou ze vermoorden!) Dit is de blikopener van mijn volgende 'boek': 'Men trof hem aan met zijn ballen in zijn mond en

een ijspriet door zijn linkeroor. Die kwam er aan de andere kant van zijn hoofd weer uit. Op zijn borst lag een ongebruikte kogel. Een uur daarvoor had hij pralines gekocht bij Leonidas op de Grote Markt. Dat kon de zaakvoerster – een leesbrilletje tussen de borsten bungelend – met klem bevestigen’. Einde citaat. Het is gezien. Het is niet onopgemerkt gebleven. Men ziet bloed, men proeft chocolade, men hoort een vrouwenstem uit de normale wereld der zoektheden. Men krijgt het koud: de ijspriet. Kinderen niet toegelaten (KNT): de ballen. Het staat in een boek. Het is gepleegd door iemand. Waar haalt hij het. Misschien, zelfs heel zeker, wordt het nooit wat met dat boek. Men verlangt altijd naar een tweede boek. Tweede poging: “Het mes! Het mes!’ flitste het door mijn hoofd’. Einde citaat. Allen barsten in lachen uit. Dat is het dus. Deze Swiftie is evenmin onopgemerkt gebleven. Er zijn nog duizenden andere soorten van schrijverschap mogelijk. Elk schrijverschap is overbodig en hoogstnoodzakelijk, in het eerste geval voor de mensheid, in het tweede voor de schrijver zelf (v/m). Wie dan uiteindelijk publiceert, herleidt andere mensen tot lezer (v/m). Die lezer kan een boek, een oeuvre als een belediging voor haar/zijn intelligentie ervaren. Soapteevie is een affront voor de ene en een weldaad voor de andere. (Dit wellicht volgens het minderheids-meerderheidsprincipe). ‘Wordt er ook gevochten in je boeken?’ ‘Gaat het over de oorlog?’ ‘Komt er veel seks in voor?’ Als ik daar ernstig over nadenk en doordenk, moet ik bijna een pleidooi voor crimefiction of misdaadliteratuur houden. De menselijke ziel wordt het duidelijkst opgespannen en uitvergroet in detectives, regio *‘hardboiled’*. Schoonschrijverij in dienst van de goorheid. In schone letters de vuile was buitenhangen. Beerputten openen om literaire genoegdoening te veroorzaken. (Ik weet nu zelf niet meer waar deze tekst godgenageld naartoe leidt. Mij naartoe leidt. En u. Ik lijk aan een detective bezig. Of *écriture automatique*). Welke afgod doet me deze gedachten in deze gelederen parkeren: die van het genot van het schrijven (een afgodin wellicht) of die van het ordenen van een chaos (vermoedelijk ook al een afgodin, afgoden zijn te verward)?

‘Rookverslaving’. Niks van aan. Ik pas. Ik hou het op Double Barrel, American Martini, Claret, J&B. En mijn klassiekers van het gehoor. ‘Middelgrote Vlaamse provinciestad’. Ik pas andermaal. Ik hou het op Oxford. Bij wijlen, *with a bit of luck*: Italië, Australië. Ik wil het evenmin over boeken of fictie hebben. Wel over de gore werkelijkheid, de vreselijke zelfmoorden op een regenachtige zondagnamiddag, het hellewaarts uitglijden bij nacht en ontij: stom toeval, misdaad, misdrijf, de mens. Ik moet alle andere medemensen tot verdachten herleiden, van zodra er een misdaad is gepleegd. De hele wereld is schuldig. Zelfs een dametje met breinaalden in het park kan morsetekens uitzenden. Elke misdaad is overbodig en hoogstnoodzakelijk. In beide gevallen voor mezelf en mijn bestaan op aarde, deze blauwe plek in het heelal. Ik bestrijd mijn verloren leven (*single, male, old, alcoholic, classic*) door het bestrijden van de misdaad (*single, female, workaholic*). Sorry, dat laatste tussen twee haakjes was een grap die ik niet eens mijn Sancho Panza sergeant Lewis zou toestaan. Ik voel me meer kunstenaar dan detective. Mijn leven zit vol geheimen. Ik kan omgaan met geheimen. Ik herken ze ook. Logica is altijd welkom, maar ik pas. Uit de gensters van conflicten komt meer te voorschijn dan door het logische bewandelen van de platgelopen paden der geleidelijkheid. (Ik moet dringend eens John Cleese opbellen. Die stelde ooit eens een interessante vraag: ‘Waarom

moet er in godsnaam structuur bestaan?'). Een *readymade*: 'We hebben een visie ontwikkeld op tijdelijk werk'. Elk glas bier doodt zegge een aantal hersencellen. Kinderen worden volwassenen doordat extra hersencellen worden geactiveerd; ze bereiken uiteindelijk een toestand van volledig bewustzijn. Dat is allemaal beangstigend. Daar moet iets aan gedaan worden. De perfect gestructureerde, bekostigde misdaad mag niet bestaan. Ik pas. Half werk graag! Tijdelijke bekommernis! Ik eis passie. Ik eis iets waardoor schaakgrootmeesters van de schaakcomputers winnen: passie. Waanzin, desgewenst. Passie dicteert sluiptwegen, toeval, creativiteit, geheimen. Twee talenten heb ik: geheugen, passie. Ik ga me te buiten aan klassiekers. De oudste zonde ter wereld is jaloezie. Zij is de moeder van de misdaad. Ik lees de sterren niet, maar luister naar de verhalen van de slagers en de bakkers. Ik kijk niet naar foto's, maar ernaast. Ik kan lijken lippen. De microscoop is sterker dan de heterdaad. Ik wil geen morsige stilist zijn, genre Columbo. (Ik rook niet. En regenjassen worden bij voorkeur door jonge politici gedragen). Hercule Poirot? Een draadpop, van Belgische makelij. Maigret is een personage uit Ed-Woodfilms. (Een Oscar voor het landschap, een Gouden Roos voor de kostuums). Morse? Chief-Inspector Morse met de onmogelijke voornaam? De allerindividueelste expressie van de allerindividueelste emotie. Ik ken mijn klassiekers. Stel: ik mag één keer in mijn leven een onbestrafte misdaad plegen. Wat kies ik? Wat ik ook kies, het zal veel over mezelf vertellen. Ik speel met de volgende gedachten: kleinschalige valsemunterij, een bom onder het Vaticaan, moord op mijn dubbelganger (ijsprijm, ballen, diepgevroren schapenbout, et cetera), levenslange chantage op mijn aartsvijand. Omdat ik geen sociaal talent heb, kies ik voor het eerste. Misdrijf? Misdad? Het is me verdorie niet eens om het slijk der aarde te doen. Mijn tweede gedachte, onmiddellijk na mijn keuze, is -typisch voor mij - : wat als ik plotseling de erfgenaam word van een niet on aardig fortuin? Nee, ik ben duidelijk in de wieg gelegd om in Oxford een leven te leiden, lijden. Mijn superieur moet dan maar een logeman zijn. Mijn handlanger een huisvader-sergeant, twee kinderen, houdende van exotisch eten godgenageld. En mijn fotokopies zijn bladen met een rouwrand om, een molotovcocktail (*stirred, not shaken*) heb ik nog nooit gemaakt, hoe een ijsprijm er uitziet, weet ik niet en mijn aartsvijand is een vrouw. Kleine criminaliteit dan maar: meewarigheid ten opzichte van mijn loopjongen sergeant Lewis, het tergend-nadrukkelijk formuleren van vragen, platzak een free house binnentrekken en anderen het gelag laten betalen, onverhoeds opstaan en verdwijnen in het aanschijn van een vol glas lager, zonder kloppen in de keuken van *house-cooking Sally* verschijnen en met een afkeurende blik in mijn ogen vragen waar haar *meatpie Johnny* de nacht van vrijdag op zondag was. Van dat alles dus, mondjesmaat. Ik ben de grootste klootzak die er op deze blauwe planeet rond sjokt. Maar ik woon gelijkvloers. Springen heeft geen zin. Uit het raam staren evenmin: misschien zie ik een oud dametje op een bank, ijverig met breinaalden in de weer.

Zo, nu heb ik alle pionnen uitgezet. Passie! Actie! Een geblokkeerde loper is machtelozer dan een vrijstaande pion. *That's as hard as Chinese arithmetics*. (Ik lees de sterren niet, maar luister naar slagers en bakkers). Overal ter wereld zijn er Oxfords. Nergens is de misdaad perfect. Ik vraag een sabbatjaar aan om een aantal van deze buitenlandse Oxfords te bezoeken. Als vooruitgeschoven pion wil ik het monster aan de overkant in de ogen kijken. Ik loop van de mensen weg en zoek landschappen op, desnoods in mijn hoofd. Mijn voorkeur

gaat naar Alaska uit, Jutland, Friesland. De bevolkingsdichtheid aldaar klinkt me als muziek in de oren. Sneeuw is inkeer. Wind is zuivering. Ik groet allen zeer hartelijk. *Get. Endeavour.*

Hoofdstuk 1

MICK MAUSER EN HET GALGENMAAL

Een vrolijke whodunit

Detective Mick Mauser fronste zijn wenkbrauwen toen hij het krantenbericht las. Het askegeltje van zijn sigaret viel in zijn schoot, maar hij merkte het niet.

Galgenmaal?

Eén maand voor de viering van 10 jaar restaurant De Zevensprong deed zich bijna een drama voor aldaar. 14 gasten, voor wie door een onbekende op zaterdagavond jl. in het aparte kleine zaaltje gereserveerd was, werden met een voedselvergiftiging naar het Aloysiusziekenhuis afgevoerd. Op het ogenblik dat de 14 personen onwel werden, weerklonk in het gastronomisch zaaltje minutenlang het gebrabbel van een peuter, via de klankinstallatie. Na ondervraging van de getroffen en bleek dat 7 onder hen het gebrabbel thuis al telefonisch hadden meegemaakt, vrij recent. Het gaat om VDW (schrijver), BB (reclamevrouw), TB (cultuurfunctionaris), JD (redacteur), ET (professor), EH (taverne-uitbater) en AMV (bediende). Hun partner was telkens medeslachtoffer van de voedselvergiftiging. De 7 hogervermelden werden onder een vals voorwendsel die zaterdagavond naar het restaurant gelokt. Enkelen werd een interviewafpraak met een bekend blad voorgespiegeld; anderen kregen een gratis etentje aangeboden zg. door de zaak, uit dank voor of in het licht van toekomstige samenwerking. Omtrent de identiteit van de beller/brieven-schrijver tast men in het duister. Zaakvoerder, chefs en keukenhulpjes van De Zevensprong moeten zich voor verdere ondervraging beschikbaar houden. De gerechten van die avond, geserveerd in het aparte gastronomische zaaltje, worden aan een labo-onderzoek onderworpen. Het ging die avond om het zg. Summersetmenu; getonijnd kalfsvlees vormde het hoofdgerecht. Naar verluidt zijn in de broodjes die het voorgerecht begeleidden, sporen van ergot-alkaloiden gevonden. Die worden geproduceerd door een op graan levende schimmel. Ten gevolge van consumptie van brood van dergelijk besmet graan vielen bijvoorbeeld in de Middeleeuwen veel slachtoffers. In de marinade van het tussengerecht ten slotte trof men tevens sporen aan van mannelijk zaad. Een hoogst onsmakelijke zaak dus. De Zevensprong viert op 15-16 augustus zijn 10-jarig bestaan. De zaakvoerder begrijpt niet hoe een en ander is kunnen gebeuren. Inmiddels zijn de 14 slachtoffers buiten gevaar. (KLF)

Mick Mauser drapeerde de krant als een tent om zich heen en begon grinnikend aan zijn siësta. 'Restaurant De Zaadsprong, hihhi', mompelde hij. Het was zomer; hij ging nergens heen. Misschien kon hij binnenkort eens restaurant De Zevensprong met een gastronomisch bezoekje vereren ... Mocht daar gerookt worden in die chique tent?

Jezebel Donau zwiepte met een ruk van haar hoofd haar zwarte sluikhaar uit haar bleke gezicht. Regendruppels biggelden van de ramen. De dag zat opgesloten in eindeloos grijs. Jezebel inhaleerde diep en blies de rook onmiddellijk weer uit. Die botste tegen de spiegel boven de lavabo op en wolkte over haar evenbeeld uiteen. Dan hield ze de sigaret onder de kraan; met een kort gesis doofde die uit. Ze drukte twee kinderaspirines uit hun verpakking en slikte die met een hinkstapslok water door. In de woonkamer lag de laatste stapel wiskunde-examens klaar. Dat betekende nog een halve dag corrigeerwerk. Twee à drie keer per jaar hoorde Jezebel Donau telkens weer dezelfde verzuchting van enkele van haar onderwijscollega's: 'Ik heb meer zin om de hele stapel van de trap te gooien en het meeste punten te geven aan wie boven ligt'. Jezebel voegde vandaag de daad bij het woord, maar ze deed nog meer. Ze sodemierde met een brede glimlach het zootje van de trap en bepaalde daarna de puntenscore voor elk examen middels het vogelpikbord in de keuken. Op twintig minuten tijd was de klus geklaard. Alle betrokken partijen konden tevreden zijn. Toen het koffiezetapparaat voor de laatste keer gerocheld had, rinkelde de telefoon. Eric, hoopte ze. Het was Eric. 'Je hebt goed gescoord, Eric. Ik heb net je eindexamen bekeken. Schitterend hoor'. 'Hahaha. Kom ik rond vijven nog wat punten bijscoren?' 'Ik verwacht je, schatje'. 'Tot straks dan. Ik leg nu neer, want ... '. Klik. Jezebel Donau glimlachte en haakte langzaam in. Buiten regen en wind, binnen koffie en stilte. Straks Eric met wat jong geweld. Elke week was er ergens wel een sneetje leven op aarde dat de moeite loonde. Al de rest was troep, bladvulling, tijdverdrijf, waste of space. Straks brak ook de grote leegte aan: Jezebel Donau, 33, lerares wiskunde, werd na jaren dienst bedankt wegens een combinatie aan denataliteit en afslankingsmaatregelen door het ministerie van onderwijs. Hallo, wie kon een gescheiden oude jonge schoolvos wiskunde werk verschaffen? En wie was niet op de hoogte van de affaire tussen die schoolvos en de laatstejaarsscholier Eric D., telg uit het gastronomische restaurant De Zevensprong? Twintig over vijven slikte Jezebel diens haastzaad door. Het smaakte bitter. Daarna rookten ze, luisterend naar het getokkel van de juniregen, zoals in de boeken en de films. 'Moet je vanavond weer in de keuken assisteren?' Eric knikte. 'Vierentwintig man heeft gereserveerd'. 'En morgen nog examen?' 'Ja, Duits. Geen probleem. Een keuzevakje'. 'Volgende week ben je d'er helemaal van af. En dan?' 'En jij dan, Jezebel? Voor altijd zomer?' 'Het is een ezelsstamp die ze me geven. Waar kan ik nu nog solliciteren?' 'Denk je dat onze ... onze relatie er voor iets tussen zit?' 'Die heeft er alleszins geen goed aan gedaan, zeker weten'. 'Heb je al ergens anders gesolliciteerd?' 'Nee. Kom wat dicht. Pak me nog even stevig vast'. 'Zul je dat wel doen?' 'Wat?' 'Wel: solliciteren'. 'Weet niet. Ik krijg nog een periode gewoon doorbetaald. Daarna begint het af te brokkelen. Ach, we zien wel. Misschien kies ik voor de kalme criminaliteit. Maar ik haat nu wel hartgrondig die palingkoppen van de schooldirectie en het ministerie. Kom hier, tijger. Wil je nog wat extra punten scoren? *Ein Wort hab' Ich nicht gerne gelernt, und das heisst: Kapitulation!*' 'Grrrr'. 'Wat staat er op het menu vanavond in De Zevensprong?' 'Zomers duo van gemarineerde en gerookte runderhaas met zuiver geperste olijfolie en geroosterde pijnboompitten, warme beenham met kampernoeljes in een madeirasaus ofwel het visgerecht van de week, terrine van zachte blauwe kaas en rabarbercompote na'. 'Waw, indrukwekkend adembenemend strelend'. 'Bah, parels voor de zwijnen. Kom. Kiss'. Na gedane zaken werkte Eric zich los en ging in de keuken nog wat pijltjes gooien. Jezebel monsterde

hem vanuit de sofa. Ze vroeg zich af of de zeldzame pieken in een mensenleven door een zingevende rode draad verbonden konden worden. Dat zou toch al iets zijn. Iets om op te koordansen. Maar daaromtrent tastte ze volledig in het duister. Een diep dal strekte zich momenteel voor haar uit. Vlaggen, wimpels, serpentine en feestverlichting waren voor lange tijd opgeborgen. Ze keek naar Eric's bilspleet en haatte de mensheid uit de grond van haar hart. Waarin verschilde bijvoorbeeld die reet van de gelijknamige reet zoveel jaren geleden? En die lul dan? Jezebel stak haar honderdduizendste sigaret op. Het hoofd van de jonge minnaar-scholier-keukenhulp schudde voortdurend nee, terwijl de pijlen zich steeds vlugger en heftiger in het bord boorden. Een decennium geleden stond hier een oudere Eric net zo bloot net hetzelfde te doen, maar liefje nr. 3 werd weggegooid als een te veel gebruikte voetveeg in taverne De Woede der Noormannen, 'soul, snacks, ... ' etc.: weg, wipe out, adieu. 'Wanneer komt dat feestweekend voor 10 jaar De Zevensprong?' riep ze naar de keuken. POK - 'Wät!?' - POK - POK - 'Dedju!!' 'Zevensprong, feestweekend, wanneer'. 'O ... '. Eric wrong de pijltjes uit het bord en schreed achterwaarts. 'Eh ... 15-16 augustus', riep hij terug. 'Kom ik ook?' 'Beter - POK - van niet - POK'. 'Waarom?' 'Te gevaarlijk'. 'Wie?' 'Een heleboel ongedierte. Misschien ook van je schooldirectie. En Annemuis van 't secretariaat'. 'O, die. Inderdaad. Wie nog?' 'De invitaties moeten nog verzonden worden'. 'Ik wil het weten'. 'Waarom?' 'Daarom'. 'Je komt toch beter niet, hoor. We gaan nu al over de tongen'. 'O.k., o.k., ik ken mijn les wel'. 'Ga je niet op reis?' 'Ik heb niks gepland. Misschien neem ik eens de boot, heen en terug'. 'Welke boot?' 'Engeland'. Het POK-POK-POK viel stil. Eric plofte in de sofa en stroopte zijn kleren aan. 'Dat wordt weer hollen; straks kom ik te laat'. 'Wanneer zie ik je nog eens?' 'Op school?' 'Dat bedoel ik niet'. 'Ik bel je op, hé'. 'Doe dat maar'. 'Red je 't?' 'Wat bedoel je?' 'Wel, je moet toch naar ander werk uitkijken?' 'Jaahh ... '. Jezebel doofde de sigaret en rolde zich in de sofa op. 'Die regen hangt me de keel uit', zei ze. 'Het is nu geen seizoen waarin het moet regenen. Het lijkt verdorie wel herfst'. 'Herfst, ja', knikte Eric. Hij drukte zijn lippen tegen de hare en verdween als de bliksem. 'Ik vind het wel hoor. Tot binnenkort?' 'Ja'. '... als je ballen weer eens op springen staan zeker ... ', dacht Jezebel er bitter bij. Ze stond op en tapte zich een glas water van de kraan. Beneden viel de deur met een harde bons in het slot. Toen kreeg ze wroeging. Ze graaide de examens wiskunde bijeen en installeerde zich aan de werktafel. De dag verdrong in de grijsheid van junieregen.

'Akke-lakke-loo-waa-jomaloollo?-welle-walle-àk-èk-inne-walewei-mawa-joeftjoef-lakkemoesje-aaa-wasjechsjalaah?-akke-wakkewoesja-joojoo-oma-woewasjoefsjoeft-tepèjèè-puwambampam-akke-lakke-loo-waa-jomaloollo!-woe-woe-jollapaloesjoesj-iegeplmamloo-waa-oewoe-wasjechsjalààhhh?'

Drie minuten lang ongeveer duurde dat peutergebrabbel aan de telefoon. Verbaasd legde de schrijver Valentijn De Wit de hoorn neer. Hij keek op zijn horloge. 20:47. 'Wie was het?' informeerde zijn vriendin. Valentijn haalde zijn schouders op. 'Gelal van een kind potverdorie, minutenlang'. 'Vrijetijdstarief hé', lachte Nathalie. 'Die kleuters blijven wel laat op tegenwoordig. Dat kind moest al lang met zijn duim in zijn mond aan het maffen zijn'. Nog altijd verbaasd staarde de schrijver naar het designtelefoontoestel. 'Kan zo'n kleuter een nummer gedraaid krijgen?' vroeg hij zich plotseling hardop af. 'Gedùwd', verbeterde Nathalie hem. 'Gedùwd. Het zal wel een toestel met druktoetsen

zijn'. 'Ja, of een baby-gsm'pje', schamperde Valentijn. 'Misschien kreeg het hulp van een volwassene'. 'Verborgen camera?' Nathalie woelde quasi-ernstig met beide handen door een weelderige kamerplant. 'Microfoon?' Valentijn inspecteerde de vier hoeken van de woonkamer. 'Hou op'. 'Hou zelf op'. 'Een grap?' 'Puur toeval is het. Kind tokkelt willekeurig op vreemd voorwerp. Veroorzaakt leuke geluidjes. Basta'. 'Neenee: kind nam eerst hoorn op. Vormde – gestuurd door een volwassenenhand – mijn nummer. Sprak dan achterstevoren mijn doodvonnis uit', zei Valentijn. Hij wou altijd het laatste woord. 'Ach, tijd voor een eau-de-vie, rampscenarist'.

Het waren razend drukke weken voor reclamevrouw Betty Bevernagie. Er moesten dringend advertising-trucs gevonden worden om het nakende verbod op tabaksreclame te omzeilen. En met het oog op de nationale verkiezingen wilden zowel de jongeren- als de vrouwenafdeling van een van de meerderheidspartijen een beroep op haar doen als campagnebouwer. Prima voor Betty Bevernagie Advertising, ofte Bad&Bad, maar na het slopende lobbywerk begon nu de dwangarbeid: samenwerken met betweterige jonge politici winter zomer in lange beige regenjassen gehuld en politieke vrouwtjesdieren, pareren van de welbespraakte vertegenwoordigers van de Non-Smoking Alliantie. Op de schaal van Bad&Bad veroorzaakten alle drie de categorieën evenveel pain in the neck en blaren op de intelligentie. Dat speelde allemaal door Betty's hoofd toen ze het bandje van haar antwoordapparaat 's avonds om elf uur bij haar thuis beluisterde. De hijger was niet van de partij deze keer. Maar wat voor de duivel ... Met gespitste oren spoelde ze het bandje wat terug. Wat was dat in 's hemelsnaam?!

'Akke-lakke-loo-waa-jomaloollo?-welle-walle-àk-èk-inne-walewei-mawa-joeftjoef-lakkemoesje-aaa-wasjechsjalaah?-akke-wakkewoesja-joojoo-oma-woewasjoefsjoeft-tepèjèè-puwambampam-akke-lakke-loo-waa-jomaloollo!-woe-woe-jollapaloesjoesje-iegeplmamloo-waa-oewoe-wasjechsjalàààhhh?'

Cultuurfunctionaris Tony Berger diepte zijn lulletje uit zijn gulp, dacht aan betere tijden met heupwiegende meiden en stroomde even later in zijn zakdoek over. Toen zijn purperen kardinaal weer tot belachelijke pindanootproporties verschrompeld was, zuchtte hij treurig. In zijn werkkamer dreef een dichte mist. Sigarettenpeuken lagen als gesneuvelde soldaten verspreid over en naast twee asbakken. Hij mikte de zakdoek in de onderste schuiflade van zijn bureau, bij de melocakes en de vele kattebelletjes die als ongelezen propjes een duister bestaan als *'things that should have happened'* leidden. Berger was door het stadsbestuur aangesteld als intendant van de Taalstoet: een tweejaarlijkse optocht die de geschiedenis van de moerstaal evoceerde middels meer figuranten dan er toeschouwers waren. Telkens de Taalstoet als een lintworm door de ingewanden van de stad kroop, dropen afgunst, nijd en jaloezie van de notabelentribune op de Grote Markt. Drie, vier, vijf, zes, zeven stadskabouters-cultuurwerkers voelden zich telkenmale gepasseerd. Ieder vond van zichzelf dat hij en hij alleen het meest geschikt was als Taalstoetpatron. Die verdomde Berger met zijn soapserievoornaam trok altijd alles naar zich toe. 'Ze moesten eens weten wat een tweejaarlijkse ellende ik me telkenmale op de hals haal', dacht de beproefde. 'Niemand beseft echt ten volle wat ... '. De

telefoon zoemde. Tony Berger schrok uit zijn verwarde gepeins op. Hij veegde zijn bezwete handpalm aan zijn dij af en nam op. 'Ja hallo?'

'Akke-lakke-loo-waa-jomaloollo?-welle-walle-àk-èk-inne-walewei-mawa-joeftjoef-lakkemoesje-aaa-wasjechsjalaah?-akke-wakkewoesja-joojoo-omawoewasjoefsjoeft-tejèjèè-puwambampam-akke-lakke-loo-waa-jomaloollo!-woe-woe-jollapaloesjoesj-iegeplmamloo-waa-oewoe-wasjechsjalàààhhh?'

Na het VTM-journaal van 19 uur maakte afgevaardigd beheerder en hoofdredacteur Jef Deleeuw van de algemeen culturele stichting Ons Zwerfdeel zich klaar voor zijn zoveelste vernissage annex receptie. Vanavond zou hij het echter eens niet zèlf zeggen, maar nederig luisteren. Zorgvuldig kamde hij zijn uitdunnende haren; hij verdeelde die nauwgezet over zijn schedel. Met een postordermonster van een Harley-Davidsonspray bewierookte hij vervolgens zijn okselholtes. Toen hij zijn rechteroksel met de welriekende odeur bewaai-erde, rinkelde de telefoon. 'Cecilia!' riep hij vanuit de badkamer. 'Cecilia! Telefoon!' 'Jaja, Jef!' Vrouwlied Cecilia haastte zich naar het toestel. Jef Deleeuw ging nu over tot de balseming van zijn gelaat.

'Akke-lakke-loo-waa-jomaloollo?-welle-walle-àk-èk-inne-walewei-mawa-joeftjoef-lakkemoesje-aaa-wasjechsjalaah?-akke-wakkewoesja-joojoo-omawoewasjoefsjoeft-tejèjèè-puwambampam-akke-lakke-loo-waa-jomaloollo!-woe-woe-jollapaloesjoesj-iegeplmamloo-waa-oewoe-wasjechsjalàààhhh?'

'Jef!!' riep Cecilia. 'Jef!!' Ze stond onder aan de trap, haar wenkbrauwen als vraagtekens over haar voorhoofd naar omhoog kruipend. Halfnaakt verscheen cultuurdrager Jef Deleeuw. Hij had een badhanddoek om zijn middel geknoopt teneinde zijn mannelijk erfdeel te bedekken. Zo had hij dat eens in een film gezien. 'Ja?' informeerde hij. 'Voor mij?' 'Moet je nu horen ... ', begon Cecilia.

In bureau GK.07.3 van de faculteit Wijsbegeerte & Letteren rinkelde de telefoon. Professor Emma Thomas schrok uit lectuur van een verhandeling op. Vlugvlug plukte ze een Philip Morris uit het pakje en zoog er vuur in. Met haar rechterwijsvinger rukte ze haar leesbrilletje van haar neus; het verdween à la benji in de diepte tussen haar borsten en bleef daar bungelen. Emma inhaalde diep. Toen nam ze op. 'Ja, Emma Thomas hier. Goede ... '. 'Akke-lakke-loo ... '. 'Wablief?! Hallo?!'

'... waa-jomaloollo?-welle-walle-àk-èk-inne-walewei-mawajoeftjoef-lakke-moesje-aaa-wasjechsjalaah?-akke-wakkewoesja-joojoo-omawoewasjoefsjoeft-tejèjèè-puwambampam-akke-lakke-loo-waa-jomaloollo!-woe-woe-jollapaloesjoesj-iegeplmamloo-waa-oewoe-wasjechsjalàààhhh?'

Eric Herfst, 49, de overgebleven halflange grijze haren in een staart bijeengehouden, stond in de keuken van zijn taverne De Woede der Noormannen ('soul, snacks, jazz & blues') met een eigengepied shagje tussen de lippen zijn vingernagels te knippen. Dat was niet naar de zin van Patricia, liefje nr. 12 van Eric. Als patron van een horecabedrijf hoor je je nagels niet ter plekke te knippen. 'Godverdomme, Eric, viespeuk', stoof Patricia op. 'Hou op daarmee. En die kerel van WIPE OUT is hier'. 'Wel, geen probleem toch? Hij moet alleen maar

de voetmatten vervangen, zoals gewoonlijk'. 'Maar hij wil geld voor het afgelopen kwartaal'. 'Jaja, ik kom al', snauwde Eric. 'Is het weer zover?' Hij knipte nog een chip van zijn linkerduimnagel. Die kwam ergens tussen de koffiefilters terecht. *'Twelve points for Estonia'*, mompelde Eric balorig. De voetmattenman zat al aan de toog, schrijvend in een facturatiescheurblok. 'Meneer Herfst, goeienavond'. 'Ah, dag. Een pint?' 'Ja, merci. Voilà, we zijn alweer drie maanden verder'. 'Jaja'. Eric keek naar de splinternieuwe mat aan de deur. Er stond in koeien van letters WIPE OUT op. 'Ik zou eigenlijk ... ', begon Eric, maar de telefoon rinkelde plotseling. 'Patricia!' 'Ja?' 'Telefoon! Neem jij even de tele ... '. 'Jaja!' Eric boog zich over de opkrullende factuur van WIPE OUT.

'Akke-lakke-loo-waa-jomaloollo?-welle-walle-àk-èk-inne-walewei-mawa-joeftjoef-lakkemoesje-aaa-wasjechsjalaah?-akke-wakkewoesja-joojoo-oma-woewasjoefsjoeft-tejèjèè-puwambampam-akke-lakke-loo-waa-jomaloollo!-woe-woe-jollapaloesjoesj-iegeplmamloo-waa-oewoe-wasjechsjalàààhhh?'

Anne-Mie Vercaemer, wegens spitsheid al levenslang bijgenaamd Annemuis, deed de in blokjes gesneden zeebaars in een vergiet en goot er kokend water over. Vooraleer ze de vis in een kom deed, liet ze alles goed uitlekken. Uit twee verse chilipepers verwijderde ze de zadjes en sneed het vruchtvlies ervan heel fijn. Dit mengde ze met een eetlepel gemalen chili, een fijngesnipperde ui en het sap van drie limoenen. Dit mengsel goot Annemuis dan over de vis. Drie uur lang moest de pikante lekkernij nu blijven staan, totdat de vis wit werd, en niet meer transparant was. Daarna zou de gemarineerde zeebaars op tafel komen, gearneerd met wat sla en de klassieke peterselie, en in het gezelschap van gekookte maïskolven en in schijfjes gesneden zoete kookaardappelen. Met het puntje van haar tong uit haar mond hakte Annemuis nog een extra uitje en een extra halve chilipeper fijn. 'De smaak van de wereld – PERU – een pikant avontuur' kon ze nog net door haar tranen heen in het open gespreide receptenmagazine ontcijferen. De 'Corvina Ceviche' was voor straks, als haar man Fred van zijn receptie op de firma terug zou komen. De pikante zeebaars bleek namelijk hét middel tegen een kater. En een sluipende kater zou Fred vanavond wis en drie mee naar huis brengen: zijn firma had een gigantisch contract weten te versieren en de hele dag werd daarop geklonken, op alle echelons. Toen Annemuis met een van de maïskolven aan het jongleren was, rinkelde de telefoon. Met de rug van haar hand wreef ze de tranen uit haar ogen en spoedde zich naar de woonkamer. 'Ja, bij Vercaemer, hallo, goeienavond. Met wie ... '.

'Akke-lakke-loo-waa-jomaloollo?-welle-walle-àk-èk-inne-walewei-mawa-joeftjoef-lakkemoesje-aaa-wasjechsjalaah?-akke-wakkewoesja-joojoo-oma-woewasjoefsjoeft-tejèjèè-puwambampam-akke-lakke-loo-waa-jomaloollo!-woe-woe-jollapaloesjoesj-iegeplmamloo-waa-oewoe-wasjechsjalàààhhh?'

De oortjes ten oosten en ten westen van het snoetje van Anne-Mie Annemuis spitsten zich ten top. Nog een minuut lang bleef ze ingespannen luisteren, maar dat onverstaanbare gebrabbel kwam er niks meer. Met gefronst voorhoofd haastte ze zich weer naar haar zeebaars.

Gewapend met enkele muziekcassettes en een compilatie Japanse misdaadverhalen trok Jezebel op vrijdagavond naar de sociale woonwijk Hemelsbreedte.

Haar tweelingzus Daphne en haar man gingen stappen; peuterzoon Tim kreeg de tantebewaking. Het kind, gedoodverfd als een schreeuwlelijkerd eersteklas, lag reeds in de kinderkamer ter ruste toen tante Jezebel arriveerde. De babyfoon werd in de living gezet, naast de televisie en de stereotoren. Jezebel zwaaide geruststellend gedag naar de stappers en installeerde zich als een luie boeddha op het bankstel. Ze trok de helft van haar kleren uit, schopte haar schoenen onder tafel, plunderde in een brede beweging drie schappen uit de koelkast en omringde zich met afstandsbedienings- en zaptoestelletjes allerhande. Het ging erom televisiebeelden, muziek en lectuur te combineren met allerlei zoetigheden en zoutjes, rijkelijk bewierookt door een peloton Marlborosigaretten. Daar draaide elke babywacht om. Toen begon dat ellendige geblèr. Dreigend klonk het uit de babyfoon op. Jezebel haastte zich naar de kinderkamer en friemelde wat aan het warboeltje dat onder de donsdeken uit stak. Een korte, onheilspellende stilte trad in. Op de tippen van haar tenen verliet Jezebel het locomotiefjesbehang. Ze hurkte voor het stereoheiligdom neer en mikte een zelfgekopieerde muziekcassette in de gleuf: Neil Young, moede klanken voor energieke gevorderden. Zoals te verwachten en te voorzien en te voorspellen was, duurde de vreugde 17 seconden. Tiny Tim wou zèlf het voorprogramma volschreeuwen. Tegen tien was de luie boeddha een pezige snelwandelaarster geworden, met verbeterd trek om de mond pendelend tussen de sofa en het kinderbed. 'O.k., klein grut', mompelde tante Jezebel tenslotte. 'Je wilt dus ook de hoofdact zijn hé, vanavond? Dan krijg je wat elke muzikant pakt: drugs'. Ze plette twee kinderaspirines door een stevige eetlepel slaapstroop heen en mikte het *lovin' spoonful* papje in Timmetjes hoofd. Het mocht van Daphne, 'in noodgeval'. De stroop moest de nazaat naar Elyzese slaapvelden loodsen; de aspirientjes wierpen daarbij dammetjes op tegen eventuele peuterpijnen. 'Zo doen de rock'n roll animals het ook', dacht Jezebel, voor de twintigste keer in de sofa neerplof-fend. En zie: het bleef een dik halfuur kindstil. Een hemel op aarde. Ze schoof nu de andere kant van Neil Young in de zanggleuf en duwde op een toets. Er was iets met het mechanisme. Midden track 1 kwam Tim weer tussen, met onsamenhangend gebrabbel-op-speed, bijna twee minuten lang, via babyfoon. Met open mond bleef Jezebel zitten luisteren, op de rand van de bank, kindermoord annex zelfmoord overwegend. Maar na dit rapnummer zweeg de jonge wereldburger eindelijk stil. De pijnen waren weggeëbd; de slaapstroop had de aspirine overwonnen. Neil Young nam weer over en breide haperend door. Jezebel trok een venster open om de Marlboromist het huis uit te drijven. 'Godverdomme', zei ze omstreeks middernacht, nadat ze de rewindtoets had ingedrukt en van plan was rustig wegsoezend met Neil Young de liefde te gaan bedrijven: midden track 1 werd het voorspel abrupt afgebroken. Rapper Tim was over de oude rocker heen gerecorded. 'Nou,' zuchtte tante Jezebel, 'souvénir aan een mooie avond'. Na een paar minuten nam Neil de draad weer op. De oppas gooide haar rechterbeen over de leuning van de bank.

Eric was scholier-af en vakantiehulp in het restaurant van zijn pa. In september zou hij nog wat vaags gaan studeren; kwestie van het aanslagbiljet van de directe belastingen netjes ingevuld te krijgen. In de loop van de zomer kwam hij af en toe zijn oud-lerares wiskunde opzoeken. Meestal mondde dat uit op een partijtje *wildfucking*. In een trechterglas dat de vorm had van de linkerborst van Marie-Antoinette deponeerde Jezebel op geregelde tijdstippen het

levenssap van de jonge spuitgast. Dat bewaarde ze in het vriesvak. Na enkele hopeloze sollicitatiepogingen concentreerde Jezebel Donau zich vervolgens op een wraakoefeningetje. Ze had een zwarte lijst in haar hoofd van zeven wezens die haar ooit hadden gekwetst en haar leven daardoor voor een stuk hadden vergald. De flutschrijver Valentijn De Wit had haar als dronken del maar weliswaar onder een andere naam ten tonele gevoerd in een van zijn flutverhaaltjes. Daarenboven had hij aan 'die' Nathalie de voorkeur gegeven. Betty Bevernagie had tot drie keer toe freelance copywritingwerk van Jezebels hand kleinerend én in het openbaar afgekeurd, nadat ze er nota bene zelf om gevraagd had. Cultuuroen Tony Berger had haar medewerking aan de Taalstoet geweigerd en deze begeerde schnabbel naar zijn minnares doorge-sluisd. Windhaan Jef Deleeuw had in het blad van zijn stichting Ons Zwerfdeel haar over het hoofd gezien bij het signaleren van 'veelbelovende dichtersessen in eigen beheer'. Professor Emma Thomas had haar op niet onverdachte wijze gezakt in haar eerste kandidatuur Romaanse Filologie. Talenknobbel Jezebel Donau ging dan maar de grammatica van de wiskunde bedrijven, op goed geluk. Zuipschuit Eric Herfst had liefje nr. 3 als een deurmat uit De Woede der Noormannen afgedankt en weggegooid, nadat hij zich meer dan twee jaar in haar had leeggespoten. Annemuis Vercaemer had er met haar scherpe tong voor gezorgd dat de affaire tussen Jezebel en de nieuwe Eric een publiek geheim werd. Voila, de round-up was dus vlug gemaakt. Onder telkens een aangepast voorwendsel, daarbij vooral de ijdelheid bespelend, lokte Jezebel Donau de zeven zulthoofden met hun partner op eenzelfde avond in De Zevensprong uit. Vanuit publieke telefooncellen verrichtte Jezebel wonderen. Ze gebruikte daarbij begrippen als 'verdienste' en 'embargo': een en ander moest geheim blijven, tot voor het dessert. Eric zat in het complot. Hij bediende het cassettedeck die avond, bijvoorbeeld. Door het voorval kwam hij wel even in the picture, maar zijn naam bleef haas. Het sperma in de marinade van het tussengerecht bleek een foutieve diagnose te zijn; eigenlijk ging het om vis-sen-gel. De alkaloïdenvergiftiging betrof een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Jezebel en Eric hadden alleen maar de zeven palingkoppen en hun partner naar het restaurant gelokt en nog even gezamenlijk laten genieten van het blablablagebrabbelen. De aanwezigen waren dus niet alleen verbaasd over hun wederzijdse aanwezigheid in het gezelschap (de meesten kenden elkaar niet), maar ook over de vreemde achtergrondgeluiden, die sommigen wel bekend in de oren klonken. In de spoedopname dachten dezen daar bijzonder hard over na. De daders hadden nooit kunnen vermoeden dat hun slachtoffers doodziek afgevoerd zouden worden. Het werden dus penibele dagen voor die twee grapjassen. Ze hadden zich hun grap anders voorgespiegeld: allen in opperste verwarring bijvoorbeeld, wild gissend naar het waarom en het wie. Wie betaalde het gelag? Niemand, meneer. *Whodunit? Nobody, sir.* Een slechte *practical joker* waarschijnlijk. Candid-cameratoestand *perhaps?* De tv was toch niet ... Nee, er werd niks gevonden, en er werd geen einde aan gebreed. Wie ontdekte het verband? Geen kat. De Zevensprong zat met een bittere nasmaak.

Mick Mauser zonk grinnikend in de kussens achterover toen hij de nieuwste berichten over de catastrofe in De Zevensprong in de krant las. 'Nu kunnen restaurateurs op ideeën gebracht worden en elkaar de markt uit pesten', dacht hij. 'Reserveren met z'n tienden en niét opdagen bijvoorbeeld. Mogelijkheden legio'. Toen rinkelde de telefoon. Mick nam op, nog steeds grinnikend. 'Hallo, met ... '. 'Akke-lakke-loo-waa-joma ... '. 'Godverdomme!'

Hoofdstuk 2

MICK MAUSER EN DE VLEESPENMOORD

Een crime de la crime

De grote pendule sloeg vijf keer. Mick Mauser schonk zich een royale wodka in en ging voor het raam staan. Herfstige kruidigheid hing in de lucht. De meeste bladeren hadden hun bomen al verlaten. Mick Mauser mocht van geluk spreken. Hoe dat zo kwam, maakt het volgende misdaadverhaal duidelijk.

Jeroen Debruyne, definitief gesjeesde student geneeskunde, zat op zijn kamer ingespannen een beroep te doen op het enige talent dat hij had. In de linkerbovenhoek van een blanco blad papier kopieerde hij nauwkeurig het resultaat van anderhalve dag gepruts. Het was een inkttekening van een speurend oog, met in een halve cirkel daarboven de woorden WIJ SLAPEN NOOIT. Toen dat met goed gevolg gebeurd was, leunde hij tevreden achterover en stak een zoveelste sigaret op. Het zag er goed uit. Na drie boemeljaren en zoveel mislukte zittijden had hij eindelijk eens iets waar hij pa een plezier mee kon doen, op diens eigen verzoek weliswaar. Het was een likje zalf op de wonde. Jeroen Debruyne grinnikte even. Maar dan betrok zijn gezicht weer. Andermaal was de herfst daar, met rasse schreden. Wat nu? Hij krabde aan zijn kruis en inhaalde de rook tot in de toppen van zijn tenen.

Aan het begin van de 21^e eeuw steeg de criminaliteit in de stad onrustbarend. Welzijnswerkers noch wrevelagenten konden daar tegen optornen. De rechtspraak liep mank. De penitentiaire administratie draaide vierkant. Het was een verschijnsel in alle steden. Diverse maatregelen van hogerhand zetten weinig zoden aan de dijk. Een nadrukkelijker en bij wijlen driester optreden van politie en rijkswacht was er het gevolg van. Veiligheid, thuis en op straat, werd het hamthema van de politici. Extreemrechts janhagel, door een bedenkelijk groot aantal landgenoten naar het parlement gestemd, baseerde er zijn zogenaamd partijprogramma op. Dat smeerden ze uit over verlichtingspalen, telefooncellen en verkeersborden, bijvoorbeeld tijdens het hoogseizoen van het kusttoerisme, wanneer Jan en Mie en Piet en Cindy als lemmingen massaal naar de Noordzee trokken. De harde aanpak waar voor gepleit werd, wakkerde smeulend racisme aan.

In Kortrijk, de navel van het naarstige 'Texas van Vlaanderen', probeerden enkelen er iets aan te doen. Onder strikte geheimhouding werd de Civiele Cel opgericht. Dat gebeurde, zelfs zonder medeweten van burgemeester Antoon Jans, door eerste schepen Manu Debruyne en drie gelijkgezinde schepenen, op een winderige herfstavond. Niemand anders was toen op de hoogte. De vier gezworenen genoten ook stiekem van hun ietwat romantische geheimdoenerij. Op hun nachttafels thuis lagen spionagethrillers en pockets over geheime diensten, voor een kwart gelezen. En ze keken alle vier trouw naar de hersengymnastiek van chieff-inspector Morse op tv, een keer per week. De vier musketiers vergaderden bij schepen Debaere, een huis in de rij. Hun vrouwen waren

buitenspel gezet ten huize van schepen Demunck, wiens vrouw adembenevende Weense chocoladetaarten kon bakken. Als devies kozen de vier schepenen, op voorstel van Debruyne: WIJ SLAPEN NOOIT. Een waakzaam oog zou hun logo worden. Dat had de eerste schepen van ene Nat Pinkerton gepikt, die ooit de pionier was van het eerste professionele detectivebureau in Amerika: de fameuze bolhoedenbrigade. Ten behoeve van de interne communicatie zou de zoon van Debruyne briefpapier ontwerpen met devies en logo van de ovenwarme Civiele Cel erop. 'Hij heeft momenteel toch niks anders te doen', zei Debruyne ietwat wrang. De drie anderen keken hem medelijdend aan. 'En wat extra zakgeld om te zwijgen ...'. 'Goed', knikte schepen Vereecke. Hij grabbelde, lang nakikkend, in de schaal met studentenhaver. Tegen elf uur die avond was de zaak beklonken. De Civiele Cel was een embryonaal feit. De vier schepenen legden elkaar zwijgplicht op. Dat vormde geen probleem. Ook niet ten opzichte van burgemeester Jans, wiens recente interventies alom zelfs de eigen partijgenoten zuur opbraken. Eerste schepen Manu Debruyne, die in vele watertjes viste, zou persoonlijk verdere stappen ondernemen. De top van de eenheidspolitie moest een minimum aan informatie krijgen: net voldoende om die weer te vergeten ('desnoods weg te lachen', merkte Debaere op, maar hij kreeg vernietigende blikken hiervoor), genoeg om vrij te kunnen opereren ('en daarmee bedoel ik onszelf', verduidelijkte Debruyne bloedernstig), te weinig om er wakker van te liggen (hier knikte het gezelschap voltallig). Overigens stond de eenheidspolitie onder de bevoegdheid van de zeer geachte heer burgemeester. Een makkie. De plannen hadden al een zeer concrete vorm aangenomen: de afgedankte kantoortjes van de stedelijke Dienst Patrimonium in de Dapperstraat moesten een opknapbeurt krijgen. En daarna zou Mick Mauser ontboden worden. Mick Mauser was de geknipte kerel. Daar waren de vier het roerend over eens. Het was oud nieuws.

'Het oprichten van een stedelijke Civiele Cel is een geheel nieuw idee', bedacht eerste schepen Debruyne tevreden bij het naar huis rijden. 'Dat zou toch ergens in de annalen van de stad Kortrijk een spoor moeten hebben verdorie. Jammer dat ik er de pers niet bij kan betrekken. Onze nationale ministers houden ook zulke geheime conclaven: ze vormen schaduwcomités die 's lands belang dienen. Ja: ze bepalen zelfs de troonopvolging! Waarom hier dan ook niet? Ik neem mijn verantwoordelijkheid. Het geld is er. Ja, dit is pionierswerk! Wij zijn de eersten die er echt werk van maken. Ooit zal de geschiedenis ons – mij – gelijk geven. En Mick Mauser moet kracht van wet en optreden krijgen, zonder in het vaarwater van de eenheidspolitie of het gerecht eh ... te ... te varen ... nee: te belanden. Een soort van incognito, officiële Robin Hood dus, jawel. Een ... een schepping van mijn geest'. Even had eerste schepen Manu Debruyne gewenst dat op dit ogenblik een steen de voorruit van zijn wagen verbrijzelde. Het zou de roep om meer veiligheid kracht bijgezet hebben. Het zou de kersverse Civiele Cel nog meer reden van bestaan gegeven hebben. 'Want we denken allemaal dat het met ons niet kan gebeuren', mompelde de eerste schepen. Hij zoemde de kantelpoort van zijn garage open. Een windvlaag joeg een legertje biggelende regendruppels over zijn voorruit. De Audi 100 gleed zijn stal binnen. Debruyne ontgordelde zich en wrong zich naar buiten. Aan zijn achteruitkijkspiegel hing een glinsterende spinnendraad. 'Godverdomme!' dacht hij plotseling. 'Ik heb mijn vrouw vergeten!' Haastig stapte hij weer in en schroefde naar het huis van kompaan Demunck. Hoe kon hij zo stom zijn. Ze moest eens weten.

Midden in de nacht rinkelde de telefoon bij persfotograaf Marnick Holderbeke. Het was Georges Verwee, conciërge van de perscentrale op het Schinkelmanplein. 'Marnick? Georges hier. Je sliep al zeker? Een fax duurt te lang. De burgemeester is thuis in zijn garage vermoord. Hij kwam van een vergadering van de Volkstuinen'. 'Nee!? Wanneer!?' riep de fotograaf uit. Zijn vrouw schrok wakker. In de kinderkamer klonk gestommel. 'Een uur geleden of zo. Ik krijg het bericht nu pas door. De spoedgevallen ... Zijn vrouw ... '. Twee minuten later vlamde Marnick Holderbeke op zijn Go Ahead Eagle naar de Hovenierstraat. Het regende en waaide stevig, maar toch hing herfstige kruidigheid in de lucht. Haastig aaneengeknoopte oranje-witte en blauw-witte linten bakenden de plaats des onheils af. Combi's waren aan het manoeuvreren om de Hovenierstraat, een doodlopende straat ietwat buiten het centrum van Kortrijk, hermetisch af te grendelen. In het schijnsel van de lichtpanelen van de Indosuez Bank, die ooit verkeerd gegokt had door hier een leegstaande gemeenteschool te betrekken, troepten onthutste burensamen. Burgemeester Jans was bij hen een graaggeziene figuur geweest, altijd in de weer tegen de verkrotting in de onmiddellijke omgeving van de niet meer zo frisse Hovenierstraat. Persfotograaf Holderbeke informeerde zich vliegensvlug, terwijl hij zijn fotoapparaat in de aanslag bracht. Burgemeester Jans, 69, was vermoord met onderdelen van zijn eigen barbecuestel. Luguber detail: zijn linkeroog was uit zijn hoofd gelepeld. Het lijk lag achter de mercedes onder een deken, waaronder donkere vlekken te zien waren. Het had een onnatuurlijke vorm, met hier en daar eigenaardige uitsteeksels. 'Vleespennen', legde een rijkswachter uit. 'Straks komt er nog een tweede dokter'. Marnick knikte en vereeuwigde enkele seconden bedekte gruwel. Wat voor de krant geschikt was, zou hij aan de hand van de resultaten wel beslissen. Hij kende zijn vak. In de Hovenierstraat begonnen de samscholinkjes de proporties van een volkstoeloop aan te nemen. Meer journalisten daagden op, uit hun eerste slaap of tweede dronkenschap gerukt. 'Zijn er sporen gevonden? Aanwijzingen?' 'Zeg, daar is het nog te vroeg voor hé! Het lijk is nog bloedvers!' 'Gij leest te veel boekjes'. 'Da's een cliché als een kathedraal verdomme!' 'Nee. Niet echt. Misschien waren er wel twee daders. Dat is niet duidelijk. De burgemeester is ... was ... niet van de kleinsten. Beetje een Helmut-Kohlfiguur hé. Zijn linkeroog is eh ... is eruit'. 'Is er gevochten?' 'Waarschijnlijk niet. Niemand hier in huis of van de omwonenden heeft iets gehoord van verdachte aard. De daders zullen wel de spuitbustruc toegepast hebben. Met zo'n onverwachte wolk Angel Dust in je gezicht ben je totaal weerloos. Blind als een mol, meneer. Dat wordt de laatste tijd veel gebruikt door het schorem. Ik durf wedden dat ... '. 'Angel Dust??' 'Ja, het nieuwste goedje op de gruwelmarkt. Straffe verdoving. Ogenblikkelijke werking. Een aantal inbraken de laatste tijd ... '. De rijkswachter werd weggeroepen. Vijf, zes reporters krabbelden iets over Angel Dust in hun notitieboekje, stiekem bij elkaar spiekend in verband met de schrijfwijze van dat verdovende goedje. Marnick Holderbeke nam nog enkele foto's en maakte dan plaats voor andere fotografen. Hij zette zijn helm weer op en verdween op zijn indrukwekkende Go Ahead Eagle. In de Indosuez Bank floepten nu alle lichten aan. Het was ondertussen kwart voor twee. Blauw zwieplicht kleurde de omgeving.

Eerste schepen Manu Debruyne werd locoburgemeester. Politiek gezien was dit de minst slechte noodoplossing, tot de volgende verkiezingen. Anderhalve week na de begrafenis van Antoon Jans kwamen de vier schepenen opnieuw in

geheim beraad samen, ten huize van Georges Vereecke. 'Zou de moord iets te maken hebben met de Civiele Cel?' vroegen ze zich af. 'Het kan toch niet dat ...'. 'Dat linkeroog ...', opperde Julien Debaere. Hij huiverde. 'Wat bedoel je?' vroeg Steven Demunck. 'WIJ SLAPEN NOOIT ... Weet je wel ... ons logo ...'. 'Je bedoelt dat iemand van onze plannen op de hoogte was? Is?' 'Onmogelijk toch'. 'Een lek?' 'Dat oog ... brr ... in het gevecht ... brr, eng toch'. 'Kan niet'. 'Wat?' 'Een lek. Kan niet'. 'De gruwelijke moord op Antoon rechtvaardigt volledig het bestaan van de Civiele Cel!' 'Juist!' De fles jenever begon de gevoelens van de vier gezworenen te flamberen. 'Over tien, vijftien jaar geeft iedereen ons overschot van gelijk. Misschien moeten we dan zelfs onze Civiele Cel gaan uitbouwen', oreerde Demunck. 'Hopelijk zijn tegen dan onze ogen niet uit hun kassen gelepeld'. 'Het plan móét doorgaan. Het is een postuum eerbetoon aan onze eh ... aan burgemeester Antoon Jans. Het betreft hier de stedelijke veiligheid potverdorie. En het biedt onze kompaan Mick Mauser een eh ... een positie. We zijn dat hem al lang verschuldigd. Hij is te vaak over het hoofd gezien'. 'Goed'. 'Zeker weten'. 'We gaan er iets aan doen! De burger moet zich weer veilig kunnen voelen. Godverdomme, in wat voor een land leven wij eigenlijk!? De Far West??' Nieuwbakken burgemeester Debruyne begon bijna in hoerastemming te verkeren. Hij toonde zijn kompanen andermaal het briefhoofd-ontwerp van zijn zoon. 'Prachtig werk', knikten die andermaal. Ietwat veront-rust monsterden ze andermaal dat oog. 'Alleen voor interne communicatie!' waarschuwde Manu Debruyne. 'Morgen kopieer ik er voor ieder van jullie een honderdtal van'. 'Was Jeroen niet nieuwsgierig?' wou Georges Vereecke weten. Debruyne schudde geruststellend van nee en wreef duim en wijsvinger enkele keren krachtig over elkaar in het welbekende stomme concerto.

Zo ontstond in de post-Jans- en de loco-Debruyneperiode de geheime Civiele Cel, voorlopig bemand door één met politionele macht beklede Robin Hood en geruggensteund door vier musketiers. De gelden daarvoor werden geput uit het Fonds Desramault, een onduidelijke maar steenrijke stichting door een weduwe in het leven geroepen die nu zelf al enkele jaren wijlen was. Het Fonds Desramault bekommerde zich, naar de statuten te oordelen, om oldtimers. Ook had het iets met proefdieren voor universiteiten. Tevens was dit Fonds niet te beroerd menslievende doelen na te streven, zoals verscheidene service clubs in het Texas van Vlaanderen dit deden. Het Fonds had ooit geijverd voor een oldtimerbiënnale in de Hallen van Kortrijk. Na het verscheiden van de roemruchte weduwe en overheveling van het Fonds naar haar neef Georges Vereecke werd deze manifestatie tienjaarlijks. De menslievende kanten van de zaak beperkten zich verder tot kleinschalige sponsoring van gelegheidsinitiatieven. Zo werd om de twee jaar een jeep geschonken aan telkens weer een ander Afrikaans land.

De Civiele Cel in de Kortrijkse Dapperstraat werd dus van bij de aanvang een eenmanszaak, beschermd door een onzichtbare alliantie van vier. Mick Mauser, ex-verantwoordelijke voor de proefdieren aan de universiteit op de campus 't Hoge, nam de touwtjes in handen. Of kréég ze in handen. Ooit was Mauser, als hoofd van de Dienst Feestelijkheden, in ongenade gevallen bij de voorganger van burgemeester Jans. Hij werd zijgerangeerd. Via een bevriende prof kreeg hij de job bij de proefdieren. Hij deed er labo-ervaring op. Maar het was een zwarte periode voor Mick Mauser, toen al een dertiger. Ook Antoon Jans had tijdens zijn bewind steeds maar weer andere mannetjes op allerlei postjes naar voren geschoven. Mauser leek gedoemd om de rest van zijn leven

tussen de universitaire kooien en aquariums door te brengen. Totdat zich deze onverwachte kans voordeed: Debruyne, en vooral Vereecke, twee Mausergelieven, waren hem niet vergeten. Voor wat hoorde wat: Mick was tijdens de vorige gemeenteraadsverkiezingen vaak dag en nacht op pad geweest voor ze. De zoon van Debruyne, de eeuwige maar nu definitief gesjeesde student Jeroen, volgde Mick Mauser bij de proefdieren op. Alle partijen waren tevreden. Mick nam zijn intrek in de gekalefaterde kantoortjes in de Dapperstraat, toegerust met telefoon, fax en computer. En een voorraad prachtig briefpapier, dat niet verder alleen voor interne communicatie werd gebruikt. Officieel heette het dat hij het kersvers hoofd werd van een nieuwbakken Bureau voor Verkeersveiligheid van de regio Kortrijk, een initiatief van de locoburgemeester in samenwerking met het Fonds Desramault. Om de promotie te vieren, nam Mick zijn vrouw en drie kinderen mee uit eten in The Great Wall. Zijn nieuwe job bracht hem per maand extra het bedrag op dat hij om de dertig dagen voor zijn huis in de Oostendestraat diende op te hoesten. Een fraaie sprong voorwaarts dus. En baas in eigen huis in de Dapperstraat, bovenal. Officieus werd Mick Mauser aldus eigenlijk stadsdetective, met kracht van wet bij optreden. 'Stadsarend', noemde Demunck hem. Na enige aarzeling bij de top van de lokale eenheidspolitie werd hem volledige vrijheid van handelen toegestaan, na interventies door locoburgemeester Debruyne en de kapitaalkrachtige schepen Vereecke. Commissaris Six werd zelfs even op goedkeurend geknik en gegrom betrapt, zevenhoog in de bar boven de stedelijke politiekantoren. Six was niet bepaald een Jansgezinde figuur geweest; hij had het veel meer voor diens vervangende opvolger.

De vier gezworenen hadden dus een nieuw orgaan in het leven geroepen zonder dat er slag geleverd diende te worden of zonder dat er koppen rolden. De moord op Jans had in hun kaart gespeeld. De hindernissen eenheidspolitie en gerecht waren elegant genomen. Mick Mauser voelde zich kiplekker in zijn nieuwe huid. Hij introduceerde Jeroen Debruyne bij enkele professoren – dat was eigenlijk niet echt meer nodig, gezien diens voorgeschiedenis – en ging dan zelf aan de slag. Zijn eerste daad pleitte al voor zijn aanpak. Buiten medeweten van zijn vier beschermelingen om ging hij bij commissaris Six persoonlijk zijn geloofsbrieven overhandigen. Het betrof een kort, mondeling onderhoud, waarin Mick Mauser zijn eigen vaarwater uitstippelde en bescheiden vormen van samenwerking voorstelde. Het viel in goede aarde, want het pad was al geëffend. Resultaat was er ook al onmiddellijk. Toen Mick weer naar zijn Bureau voor Verkeersveiligheid van de regio Kortrijk in de Dapperstraat vertrok, had hij een zwarte lijst bij zich. Daarop prijken de namen van een aantal journalisten. Het betrof informanten die zowel te mijden als te verwennen waren. Het bekende spel dus. 'De oppasser en de zeehond', had Mick gegrinnikt. 'Pardon?' vroeg Six. 'Allebei goed gedresseerd: als de zeehond kunstjes met zijn speelbal doet, gooit de oppasser een vis. Als de oppasser een vis gooit, vertoont de zeehond zijn kunstjes. Ze hebben elkaar dus goed getraind. En voor wie is het applaus?' 'Aha ... eh ... ja ... een zienswijze'. 'Nooit is er iets nieuws onder de zon', dacht Mick, terwijl hij het lijstje met de namen uit het hoofd leerde en daarna in zijn asbak verbrandde.

Ook voor zijn vrouw Ruth was Mick het nieuwbakken Hoofd van de dienst Verkeersveiligheid. Hij had immers vroeger al de dienst Feestelijkheden onder zijn bevoegdheid gehad. Mick maakte een erezaak van de hem opgelegde

zwijgplicht. Met zijn 39 jaren, zijn bij wijlen turbulente voorgeschiedenis en zijn heldere kop die hij toch twee à drie keer per maand in de alcohol dompelde (en een dag later dus in prairie-oesters en rode limonade in functie van herstel), wist hij waar de klepel hing. En wanneer de klok moest luiden.

Mick Mauser schonk zichzelf een flinke palinka in, een laatste prettige nasmaak van de zomerreis naar Hongarije. 'Uitkijken met drank dus', mompelde hij tegen zichzelf. 'Het is nu menens. Ook mijn veiligheid staat op het spel. Gezondheid. Jammer van Jans toch, die arme kerel. Adieu proefdieren'.

Tweede bekommernis van Mauser betrof het doorlichten van het Fonds Desramault. De röntgenfoto leverde een bevredigend resultaat op. Dat wil zeggen: er was geld genoeg om hem, Mick, tot in der eeuwigheid van een mensenleven uit te betalen. Schepen Vereecke stelde hem hieromtrent gerust. Het Fonds zat er erg goed voor. De rest, obscure oldtimers, proefdieren en vage liefdadigheid, kon Mick geen ene moer meer schelen. Vereecke, neef van de oldtimerweduwe, zou hem elke maand stipt uitbetalen. Liefdadigheid subsidieerde aldus Verkeersveiligheid. Oldtimers betoelaagden hedendaagse vehikels. Medio november was alles in kannen en kruiken. Alleen de gruwelijke moord op Antoon Jans bleef een onoplosbaar raadsel. Die had niks met roof te maken. Dat was vrijwel het enige wat vaststond. De man zelf had natuurlijk de gebruikelijke politieke vijanden gehad, maar ook in die kringen heerste alleen maar afschuw over wat men 'de vleespenmoord' was gaan noemen. Een burgervader afmaken met zijn bloedeigen barbecuevleespennen en als toetje zijn linkeroog uit zijn hoofd lepelen: het deed zelfs zijn trouwste tegenstanders rillen tot in hun ruggenmerg.

Eerste naam op de zwarte lijst die Mick Mauser van commissaris Six had gekregen, was Geert Lutters. Omdat de lijst informanten betrof die zowel te mijden als te verwennen waren, en omdat Mick de namen uit het hoofd had geleerd, noemde hij ze de 'grijze lijst'. Die was dus nu al opgeslagen in zijn grijze cellen. Dat Geert Lutters het peloton aanvoerde, verwonderde hem niet. De man had zich, als gewestelijk hoofdredacteur van de nationale krant 'Het Volksnieuws', een dubbelzinnige reputatie verworven. Iedereen kende zijn dubbelhartigheid. Door zijn artikelen had hij zich vele vrienden en vijanden gemaakt. Zelfs geslepen politici wisten nooit goed welk vlees ze in de kuip hadden. Dat hing nogal eens af van 's mans eigenbelang op dat ogenblik, zoals later vaak bleek. Lutters was ook bijzonder goed op de hoogte van een en ander. Dat wekte bij collegajournalisten meer dan verwondering, ja: achterdocht. Het Volksnieuws had in de streek echter de grootste oplage van alle kranten. En Geert Lutters voerde ook een bijzonder giftige pen. De andere journalisten op de grijze lijst vertegenwoordigden met zwier de menselijke soort. Van ieder van hen kende Mick Mauser de zwakheden, het spraakgebrek, de eigenschappen, de stijl. Als voormalig hoofd van de dienst Feestelijkheden had hij vaak hun spitsroeden gelopen. Nu ... nu lagen de zaken wat anders. Ofschoon het Bureau voor Verkeersveiligheid ook wel eens onder spervuur zou kunnen liggen. 'Hopelijk neemt de bevoegde schepen af en toe eens een initiatief', mompelde Mick. 'Zodat ikzelf uit de schijnwerpers kan blijven. Eigenlijk ben ik puur undercover. Maar iedereen kent mij wel'.

Hij schonk zich een glas bourbon in terwijl hij met zijn rechterhand door zijn grijsdooraderde zwarte krullen woelde. Voor hem lag het ovenwarme briefpapier van de Civiele Cel. Terwijl zijn gedachten uitzwermden naar de vijf

windstreken, verbond Mick de letters van WIJ SLAPEN NOOIT met het waakzame oog, zodat het geheel de vorm van een spinnenweb kreeg. Het oog zelf was de spin in het net. De letters betekenden zoveel keer buit. Hij knikte goedkeurend en nam een slok. De whisky liep tot in zijn tenen. Buiten was het spitsuur bijna ten einde. Het werd vlug donker. Mick ritste de overgordijnen van het Bureau voor Verkeersveiligheid dicht en knipte alle lichten aan. Even later dutte hij in, op de smalle richel balancerend tussen waken en slapen. Hij wist van zichzelf dat hij eigenlijk soesde en lachte onzichtbaar om de gekke bokkensprongen van zijn gedachten.

Toen gebeurde er plotseling iets zeer ouderwets.

Net alsof het ding door zijn eigen hoofd suisde en zijn gedachten versplinterde, knalde er een steen door het raam van zijn in rust gedompelde kantoor-tje. Geschrokken veerde Mick op; zijn hart ging tekeer als een drumstel. 'Whoeààhh!!' deed hij. Toen dook hij naar het ding, om het omgaand terug naar buiten te gooien. 'BOM!!' flitste het door zijn hoofd. 'STEEN!!' seinden zijn handen naar zijn hersenen. Mick bleef op de grond liggen, met een klemvaste keepergreep de steen vasthoudend. Overal scherven. De overgordijnen waaiden wijd uiteen. Rond de steen was papier gewikkeld; de lijm rook nog vers. Mick prutste het papier eraf. Het was een blanco blad briefpapier van de Civiele Cel. Uit het oog in het logo drupte een bloedrode traan. Die was er met nagellak bijgeverfd, dat zag je zo. Met bonkend hart krabbelde Mick overeind. Buiten op het trottoir was er al extra gedoe. Hij moffelde het stuk papier weg en spoedde zich naar de voordeur.

Een uur later zat hij met de nauwgezetheid van een oogchirurg de traan te monstereën. Het was wel degelijk nagellak. Toen ging hem een licht op. Wie profiteerden van Jans' dood? Debruyne werd locoburgemeester. Zoon Jeroen kreeg de proefdierenjob doordat ... Wie vermoordde dan Antoon Jans?? Micks blik viel weer op de traan die uit het oog biggelde. Hij betastte zijn linkeroog. 'Het serpent is onder ons, vlakbij', dacht hij. 'Voorwaar: een duivelin!' hij hield deze belangrijke troef achter de hand: hij zweeg in alle talen. Hij mocht gewoon van geluk spreken.

Hoofdstuk 3

MICK MAUSER EN DE SIXTIESKILLING

Een hippe policier

Dokter Esterhàzy had hem het manuscript vanuit Vreed-en-Hoop in Guyana toegezonden. Mick Mauser klapte het lijvige dagboek open. De dokter had een oud blanco kasboek gebruikt om puin en pijn van zijn patiënte B.U. te beschrijven: via observaties, gedachten (van beiden), gedichten, ziekenhuisverslagen, dagboeknotities, dromen en teksten van Bärbel en bedenkingen van hemzelf werd wat licht geworpen op de vrouw die 28 scholieren naar de andere wereld had geholpen. 'Leven & Werken van Bärbel Urquhart', mompelde Mick Mauser.

'Ik ben eens zeer benieuwd'. Hij bladerde terug naar bladzijde 1 en schroefde langzaam de dop van een fles wodka.

Eerste kennismaking van patiënte Bärbel Urquhart met begeleider dr. Ferenc Esterházy in de psychiatrische kliniek Sparrengroen: 'God, u moet goed gek zijn'. Notitie dr. E.: 'De omgekeerde wereld'. Nu 9 jaar geleden. Bedenking: iedereen heeft gelijk, maar enkelen zijn niet compatibel met wat wij de normale wereld noemen. Zij hebben hùn gelijk. Bärbel Urquhart is een mooige-weeste vrouw met 28 jonge doden op haar geweten. P.S. Het zijn niet de tijden die veranderen (zeden, etc ...), maar de mensen. Ze verouderen bijvoorbeeld onder andere. (Dr. Esterházy).

'Wie zal ik eens opbellen?' – Herhaalde opmerking van Urquhart, Bärbel. In Sparrengroen beschikken patiënten niet over deze communicatiemogelijkheid, tenzij op uitdrukkelijk verzoek én onder begeleiding. 'Hoe zul je dat doen, Bärbel: opbellen?' ' ... '. (Geen antwoord, de ogen zoals gewoonlijk in een pijn-grimas samengekrimp). B.U. frunnikt aan haar linkeroorlel. Na minutenlang stilzwijgen: 'Als de ziel luistert ... de ziel bevindt zich in de linkeroorlel, dat schiereilandje kippenvel ... Weet u dat als witjas? ... het is het hoorapparaat waarmee ik contact hou met een aartsengel ... hij luistert soms ... als ik fluister ... hij heet Floyd'.

(Wie is B.U.? Bärbel Urquhart over zichzelf) – Mijn leven. Niets is zeker. Een Hongaarse violiste die heur haar rood verfde als moeder. Bach. Hield wel van Bach. Wiskundemuziek. Goed voor de brains. Een vader die alleen maar ademde. Die dus aan het sterven was. Duid het correcte antwoord aan: verdwenen/drank/overleden//. Vele ooms die onder mijn rokje friemeld. Dronken dokter. Nu ik er terug aan denk: verstikkend gevoel tijdens kinderjaren – worgen -, gepaard gaand met de afschuwelijke reuk van rodekool en rabarber. Het hart altijd glibberig. Een moddersmaak in de mond. Walg. Bang voor te dikke dijen over de stoel uitdijend. En de geluiden bij het eten van een appel. Weg willen mét en vàn dit lijf: aardrijkskunde, biologie. Nooit écht weg, wel alone: alone. Studies met vrucht. Het zou wat. Twaalf jaren de on-derwijshel; een modderpoel waarrond masculiene wezens en fossiele geslachtslozen zich verkneukelden en elkaar opgeilden. Veel geschreeuw. (Van mezelf, oorverdovend stil binnenin, oorverdoving alom, dovemansoren). Bange nachten omdat de ochtenden en de dagen er op volgden. Daglicht. Alle vormen van geweld. Vak: aardrijkskunde (De Wereld een Notendop) en biologie (Ons Lichaam een Wonder). Het gouden tijdperk van de antiautoritaire aanpak. Een juf in purper en paars, vaak haarband. Ik was goed, veel te goed. Ze neukten me met hun ogen. Hanteerden hun balpen als penis. Enkelen mikten de scherpste hoek van hun schoolbank in mijn reet. (Gat, kont, gleuf, kut). Ook werd toentertijd een onbekende collega wiskunde ergens in dat vreselijke Duitsland door zijn leerlingen de tong uit de mond gesneden. Een klasfeestje. Sinds negen jaar verblijf ik met succes in Home Sparrengroen, Guyana. Ten opzichte van dr. Esterházy (Ferenc) is mijn dank groot.

(Herinnering aan Urquhart) – Bij voorbaat een slachtoffer. Heeft iemand dat zelf in de hand? Een mooie vrouw, zonder partner, met grote, droeve ogen die altijd weenden. Blond, zonder dat iemand haar 'blondje' zou hebben genoemd. Iets te groot in verhouding tot die blondheid. Verborg, zeer angstvallig

verborgen erotiek. Borsten bijvoorbeeld gecamoufleerd door een overvloed aan hippiesjaals om haar hals, alle kleuren. Wurgde zichzelf daarmee. Enkele jaren survival in het onderwijs. Een ongelijke strijd: geb. 1951, sixtiessyndroom versus een bende ongeregeld jong grut zonder uitzicht op diploma. De tijd staat niet stil. Een intelligente vrouw in de pechstrook van het onderwijs. Ongevraagde en ongepaste tatoeages op ziel en hart – nooit meer uit te wissen. Burn-out, breakdown. Geen wonder dat een hele klas (28 scholieren) er het leven bij inschoot. En hoe!

Zeer Geachte Dr. Esterhàzy! Niemand had het door, in de tijd toen de wereld nog rond was: mijn grootmoeder gaf me morsesignalen door het getik van haar breinaalden. De boodschap: red de wereld. Ik heb de wereld van 28 verkrachters verlost. Nu boete. Lesgeven is niet echt werken. Lesgeven is elimineren.

(U.B., gedicht, na 4 jaar Sparrengroen)

Alles

Bomen veroorzaken wind.
Alles is te groot voor mij.
Wie weet, weet niet.
Once again alone: alone.
Once again alone, alone.
Alleen met jou.
Alleen, met jou.
Herhaalt de wortel de kruin?
De kruin de wortel?
Boomstam – Stamboom.

Dagboeknotitie Bärbel – Hoe moeizaam het vrijen met een zeldzame minnaar, en dan die instant-seks van die bende 16-jarige zeikerds, bij daglicht. Hun haar ligt geweldig, hun lijf is gezond, elke dag verlaten *lovin' spoonfuls* die vrese-lijke lijven. Er is een barst in hun surfplank. Zij boeren hardop en laten ongenereerd winden uit hun reet ontsnappen.

(Schooldirectie over U.B., lerares aardrijkskunde-biologie). Zo kan het niet verder. Ontslag zou echter een hoop administratieve rompslomp met zich brengen. De beginjaren waren veelbelovend. Werken aan voorkomen. U.B. maakte deze beloftes niet waar. Zware problemen. Geen aanpassing aan de veranderende mentaliteit bij de scholieren en hun ouders. Hopeloos achterophinkende didactiek. Het nadeel van bijvakken. Begrip daarvoor. Maar toch. In vergelijking met haar collega's een ... (geschraapt, daardoor onleesbaar) (vervangen door:) zware onvoldoende.

Dr. Esterhàzy – notitie na gesprek met patiënte:

Patiënte meent zich in het profiel van Jim Morrison te herkennen. Ik polste naar haar kennis omtrent scheikundige stoffen. 'Koeien kennen texaskoorts, lemmingen spoeden zich per ongeluk naar zee, de mens moet geholpen worden'. Thallium, thalium.

B.U., schrijfbeurt (zelfgekozen onderwerp)

Mystiek of Mistake?

Golgotha was een molshoop met een staak op. De man middenin (een mislukking) boog het hoofd op de borst uit schaamte voor de wereld, een blauwe plek in het heelaal. Dan keek hij naar rechts om de goede moordenaar te beluisteren. Waarom niet naar links om het alibi van de slechterik te aanhoren? Grove fout. Verkeerde lieveheer. Vergetelheid. Er bloeiden neurosen op Golgotha. En wat als hij borsten had gehad?

Ick sie boven uut mijnen throne.

(Inventaris van de probleemklas-zaliger door Bärbel Urquhart, alfabetisch. Er ontbreken enkele leerlingen. De lijst dateert van 1 maand voor het fatale feestje).

A: breedste mond, haatsmoel, Belmondo, Mick Jagger, hard gezicht, drinkt, rookt, succes bij vrouwen, misschien zacht?, 'zuiders', maar in wezen een beschaamde Scandinaaf.

B: irritante goodwill, slijmjurk, voyeur, vakantiejobs aan zee en in toerisme, pubersmoeltje, kandidaat om hevig na te trappen.

C: klassieke lange haren, maar modern opgelost, niet begaafd, wit plus rose evtl. Blauw de voorkeurkleuren, kano en kayak.

D: zware stem, polderlandschappen, hard labeur, ouder dan de rest, laatste kans, meegesleurd in de vaart, gecamoufleerde bijziendheid, kwaad op zijn eigen voornaam.

E: klein, eigenlijk mooi aan de ene kant, buitengewoon mooi aan de andere kant, buit dat uit, krenge, verwekt misprijzen bij de klasintelligentsia – zo daar al sprake van is -, badkamers, kapsalons, perfecte plooi, ooit klassehoer?

F: clichés, al lang op de pil, serpent op XTC, schoolhoertje, altijdnatte kut.

G: bril, lelijk bij de eerste oogopslag, verbaal dodelijk, dominerend, hobby: party's bouwen, algemeen ontevreden.

H: sloddervos (zoals allen), onbeschaafd, dom, defensief, niets dringt door, tuig van de richel, valse ogen.

I: jonge dandy met huidproblemen, lelijk snorretje, vele watertjes, onbetrouwbaar, natuurlijk reeds rijbewijs.

J: driftkikker soms, in de leer bij I en G, probleemtype, niet de oudste thuis, verontrustend gespierd, junkfood, katers in de klas, bijna elke dag alcoholluchtje.

K: Gino, heeft medelijden met me.

L: vaak afwezig, ook vaak ziek, bij aanwezigheid: dubbele portie pesterijen van de klasgroep, handtastelijk, schunnig ventje.

M: wat ziet zij in Gino??, superkrenge, uitdagende borsten- en billenshow, vraatzucht.

N: altijd kleren met vierkantjes in, veel geginnegap met O, dagdromen, schouderophalen, soms fel gebekt, uitgesproken standpunten.

O: opvliegend, vriendin van N, slachtoffer van misverstanden, agrarisch aura, pestend én gepest, lijfgeur.

P: de onvermijdelijke 'baardmans' in elke groep, fotokopie van de 68-hippie, traag, muurkrantentaal, slogans, tweemaal gezakt al, zou het vadertype in de groep kunnen zijn, maar in deze poel van ellende alleen maar afvallige priester.

Q: nakomertje, lastig laatbloeiertje, muterende stem, mager, klein, speelbal van de meisjes, thuis het tirannetje?, niet geschikt, niet helemaal onsympa, vreemd genoeg een kraan in scheikunde.

R: het zg. 'lekker stuk', Rode-Ridderkapsel, eerder groot, kleine borsten (veel geplaagd), expressief, knap, verstandig, soms eens los uit de bol, krijgt geen kans in deze snertgroep, iedereen jaloers.

S: provinciaal voetbal, disco, geen bagage, veel voor de spiegel, sciencefiction, vroegoud, reeds geld op de bank (provinciaal bijeengevoetbald), Franse naam, gezakt voor Frans.

T: type Job op de mestvaalt of Wandelende Jood, fysiek een tegenvaller, waarom die eeuwige muts?, absurdisme, gitaarspeler, dagenlange depressies, drugs, brief van hem aan mij: 'Waarom doet u dat? Waarom bent u hier?'

U: boezemvriend van T, gitaar, geen enkel talent, meedrijvend op de middelmaat, Barmhartige Samaritaan bij wijlen, zwaar gekleurde streektaal, tegenvallend zoontje uit een rij van vijf.

V: lijvig, madonnaglimlach, ravenzwart, alles gaaf, alles veilig, met moeder uit winkelen, ingetoomde Spaanse furie, waarom heult zij mee met de groep?

W: vaak 'ziek', 'autorijles', 'treinvertraging', 'wekkerprobleem', 'allergie'. Een paling, geen respect, gladjanus, profiteert van andermans clichés, hatelijk.

X: vriend van S, onbegrijpelijk, rijk, vroegtijdige haaruitval, mannelijk boegbeeld, begeerd door V, R en O, geen succes bij N, die lijflucht!, roos op de schouders, stickers van nightclubs op de tas, weigert pertinent schooltaken voor sommige vakken, een hel.

Y: verleden jaar hier door het venster gesprongen, éénhoog, lichtgeraakt, één ouder om de haverklap bij de directie, buitenspel, kan niet wennen, wil dat ook niet, geen lang leven voor de boeg wellicht.

Z1, Z2, Z3: wat is er met hen aan de hand??

B.U.: lerares, praatpaal, etterbak, pispaal, kutwif, zeurkous, kommaneuker, puntenkwijler, schoolvos, Barbie zonder bedgenoot.

Hoe was Kerstmis dit jaar? (Bärbel daarover in haar dagboek) – Buiten hing de loden lucht als een zeil over de wereld gespannen. Er stak geen sneeuw in, geen neerslag, geen vorst. Scherpe beelden dienden zich aan. In de kruinen van de Canadese kandelaars rond het kerkhof, dat vlak naast de school is gelegen, liet de wind een weinig van zijn overmoed achter. (Ik neem aan dat de wind mannelijk is). Af en toe verliet met een lichte buiging een boom de rij). Ik koos een zijpad en ging naar het graf van Alex, die nu buiten de tijd leefde. Zijn eerste kreet dateerde ook van 1951. Zijn eerste woorden leerde hij ook hier op deze school schrijven. Ook hij stond op de klassenfoto's, zijn hoofd tegen de wind in buigend, als een verkeerde lieveheer. Het werd plotseling doodstil rond hem, een week nadat hij ergens aan het Noordzeestrand was aangespoeld. Staande voor zijn steen spelde ik zijn naam. Ik zag weer dat ijsje in het pretpark uit de beginjaren '60. Die gatenplant in de hal van de 'nationale luchthaven Zaventem', een schoolreis. Dat klokhuis op de speelplaats. De pijp van meester Vandeveld. Vrede op aarde.

Het regime in Sparrengroen is van die aard dat uitlevering van B.U. aan het verre vaderland overbodig blijkt. Sparrengroen verzorgt iedere patiënt levenslang. Het gaat er zeer streng aan toe.

9 jaar geleden gaf B.U. haar laatste les van het schooljaar. Het werd een feestje van 50', in het klaslokaal zelf, aan die ene groep waar ze het meeste uren mee doorbracht. Dergelijke afstudeerfeestjes liet de schooldirectie oogluikend toe. B.U. tekende voor de zelfbereide cocktails. Grote verwondering alom bij de 28 bier-uit-blikdrinkers. *What a woman. Jekyll & Hyde. Stirred, not shaken.* Pas een maand later, in volle vakantie, kreeg de thalium zijn dodelijke uitwerking. Dan was B.U. al in Guyana: haar eerste echte, verre reis. Totale breakdown in een achterafhotelletje, na een avontuurtje met een personeelslid van de ambassade. Opname. Verwarring. Faxen en mails uit het vaderland. Geen zekerheid omtrent de dader: wie?? 29 kandidaten, ten minste. Of een stomme fout. Een krankzinnige scholier? De verdwenen lerares? Uiteindelijk Sparrengroen. Dr. Esterhazy ontfermde zich over dat aangespoelde wrak. Psychotrope medicijnen. Conflicttherapieën. In het vaderland werden 28 scholieren ten grave gedragen. Lerares reeds levend begraven. B.U.: levenslang. Neuroleptica. Desintegratie van de persoonlijkheid.

Ons Lichaam een Wonder.

De Wereld een Notendop.

B.U., schrijfbeurt voor Dr. Esterhazy (zelfgekozen onderwerp).

NIETS IS WAT HET LIJKT

... .. (blanco achtergelaten in het bureau van Dr. E.)

Ik ga hier spoedig weg. (Laatste aantekening Urquhart, Bärbel)

'Hm ... ', deed Mick Mauser. 'Jim Morrison ... Hm ... En waarom Guyana *of all places?*' Toen knikte hij plotseling begrijpend. Hij klapte het dagboek dicht en greep naar de telefoon.

Hoofdstuk 4

MICK MAUSER EN DE HUURMOORD

Een stream of consciousness

Van deze zaak zou Mick Mauser vooral de hoge temperaturen onthouden. 'De kraaien gaan te voet', zeiden de mensen. Bijen lagen vleugellam van de warmte op het tuinpad. In die periode had Mick Mauser zwaar te kampen met hooikoorts. Constant slikte hij polaraminepilletjes, die om de drie uur een aanval van slaperigheid veroorzaakten. Daarom opereerde hij vanuit zijn Rocking-chair thuis: hij behandelde deze Huurmoordzaak schriftelijk. Dit is zijn verhaal, gebracht vanuit het ik-perspectief van de hoofdbetrokkene. Het verheldert meer dan een verslag door een getuige of een onderzoeker. Mick zond het door naar het Fonds voor Opheldering, met excuses erbij voor de zweterigheid van het papier en enkele theevlekken.

Een lieve jongen ben ik nooit geweest. Anders zou ik hier niet zitten. Lieve jongens vind je vooral niet in bewaarplaats De Brede Veertien. Tja, gedane

zaken nemen geen keer. Ik zit hier nu: kleine mens, grote kosmos, stuitligging, universum, rok, kruimel, ... Heb ik de verkeerde planeet gekozen? Of wonen de verkeerde mensen op deze planeet? Misschien moet ik wel bij mezelf beginnen. Mensmenstoch! Hoe is het allemaal zo gelopen!? Ze hebben me hier in een wel goed verborgen verdomhoekje gejonast! Mijn bakerprovincie ligt lichtjaren van hier verwijderd; ik zit helemaal buiten westen. Maar de herinnering aan mijn West-Vlaamse kamers vervaagt. De muurprenten van meesterspion Reilly en van KV Kortrijk en van Corto Maltese deemsteren weg. Marie-Lena is gisteren even langs geweest. God nog an toe. Ze keek me in de ogen (de gloed van een olieraffinaderij in de fik), barstte in tranen uit en liep weer weg. Adieu. Door het struikgewas van mijn gedachten stormt een oeros op mij af. Hoe is het allemaal ...

Toén had ik verdomd toch een drukke agenda: een massa afspraken, wel 1 000 000 dingen te doen, en per dag zeker zo'n 17 wezens om communicatie mee te hebben. Het pad van de kunst is druk bevolkt. Haantje-de-voorsten, kippetjes, die pikorde nietwaar ... Als je jezelf dan nog eens op dat pad begeeft ... Ik bedoel: het ontbrak me zowaar aan tijd om eindelijk met mezelf in het reine te komen. Om de bulten op mijn zenuwgestel glad te strijken, zie je. Ik was altijd zo'n beetje Pontius Pilatus, Jezus Christus en Judas Iskariot tegelijkertijd, met van die ogen die naar de verre verte staarden alsof ... nou, hm, laat ik u mijn beeldmateriaal in verband met bijvoorbeeld olieraffinaderijen verder maar besparen. Ter zake.

Om een lang verhaal kort te maken: in de herfst van 1995 was ik aanwezig in Mechelen, België, om te helpen vernisseren. Dat betekent, kortom: staande lamp spelen hé, bij de rest van al die verlichte geesten, ter gelegenheid van de opening van zo'n kunsttentoonstelling. Zeg en schrijf maar: kuttentoonstelling. Daar waren beelden en schilderijen. En waaien dat het deed, wàaien!! Het was het laatste kwartaal van dat rotjaar 1995. Die rotwind blies ons West-Vlaams busje zowat terùg naar West-Vlaanderen. Ja: we kwamen uit West-Vlaanderen met een busje godbetert. Het was het busje van een beeldend kunstenaar die beelden vervaardigde. Het had de kleur van een dierlijk-vet-verwerkend bedrijf bij nacht; geen dus. Daar in Mechelen exposeerde die kunstenaar drie reusachtige beelden. De schilder was er ook bij. Als je die toen over zijn bol aaide, dit terzijde, dan was je hand geperforeerd: zo beestachtig kort had hij dat varkenshaar op zijn schilderskop af laten roetsjen. In Mechelen speelde de wind in zijn reusachtige doeken, maar dat had hij graag en dat liet hij zo. Die kunstschoor vertoonde namelijk spleten en kieren alom. Zelfs het spoelwater in de toiletten deinde door de wind op en neer. Het was wel leuk, daar in de herfst van 1995 in Mechelen, België. Maar wel bar koud, dat ontken ik niet. Over plastische, nou: beeldende kunst in het algemeen zal ik hier kort zijn (straks worden we gelucht): ik zie iets graag of ik zie iets niet graag. De beeldhouwer en de schilder waren mij echter zeer dierbaar. Ik stond aan de wieg van vele van hun kunstwerken en dronkenschappen. Ik verklap u nog meer: ik haalde zelfs geld van de bank om bepaalde van hun werken de mijne te mogen noemen (een beeld van een aap, een doek-abstract, ...). Daarom was ik dus daar in Mechelen, op uitnodiging, uit vriendschap, zonder te beseffen dat uitgerekend daar mijn huizenhoge ellende een aanvang zou nemen: op het matje van de kunst geroepen, beetje zwenkend met de moedertaal, beetje meetkunde met een glas Berlijns apenzuur, beetje politiek met een sigaret. Er kon tevens in vlammen worden gestaard, daar, wegens open haard. Volgens

mij bevonden zich bepaalde kinderen van bepaalde genodigden voortdurend te dicht bij dat vuur, maar dat was mijn bescheiden mening. (Tussen die muren hier is die nog bescheidener geworden). Maar nu de ellende.

Kwam op een vergevorderd uur een jonge, zeer mooie meid mijn territorium binnenzeilen. Alle hens aan dek. Twee prachtige vooruitzichten. Ik wou direct met haar getrouwd zijn: zo'n jonge, zeer mooie meid die je een godganse avond blijft ontglippen maar op de valreep in je ziel komt kerven om dan godgenageld voor eeuwig te verdwijnen naar een nietaanpalende zone in dit verkeerde koninkrijkje. Zo een, ja. De stem van Marianne Faithfull, het linkeroog van Annie Girardot, het lichaam van Frieda (jammer dat u Frieda nooit heeft gekend). Ze stond daar voortdurend zo tevreden te wezen, zo heerlijk tevreden, met om naartoe te waden door het traagste en lauweste water aller ballades een hoofdje als een fris waddeneilandje, schier fata morgana. En ze beschikte ook over een zo lekker uitgespaard minimaal kontje, nietwaar, kontje vanwaaruit twee goddelijke benen naar de vloertegels vertrokken, en die omgekeerd ook ... Kwam dan ene Benny eraan, torpedohanden en diepzeegedachten. Verstoorde met een Bulgaarse kelderklapzoen haar mond als een strand. Ik aan Normandië en invasie gedacht, ik met mijn misdadige kunstkop en mijn zeer drukke agenda toen gedacht: 'O kale jutter, vond ik maar een stuk hout om op je ondergrondse denkwerk neder te laten dalen'. Ik stond verdraaid te kwispelstaarten op de breedtegraad van vijfde wiel en derde hond. 'Mooie meiden,' dacht ik nog, 'mooie meiden, die vallen alleen voor de ongerijmden. Door slim te zwijgen of op klamme versvoeten rond te sluipen, kun je niet doen bezwijmen. Volgende keer de beuk erin, al loop ik ...'. Ja, zulke onreine gedachten had ik toen nog. Maar ik werd er voorwaar bijzonder zwaar voor gestraft. Die Benny verdween weer even en zie: we hadden een gesprek, het onwezenlijke wezen en ikzelf. Ze glimlachte breed, maar niet zo breed als in andere verhalen, waar sommige meiden zo breed glimlachen dat ze parkeermeters bij ondergaande zon lijken. '... in de streek bent, moet je eens café De Blinde Fotograaf opzoeken. Da's het café waar ik vaak zit', zei ze. 'Ja, dat moest ik vlug eens doen', antwoordde ik zacht. EVEN BEKROOP ME DE LUST zeer concreet af te spreken, maar IETS IN MIJ BELETTE DIT. 'Ik heb een erg drukke agenda, Marie-Lena'. (Ze had me inmiddels al haar naam onthuld). Ik loog zo hard dat enkele reeds lang uit de kalenders geschrapte heiligen van pure ontzetting uit hun nissen naar beneden kukelden. 'Warenhuisdetective', zou ik voort gelogen hebben indien ze naar mijn beroep had geïnformeerd, maar dat deed ze niet. (Dat zou er trouwens niet zo ver naast zijn: ik betrok al mijn voedsel uit warenhuizen). God, wat was ze zomaar mooi! En geen enkel kledingstuk dat ze droeg liet vermoeden dat ze mee vernisseerde. Klokslag tien over halfeen kwam die rotBenny haar weer opeisen. 'Dag moordgriet', articuleerde ik zacht. En fluisterend voegde ik daar aan toe: 'Dag lekkere stoot, dag jonge kunstkip'. Had ze het gehoord?

Eten en drinken met vrienden in vrijheid is heerlijk. Vooral als je, zoals ik toen, zo'n drukbezette sufagenda hebt. Eten = eilanden, zeg ik maar. Eten = eeuwigheid, zeg ik ook. We gingen dus nog chinezen, my pals and me. We parkeerden ons busje onder een in de steigers staande Mechelse kerktoren. 'MAAR ALS EEN METSELAAR/VRIJ EN OMMUURD ... //', citeerde een onzer medereizigers. Hij zei dat ws. in het teken van die kerk. Wij even gelachen, een beetje vierkant in het rond gedraaid en dan met gezamenlijk gestroel tegen iets donkers

geplast. Na deze striemen te hebben aangebracht, gingen we chinezen. De maaltijd verliep in een ontspannen sfeer. Allen waren tevreden en het uur was van geen tel. En toen, plotseling, als een straaljager in het blauwe zwerk van de zestiende eeuw, die weerlicht als een wapperende serpentine in mijn hoofd: moest die meid ... moest en zou die meid van daarnet ... lieve hemel!! Die lekkere meid moest ik koste wat kost ... Mijn eetstokjes hielden in hakenkruisstand abrupt halt boven mijn kommetje hapklaars. Ik stamelde nog iets, als een verwarde christus in een duister sjabloon van verliefdheid op een laatste avondmaal, maar niemand hoorde het.

Ik liet er geen gras over groeien. Ha, ik zou van geen aanpakken weten!? Mechelen? Benny? Verkassen? Werk? Auto? Kamers? Klein bier allemaal. Iedereen verklaarde me goed gek. O.k., goed gek dan maar. Ik dééd het. Adieu, mus-senjongen en koeienvlaaien uit mijn lage streek buiten westen!

Ik bespaar u de avonturen van mijn verhuizing, het verhaal van het gedonder in gemeentehuizen en steunlokalen, het relaas van mijn eerste bezoeken aan De Blinde Fotograaf, van de ... eh ... nou, ietwat forse aanpak van het probleem 'Benny'. (Ergens ligt dié nog altijd op de loer, hij zal als ik ooit vrijkom dat velletje van mij wel willen, de verdomde grotsalamander). Ik vond een nogal formidabel woninkje in een Mechelse randgemeente (ze groeiden niet op mijn rug), dat nota bene door de bloedeigen pa van Marie-Lena (van geen cent vervaard natuurlijk) aan mij werd verhuurd zonder dat hij wist ... Ik loog hem voor dat ik warenhuis-enquêteur was. Die hartaanvallende Marie-Lena op haar beurt raakte alras zo verslingerd op mij dat ze én haar pa én haar Benny met handvullen kluitjes het riet instuurde. Enfin, zo verstreken wel enkele gelukkige maanden. Haar pa rook geen onraad. Toch vond ik verdomd nergens een godgenagelde job. En dat woninkje slorpte centen op. Al de klussen waren al uitgedeeld onder de autochtonen uit het Mechelse. Ik begon me als een koekoek te voelen in dat Mechelse. Het maakte me ook wel berig: ik had toch poten aan mijn West-Vlaamse lijf? Kende toch schilders en beeldhouwers en zo? Ik kon toch ... afin! Hadden ze daar dan iets tegen een gezonde kerel uit de Vlaanders? Marie-Lena, piepjong, kon er van meespreken dat ik een hele kerel was! Maar, jammer: toen was mijn agenda een grote witte vlek van afspraken die er niet waren en wezens waar ik niet tegen moest spreken. Er was alleen die bloedlekkere Marie-Lena en een elke maand sneller galopperende huur. En die pa, middeleeuwse pestkop, bleek zo'n banjerheertje te zijn: lange cijfers op de bank, een handje net voldoende om zijn huizen op te tellen en een kop als een jackpot die geprogrammeerd was om alleen maar te slikken en nooit eens op te hoesten. Het werd lastiger en lastiger. Mijn geld raakte op. Uit pure onmacht maar met veel verve gaf ik daarom mijn huurwoninkje een 'beurt'. Ik vermoedde dat hij daar niet goed van zou zijn. Het was een snoeihete zomer. Mijn West-Vlaams was ik al aan het afleren. Toen nam de ellende plotseling concrete vormen aan. Ik probeer u heel objectief ... Luister.

Warme zomer dus. Rolluiken neer. Poes in breihouding in de sofa naast mijn helgekleurde achterdeur. Bijbelbestudeerders hadden die dag al aangebeld, zeggend dat zeewier erg gezond was en dat er na dit leven nog eentje in het verschiet lag. Dat tweede zou ik nu maar al te graag waar zien willen worden, en dat eerste: nou ja, o.k., nooit blind of kreupel geworden van zeewier, zou dus wel oergezond zijn, als je er maar met je fikken afbleef. VLAM. Deur dicht. En ik riep die pilaarbijters nog na dat ik mijn eigen godinnetje in huis had, hihi.

Ze brachten gewoonlijk het slechte weer met zich mee, die huis-aan-huis-christussen, maar toen was dat geen wet: zeer hoge temperaturen, op de middenstip van het veld van KV Mechelen kon je des middags een kippetje zo geroosterd krijgen.

Marie-Lena liet haar jonge honden los. Ik zocht de gepaste knuppel voor in haar hoenderhok. Snorre hupte siepogend van de sofa en lepte haastig het kopje aan de achterdeur leeg. Er bleef een bodempje over, omdat zijn kop te groot was voor dat kopje. Toen hij zijn rechtersvoerpootje hief om dit probleem aan te pakken, gebeurde het. Met de linkervoet dat kopje omverstotend, stapte door de achterdeur zomaar het huis in: de verwekker van Marie-Lena, tevens verhuurder van mijn woninkje! In zijn kontzak stak de maanbrief voor drie maand achterstallige huur strafpercent inclus (dit alles door mijn werkloze inzet toen al tweemaal geretourneerd) en in zijn grimmige kop de beslissing dat ik te kiezen had: onmiddellijk betalen, geen kleinvee meer achter in de tuin, en geen, herhaal: géén, vooral géén knallende kleuren in en rond dat mooie huis van hem OF meteen maar verkassen! En bovenal: poten af – LAP – van Marie-Lena. ‘En zij hier gaat nù mee!!’. Ik incasseerde een labberdoedas die half mislukte. Snorre kreeg een optater in zijn reet en suisde naar zijn verdomhoekje. Marie-Lena, ach, Marie-Lena schaatste met klapperende kaken uit mijn leven weg, met achterlating van een paar lichaamsversierinkjes. Wat toen op dat hartverscheurende, onzalige ogenblik gebeurde, dat ... dat ...

De volgende dag liep ik verdwaaasd in de werkelijkheid rond. Ik at een peen met veel lawaai op. Ik braadde een kippenlevertje. Ik dronk het grondsop uit enkele no-returnflessen. Ik knipte bevend mijn haren bij. ‘Wat voegt het helemaal geel schilderen van de deuren van mijn stulpje toe aan mijn persoonlijkheid?’ dacht ik. En: ‘Woonden eertijds de publieke vrouwen ook niet achter geelgeverfde deuren?’ Naarmate de uren vorderden, stapelde de onrust zich in mijn borst op. Ademhalen deed pijn. Ik diende over tientallen verschrikkelijke ikjes het bewind te voeren. Ik belde iemand van de steun op, om te melden dat ik zou ontbreken. Daarna ontdeed ik me bevend van mijn snorretje. Toen werd ik plotseling zelf opgebeld – via mijn ‘armentelefoon – door een vrouw die zei dat ze – hou u vast! – de sociale assistente was van het ‘Fonds voor Opheldering’. Ik spitste mijn oren. Ze zei dat bepaalde informanten het Fonds ingelicht hadden omtrent baldadigheden aan mijn woning, dat er klaarblijkelijk met verf geknoeid werd, en of ik dat kon bevestigen? En kon ik vandaag nog de inspecteur van het Fonds ... ? ‘Wié zegt u?! Bepaalde informanten? Wie zijn dat dan?’ ‘Namen geven we nooit vrij, tenzij die mensen daar zelf uitdrukkelijk om verzoeken’. ‘O, ja’. ‘Kunt u vandaag onze inspecteur ontvangen dan? Die zal de schade op komen nemen en ...’. ‘Minuutje mevrouw’. Ik legde de armenhoorn neer en ging in een gejatte kerkstoel zitten nadenken. Verf? Baldadigheid? Inspecteur? Toen drukte ik de hoorn weer krachtig tegen mijn linkeroorschelp. ‘Dat hij maar komt, mevrouw, vandaag nog!’.

En zie: hij kwam. Ik maar jabroeren en neebollen. Wat haatte ik mijn eigen misschienerigheid! En die verdomde hitte, die hemelsbrede tergende teringhitte! Ja, ’t was een schande. Nee, geen idee. Wie of waarom, nee. Niet van hier, nee. Van verder, ja. Neenee, geen ‘speciale’ vijanden. Buren? Toffe knullen onderen allemaal. Weet de huisbaas hiervan? Van die deuren? En de rest? Zeker. Veel heisa? Pardon? De verhuurder ... O ... Die komt heel zelden loeren ...

Eh ... Nee ... Fijne vent ... Geen lorren ... Tja, hm, bon. Verschrikkelijk schreeuw-erig hé? Op het brede aangelaat van de Heer Inspecteur van het Fonds voor Opheldering verscheen een glimlach op het formaat van de Lijkwade van Turijn. Toen gingen we weer naar binnen. Hij had de 'schade' opgenomen en genoteerd en 'sloeg geen biertje af, met dat weer'. Toen beging ik de zeer grote flater hem zonder nadenken de weg naar mijn toilet te wijzen. Hij moest namelijk het kamertje passeren waar ik allerhande old-finish-materialen bewaarde, o.a. mijn verfpotten. Niets gebeurde echter, bij zijn terugkeer. Had ik dan die old-finish-rotdeur níét aan laten staan misschien? De inspecteur vertrok, bij mijn helgekleurde voordeur nog zeggend dat het Fonds opnieuw van zich zou laten horen. 'Naar de hel met dat fonds', fluisterde ik, toen de deur dicht was en stilte als een dwangbuis over mijn lijf gleed. Waarna ik, struikelend over mijn bloedeigen zenuwstelsel, naar dat kamertje vloog! Godsamme! Die verdomde deur gaapte wagenwijd! Mijn hart bonkte wild. Ik snelde naar binnen en rukte een deur open, die van de muurkast. Erachter lag het door mijzelf ontzielde lichaam van die patjakker van een verhuurder. Oef. Gelukkig maar dat ... het zou kwaad kersen eten geweest zijn met dat heerschap van het Fonds. Overdadig veel angstcondens parelde op mijn voorhoofd. Gelijk was het het zweet van de opluchting. Zou Pyrrhus ook zo getranspireerd hebben?

Helaas, helaas, vijf minuten later, ja, dat zweer ik u, en dat zouden die gloeiende kinkels van burens ook mee kunnen zweren: misschien minder dan vijf minuten later werd ik van het leven-in-vrijheid afgesnoerd. Een wel zeer versterkte delegatie van het Fonds voor Opheldering bevond zich opnieuw voor de helgekleurde voor- en achterdeur van het woninkje te Mechelen-buiten, woninkje dat ik verdomd met zoveel parttime moeizaam bijeengeschraapte centen huurde. Er was veel blauw in mijn straat. De beschuldiging luidde doodslag en horizonverloedering. Die verloedering was onomstootbaar bewezen; de doodslag zou verder worden uitgespit. De besmukte gordijntjes van de aanpalende straatbewoners bewogen zonder uitzondering toen ik gevankelijk werd weggeleid.

Tja ... hier in bewaarplaats De Brede Veertien heb ik tijd zat om over mijn lot als schrikkelkind te tobben. Als een trage slak trekt de tijd cirkels om de kern der zaken. Ik wou u mijn verhaal niet onthouden: van hoe vrienden me het pad van de kunst wezen, van hoe kunst me de liefde openbaarde, van hoe liefde een dak boven het hoofd vroeg, van hoe ik dat dak door gebrek aan werk niet meer betalen kon, van hoe ik medio een bloedhete zomer een streep in mijn agenda diende te trekken, onder mijn liefde voor Marie-Lena, door de wereldse rekeningen van haar mannelijke verwekker, door mijn eigen rekening. Van die grote rekening werd ik zelf het kind.

En die Benny ligt ook nog ergens op de loer, met de verzamelde woede en energie van alle Baekelandts, Graven van Monte Christo, Leprechaunen en Jan De Lichtes in zich samengebald. Het toetje voor als ik ooit vrijkom ... Het ziet er bruin uit. Tja ... weet niet ... Ik zeg altijd: de accolade van de misdaad omarmt de liefde en de haat. Voor mij is het wachten geblazen, wachten op een beetje zielenheil. Maar een echt lieve jongen: nee, dat zie ik nog niet zo zitten. Mijn vriend de beeldhouwer en mijn vriend de schilder kwamen me melden dat ze begin volgend jaar weer eens samen exposeren, in Gent. Ik ben een beetje bang voor een verse strop. Binnenkort, schijnt het, heeft het Belgisch koningshuis iets belangrijks te vieren. Ik leef op hoop. Dat is ook een kunst.

Mick Mauser kreeg bij voorbaat al het water in de mond bij de gedachte aan de volgende handelingen die hij zou stellen. Het was een authentieke pavlov-reflex. Hij vouwde een kopie van het Huurmoordverhaal in tweeën, schoof dit in een bruine enveloppe, likte die dicht en stopte ze in zijn archief. Daarna slikte hij nog een polaraminepilletje.

Hoofdstuk 5

MICK MAUSER EN DE KOMKOMMERTIJD

Een misdadige round-up

Het was kalm op het Europese vasteland eind juli 1996. Detective Mick Mauser genoot met volle teugen van 3 ½ weken vakantie, alleen thuis. Vrouw en kinderen waren met een lastminutevlucht naar The Gambia gevlogen. Ze zouden er een humanitaire vriendin opzoeken.

- springtuig waarvan geen spoor overblijft;
- de klassieker der klassiekers met de diepgevroren (schapen-, kalkoen-, lams-, ...)bout;
- een koploze nagel boven door de schedel geklopt;
- gecamoufleerde zelfdoding;
- het trucje met de tonic-plus-bailey's (andere naar-de-dood-lonkende combinaties legio);
- speculeren op en intensifiëren van een ziekte (hart, bloed, leeftijd);
- mechanische, technische of technologische ingreep

Mick Mauser kauwde peinzend op zijn potlood. Er kwam geen einde aan de lijst met bovenaan de kop: HOE ZORG IK ER VOOR DAT EEN MEDEMENS DIT AARDOPPERVLAK VERLAAT, MAAR ZO DAT IK EEN GROTE KANS SCHEP ZELF BUITEN SCHOT TE BLIJVEN?

- huurmoordenaar (-ares) via-via-via;
- gigantische witteboordencarrousel die tot zelfmoord leidt

Mick wou voor zichzelf niet toegeven dat hij plezier beleefde aan zijn macabere lijst. Lijstjes waren overigens in de mode. Je kon er iemands ziertje aan aflezen. Zijn zoon maakte muziekljstjes; zijn vrouw boodschappenlijsten.

- bom (van softdrugs naar harddrugs: van molotovcocktail tot splinterbom);
- brand (vele mogelijkheden);
- luchtballon, helikopter.

Mick trok een accolade naast zijn opsomming en schreef daarbij: scheikunde, biologie, psychologie, strategie. Bedenking: het toeval een handje toesteken door je slachtoffer te camoufleren tussen andere (onschuldige) slachtoffers.

- voodoo (en zijn vele afsplitsingen)

Onder aan zijn blad noteerde hij nog een ingeving: bij de Inuit en ook bij de 'klassieke' indianen (de zg. roodhuiden) gelden vaak andere regels. De vliegende rechters die in Alaska over zg. Inuit-misdrijven moeten oordelen, kunnen er van meespreken. Geweld bijvoorbeeld is er soms legaal. Analogie: de superstitiesfeer in Zuid-Amerikaanse landen. (Zelfs de intelligente schrijfster Isabel Allende gelooft dat de geest van haar grootmoeder in de gordijnen zweeft). Hoe zit het met incest op 24 uren vliegen van hier?

- sekterituelen

Mick Mauser zapte naar CNN, voor het hete nieuws over de Olympische Spelen, 'hot on the spot'. BREAKING NEWS! Hij schrok zich een hoedje. Twee weken nadat voor de Amerikaanse kust een passagiersvliegtuig was ontploft, had zich nu een explosie voorgedaan in het Olympic Centennial Park in Atlanta. Inderdaad, hot news: het was pas 40 minuten geleden. CNN nam de beelden over van een Duitse zender: terwijl een Duitse journalist een zwemster stond te interviewen, vlak bij het O.C.Park, explodeerde daar een staafbom in een feestzaal waar honderden mensen een muzikaal optreden bijwoonden. Drie of vier doden, begreep Mick uit het nerveuze commentaar, en tientallen gewonden. Hij wreef zich de ogen uit. Hij droomde niet. 'Het is niet gebeurd als wij het niet gefilmd hebben': CNN soms een droom, soms een nachtmerrie. Blauwe zwieplichten kleurden het tv-scherm. Veiligheidsagenten duwden de Cable-News-Networkreporter opzij. Dansende beelden.

'Komkommertijd, jawel', mompelde Mick. Hij zapte naar de thuiszender, tweede net, sport. Twee landgenoten hadden niet de halve finale gehaald voor het koninginnenummer van de atletiek, de 100 meter spurt. Vlug schakelde hij weer naar CNN over. Ooggetuigen zetelden reeds in de CNN-studio's ter plekke in Atlanta. *'It was definitely no bomb'*. Een kwartier later liet de FBI via Associated Press de wereld weten dat het wel degelijk om doelbewuste explosieven ging. *'All Olympic flags will be lowered today'*. Mick Mauser zette de radio aan. 'Twee doden en honderd tien gewonden', vernam hij. En in het noorden van Spanje roerde zich de ETA ook weer, nadat behoudens enkele straatrellen met spandoeken en dreigementen, de Tourkaravaan drie weken lang ongemoeid werd gelaten. Slotitem: Algerijnse FIS-fundamentalisten bleken nog een ei te pellen te hebben met België. Mick zapte alle communicatiemediaweg en concentreerde zich weer op zijn moordlijst.

- politieke afrekeningen, gijzelingen, aanslagen;
- rituele moorden (ijspriet door linkeroor, ongebruikte kogel op de borst, geld in de mond, soms ook ballen);
- verdwijning, ontvoering;
- vergif, voedselvergiftiging, biochemie;
- drugs en overdoses;
- sprays, gassen (Japanse metro, Irak);
- nucleair gecamoufleerde misdaad;
- giftige dieren en planten, allergie;
- misdadig aidsopzet;
- sabotage;
- passionele moord;

- genocide;
- (wurgen met de voeten);
- verdrinking/van een brug of een gebouw geduwd worden/omvergereden worden/vermalen worden door de schroef van een schip;
- verstikking.

‘Hoe zou de vliegreis naar Gambia verlopen zijn?’ vroeg Mick zich ietwat ongerust af. Hij tuurde het grieksblauwe zwerk af. Een stille zwever passeerde in spreidstand de zon.

- piranha’s, sidderalen;
- kalk, beton, zuur;
- elektriciteit;
- uithongering;
- vergeetput.

Detective Mick Mauser grinnikte. Zijn lijstje begon te galopperen en gekke bokkensprongen te maken. ‘Misschien kan ik er nog moorddadige nimfen uit IJsland en Haïti aan toevoegen’. Hij schoof potlood en papier opzij en greep naar de krant. Net toen hij het olympische Atlantakatern eruit wou lichten, viel zijn oog op een typisch vakantie-artikeltje. Hij geloofde zijn eigen ogen niet. Even later vervulde hij zijn lijstje.

- airbag

AIRBAG DOODT BESTUURDER

Brussel – Gisteravond vond de 41-jarige A.H. uit Schaarbeek de dood toen hij met een snelheid van 30 km per uur tegen een parkeermeter opbotste. Zijn airbag reageerde fluks, maar in plaats van hem bescherming te bieden, werd hij de bestuurder fataal. Volgens de politie zat de man te dicht bij zijn stuur. Daarenboven werd zijn vals gebit naast hem in de auto aangetroffen. Een en ander leidde tot de verstikkingsdood – (phk)

Hoofdstuk 6

MICK MAUSER EN HET KLOKVASTE DRAMA

(Een luguber railroadsprookje)

In het kader van zijn activiteiten voor de Civiele Cel, het Fonds voor Opheldering, de dienst Verkeersveiligheid en de Vereniging voor Vermiste en Verdwenen Personen nam Mick Mauser af en toe de trein heen en terug naar de provinciehoofdstad. Hij had altijd al een boontje gehad voor deze vorm van openbare vervoering. Maar zelfs daar werd hij niet met rust gelaten. De dood trekt zich niks aan van *‘right or wrong side of the track’*: de trein is altijd een beetje reizen, bijvoorbeeld naar het hiernamaals.

‘Dat is eigenlijk geen noodrem,’ zei een van de vele jonge reizigers, ‘maar een noodsein. Als je eraan trekt, breng je niet de rem in werking, maar vraag je dat de trein zou stoppen. Enfin: dat iemand de rem bedient dus’. Allen keken na dit stukje didactiek even naar het handgreepje boven de schuifdeur. ‘Er was eens een parlamentslid dat het noodsein gebruikte omdat hem niet in zijn moedertaal naar zijn kaartje werd gevraagd, op deze lijn wel te verstaan ...’. ‘Pff, niet moeilijk, parlamentsleden zijn onschendbaar. En het komt makkelijker in de krant dan als Jan Joker of Piet Plusminus het gedaan zouden hebben’. ‘Jaja: goeie propaganda. Koud kunstje!’ ‘Misschien naderden de verkiezingen weer’. ‘Hoe ontroerend: een politieker die het openbaar vervoer gebruikt! Zo iets ontroert me echt!’

Ze kregen allen gelijktijdig een schokje omdat de trein stilhield. Uit de andere richting kwam nu ook een trein af, maar die reed het tussenstation binnen én voorbij zonder halt te houden of vaart te minderen. Als je je ogen inspande, kon je in een flits zo’n tegenliggend gezicht opvangen: pratend, een sigaret naar de mond brengend, een krant inkijkend, voorover buigend, duttend. Soms berekende je dan de uren die je nog scheidden van het tijdstip waarop je ook weer in die richting reizen zou, wellicht het hoofd op de voorarmen rustend omdat aan de avond ervoor geen einde kunnen komen was.

Dat autokerkhof kon je rustiger bekijken omdat de trein zich dan nog van het tussenstation aan het losweken was. Eens het aanpalende bosschage voorbij, ontwikkelde hij snelheid. Ter hoogte van de in het verre groen verborgen bosabdij was de maximale snelheid bereikt. Dan hoorde je om de haverklap het alarmerende, voorbij zoevende en weer vals wegklinkende gerinkel van overwegbellen en zag je rode lichten waarschuwend aan- en uitgloeien. Daarvoor (of daarachter?) stond de kleine menigte wachtenden, als in geconcentreerde belangstelling samentroepend bij de bewakingsmechanismen van een allerbelangrijkst gebeuren, namelijk het voorbij denderen van De Dood. Ter hoogte van de constructiewerkplaatsen gooide een onverlaat een gedeukt kartonnetje tussen de kleine, opengeschoven raampjes naar buiten. Een coupé verder, bij de niet-rokers, trok een vrouw zich schielijk terug van het met Ultrahocherhitzungmelk bespate venster. ‘Vandalen!’ In een overbodige reflex veegde ze met de buitenkant van haar hand over haar rechterwang. ‘Bah!’ Omdat niemand het gezien had, verplaatste ze zich naar het andere venster. Er was plaats genoeg hier. Onder de vele jonge reizigers (tijdstippen waarop gereisd wordt bepalen de leeftijd van de passagiers) bevond zich een jongeman die niet bij een groepje hoorde en daarom niet deelgenomen had aan de belangstelling voor het noodsein, net voor het binnenlopen van het tussenstation. Overigens was deze jongeman in lectuur verdiept. Hij was korte verhalen aan het lezen: over een kasteelheer die in de jaren dertig van de twintigste eeuw door zijn eigen automobiel ruggelings de kasteelvijver in wordt geduwd en de verdrinkingsdood sterft, over een weggebruiker die, afgeleid door een flonkerend kerstboompje in een truck, zich de vernieling in rijdt, en over nog veel andere vreemde gebeurtenissen die dagelijks voorvallen en alleen ‘vreemd’ worden genoemd in boeken.

Diezelfde donderdag verliet een grote gulp jonge reizigers de trein te T., een bekend scholencentrum. In die trein had zich ook M.V. bevonden, tewerkgesteld in de refter van een der scholen. Zowel de jonge reizigers als de iets oudere M.V. kwamen ruim drie kwartier te laat op hun posten in het instituut,

waardoor alles in het honderd liep. Afgrijzen en hilariteit wisselden elkaar af. Het nieuws verspreidde zich als een welgevoed vuurtje door de ingewanden van de gebouwen. Geen oor ontsnapte aan het ongewone verhaal dat ongevoen was omdat zovelen erbij betrokken waren en ook wel omdat het ter plekke door schoolmeisjes en -jongens kond werd gedaan. Het was voor de directies en de verantwoordelijken wachten geblazen op betrouwbare bronnen en officiële berichtgeving. Maar wat heet nu nog 'officieel'? Een lijzige bediende met te lage wedde in een bedrijf waar dierlijk vet wordt verwerkt, die in zijn overgebleven vrije uren stukken schrijft voor een streekkrant? De werkster M.V. vocht de hele ochtend tegen immer aanrollende golven van misselijkheid. De personeelschef zorgde ervoor dat ze een buitenkarweitje kreeg. Alras sijpelde, in vele onderdeeltjes, het onheilsbericht binnen, zodat kon worden aangenomen dat de betrokken scholieren buiten hun wil om te laat in de klassen arriveerden. Onderling contact tussen de schooldirecties in T. bevestigde dat. Na een laatste telefoon tussen de stationschef en een van de schoolprefecten werden de laatkomers massaal geloofd.

Toen om halfvijf de schoolbellen waren uitgestorven, verlieten tientallen versies van het verhaal de educatieve gebouwen. Ook de werkster M.V., die onbehaaglijk rillend de terugweg aanvatte, had haar relaas voor gebruik klaar. Ze stapte als een belangrijke informatiebron de trein op, die - hù!! - als een vreselijk monster haar op te wachten stond. Ingrediënten uit het keukenarsenaal hadden haar misselijkheid een beetje weg kunnen werken.

Tijdens het traject werd bij het passeren van de overwegen aandachtig naar buiten gekeken. Hier en daar werden signalisaties en spoorbomen in vraag gesteld. 'Stel dat er iets haperde'. 'Wat als de treinbestuurder iets overkwam, al viel hij bijvoorbeeld maar in een gezonde slaap?' Op de gezichten van de passagiers die in het tussenstation op- en afstapten, merkte je dat ze van het gebeurde op de hoogte waren. In een vreemde lotsverbondenheid vonden gesprekken plaats die anders nooit werden gevoerd. Alsof in de stoptrein naar de valavond toe alleen maar 'overlevers' samenhokten die, godlof, vandaag tot tientallen keren toe op succesvolle wijze het noodlot hadden getart en van overwegen gebruik hadden gemaakt. M.V. hield haar zakdoekje beurtelings in de linker- en rechterhand samengepropt. Het absorbeerde het zweet dat door het massale schouder-aan-schouderreizen in soms grotesk wiegende wagons werd veroorzaakt. Daarenboven priemde de zon op dit uur nog onbetamelijk. Eigenlijk zat je brutaal te kijk, dacht M.V., die per ongeluk voor de derde keer al hetzelfde grijze ogenpaar opving. Er diende tijdens het reizen wàt weggekeken te worden, vooral als vrouw. Ze gruwde weer bij de gedachte dat dit wel eens dezelfde trein kon zijn als die van vanochtend. Ruim een halfuur later zat ze tussen de oude meubelen in de ouderlijke leefruimte, maar zelfs tot in dit stolpje van berusting en afwachting was de droeve mare al doorgedrongen.

Van de week beschikte detective Mick Mauser niet over zijn auto, maar dat was onbelangrijk voor iemand die dagelijks door belangrijke bezigheden werd ingepalmd. Hij zat nu, omstreeks twee uur in de stralende middag, in de afdeling niet-rokers grondig te twijfelen of hij het wel vol zou houden, dan wel verhuizen naar het paradijs der rokers. Gezonde lucht of hoestmist? Eigenlijk betrof dit een overweging van levensbelang, op langere termijn dan hopelijk, dat besefte Mick maar al te scherp. In het station hing een affiche dat mededeelde dat de Benedictijnenorde een belangwekkend jubileum te vieren had. De

feestelijkheden, zo daar in de menselijke zin van het woord sprake van was, waren over een heel jaar gespreid. Zou Mick Mauser een gelukkige Benedictijn geworden kunnen zijn? Van zijn collegetijd herinnerde hij zich nog een tweedaagse 'bezinging' in de tuinen en de kamers van een doodstille abdij. 's Middags gebraden kip, twee keer naeen. Zelfgekweekte groenten en donker bier uit smerige refterglazen. 's Avonds werd op de kamers stiekem goedkope wijn zo uit de fles gedronken, à la clochard. De pater met toezicht was in de valavond omgekocht met een slof gauloises waarvoor een omhaling was gedaan. Mick mepte met de krant naar een treinvlieg. Daarna stopte hij de krant in zijn tas en diepte er enkele belangrijker documenten uit op. Even later kwam de conducteur langs. Hij wachtte op een andere manier dan hij dit deed voor, laten we zeggen: een scholier. Mick vond niet onmiddellijk het bewijs waardoor hij zijn verplaatsing verantwoord kon. 'Asjeblief'. 'Dank uuhh. Asjeblief'. 'Mm'. Het ticket verdween weer in een jaszak.

'Bovendien werkt groteske fantasie veel beter dan een huisbakken kijk op mensen'.

Dat schreef Virginia Woolf op woensdag 15 februari 1922 in haar dagboek. 'Da's heel juist', mompelde D. Hij klapte het boek dicht, bracht enkele zaken in gereedheid, nam afscheid van zijn huisgenoten en reed in zijn jamaicablauwe Lancer 1600 vijfendertig kilometer ver. Het eerste luik van het eindejaarsfeest, we zeggen en schrijven alweer 30 juni, bestond uit een avondlunch voor alle leraressen en leraren van het grote instituut te T. Die vond plaats in de schoolrefter, omdat het aantal aanwezigen erg hoog lag. Zo hadden alle werksters die avond extra dienst, maar ze liepen er bijzonder feestelijk bij. Na een korte speech werden bloemen uitgereikt aan enkele jubilarissen. Later op de avond werd er nog gedanst. D. bleef in gesprek gewikkeld met een collega 'beeldende opvoeding', totdat de werkster M.V. uiteindelijk ook hùn tafel als allerlaatste afdiende. Aldus beschikte het lot er over dat D. zich een kwartier later in het onweerlegbaar mooie huis van de leraar bevond. Die toonde hem enkele van zijn recentste schilderijen. Exegese en inhoud, genesis en vorm van elk werk werden besproken. 'De overlevers of blijvers onder de kunstenaars,' zo sprak de leraar, 'de overlevers of blijvers, wel: dat zijn zij die het autochtone landschap en de daarmee verbonden volksaard in hun prestaties gestalte en verve weten te geven'. Daarop selecteerde hij uit een serie tegen de muur rustende doeken een van zijn eigen werken: fietsende man. Bedoeling was geweest de erg fraaie, typische kerktoeren te Z. weer te geven. Tijdens de voorstudies ter plekke kwam steevast een oudere man doorheen deze plannen fietsen, zo vaak dat het opvallend werd, en ook opvallend klokvast. Een blik op de typische kerktoerenklok kon dat telkens bevestigen. Je kon flarden dialoog opvangen die hij met de dorpsbewoners voerde, steeds maar fietsend. Uiteindelijk, na misschien tien sessies en een informatief glas in de lokale herberg, bleek de fietsende man meer schilderkunstig te zijn dan de kerktoeren. De man was een pater op rust. Hij woonde in de nabijgelegen abdij, helemaal in het groen verscholen. Zijn dagelijkse fietstochten waren zijn manier om contact met de wereld te houden. Hij vormde zowat het mobiele informatiecentrum van het dorp: in de Kerkstraat polste hij van op de fiets naar Y's gezondheid en briefde dat bijvoorbeeld op de Markt aan X over. Allerlei combinaties waren mogelijk. De dorpingen maakten zelfs gebruik van hem om deze of gene boodschap door te seinen. Onveranderlijk had deze fietsende pater een tas voor zich op het stuur liggen. 'Daar moest schilderkunst aan

besteed worden, vond ik', zei de leraar tegen D. 'En niet aan die toren met die begraafplaats rond, want die blijft nog wel een tijdje staan'. 'En mettertijd belandt die pater daar toch ook', lachte D. 'Ja, of in de abdij'. 'Ook nog waar'. De leraar had enkele typische streekgebonden struiken en bomen in zijn tuin staan. Via die tuin gingen ze te voet terug naar het instituut, onder de spoorwegbrug door ('Moet je het lawaai horen wanneer de trein hierboven voorbij dendert!'), naar het avondfeest. 'De tijd is voorbijgevlogen', dacht de jonge leraar D. 'Maar er kunnen nog wel enkele glazen af voor ik terugga'. Hij raadpleegde zijn polshorloge.

Ik wil u niet verhalen dat enkel en alleen typografie, geur, formaat en blad-schikking van kranten mijn belangstelling konden wekken. Filosofische overtuiging, politieke strekking, religie noch nieuwshonger vormden de basisoverwegingen op grond waarvan ik ertoe zou hebben besloten me deze of gene krant aan te schaffen middels bijvoorbeeld een abonnement. De tijd dat ik volstrekt geen kranten kocht, was echter voorbij. Dat kwam doordat ik me vrij frequent met de trein verplaatste, wat krantenstalletjes met zich bracht. In dichtbevolkte ruimtes was het handig een krant te hebben: je kon je erachter verstoppen en potentiële aansprekers bij voorbaat al censureren. Je kon ze met beide handen tegelijk vasthouden, bijvoorbeeld op borsthoogte, om duidelijk te stellen dat je niks met zakkenrollen te maken had noch onsmakelijke lichamelijke aanrakingen beoogde.

Nee, geen nieuwshonger, geen visies die door lectuur van andermans teksten dagelijks aangewakkerd dienden te worden. Wel de prettige paradox van de krant als afweermiddel tegen mogelijke communicatie, zoals hierboven kort beschreven. En anderzijds – maar hier laat ik J. Greshoff aan het woord, met enkele bedenkingen uit 'Aan een ervaren dagbladschrijver':

'... Maar de moord is nectar-en-ambrozijn voor negentienden der intekenaars. En onder de negentienden zijn alle echte kunstenaars, alle waarachtige intellectuelen. Waarom? Omdat die maar één levensdoel, maar één reden van bestaan hebben: de kennis van de mens'. (...).

'... Welk een rijk en boeiend studiemateriaal vinden wij in een mooie, zorgvuldig afgewerkte moord! Hoe spannen wij alle zintuigen om ieder onderdeel op te vangen, om elk motief te wegen, om iedere schakering van het gevoel in en aan ons zelf te toetsen! En men moet niet vergeten dat iedere nieuwe misdaad weer zo gans anders is dan de vorige, weer zoveel verschillende uitzichten opent, zoveel onverwachtse waarnemingen en aanleidingen tot overpeinzing. Iedere dag opnieuw betreur ik het geringe aantal der werkelijk goedopgezette, goeditgevoerde moorden. Ook behoorlijke oplichterijen, ernstige, vernuftige gevallen van afpersing en vakkundige inbraken zijn helaas veel te zeldzaam. En nu zwijg ik nog van de onvolprezen zedeschandalen, welke in waarheid een ideaal veld voor mensenstudie zijn (...)'.

Ik volsta met dit stuk tekst (van een vreemd, zij het acceptabel man afkomstig, maar dat zullen de literatuurbeoefenaars wel weten) om het tweede deel van mijn paradox toe te lichten. Geknipter autoriteit dan de Nederlandse schrijver J. Greshoff kan ik daarvoor niet aanvoeren.

Mijn bibliofiele neigingen dreven me niet zover de aangekochte kranten bijvoorbeeld metterdaad op te sparen of zinvol ter bewaring in bergsystemen onder te brengen. Zelfs de kleurendruk die hier en daar, vooral op voorpagina's, in zwang raakte, kon me daartoe niet verleiden. Kranten waren een-dagsvliegen. Gewoonlijk zelfs liet ik mijn kranten in treinen achter, tenzij de berichtgeving over een schitterende misdaad zelf ook werkelijk op peil stond. Dan sleepte ik dat wellicht nachtelijke zetwerk enkele uren met me mee, omdat ik rapporten over wandaden en de daaruit voortspruitende processen twee keer las. Het moet me nog van het hart dat ik de minachting, aan de dag gelegd door mensen tegenover medemensen die moorden en branden lazen, niet delen kon. Van slechte smaak is hier geen sprake. Maar dit vraagt meer argumenten op het hobbelige terrein van de zielkunde. Daar ontbreekt me nu de tijd voor: ik reis veel. De trein is altijd een beetje reizen. Ik zit vaak in de trein. Zoals ik ook toen al deed, toen dat verschrikkelijke voorval plaats moest vinden.

'Brevieren' was geen werkwoord dat dagelijks door velen in de mond werd genomen. Het lezen in een Rooms getijdenboek hoorde nu eenmaal thuis in een zeer kleine, immer uitdunnende groep ingewijden. Overigens werd er bijna niet meer gebrevierd.

!! Was een wandelende intensief brevierende pater door zijn verheven bezigheid zijn eigen doodsoorzaak, gesteld dat hij daardoor bij een onbewaakte Vlaamse overweg onder een voorbijrazende trein terecht kwam? Was daarentegen die trein de oorzaak? Kende de pater dan niet de vaste dienstregeling? Of precies veel te goed? Dood door gewenning dus!?

Hier loerde een goedkope woordspeling: zijn uur was letterlijk geslagen. Men kan hierop slechts aforistisch, dus machteloos antwoorden met een Touareg-sprekwoord, opgetekend door Charles de Foucauld (vermoord met een woestijnmes):

*'De afgelegde weg, maakt hij ook bochten,
den koning, is hij ook oud geworden'.*

Bewakingsmechanismes mochten niet baten. Er was geen oubollige detective nodig om met behulp van vergrootglas en brevier (in de berm aangetroffen, opengeslagen op een valse niet ter zake doende bladzijde) het exacte tijdstip van het verscheiden te bepalen. Alom heerste eensgezindheid omtrent de toedracht van de zaak, die alleen maar 'waar' kon zijn. Met een spijtig schouderophalen werden notities genomen, getuigenissen afgelegd. 'Brevieren' kreeg in de omgeving plotseling weer zijn bekende, dus concrete inhoud.

Enkele stemmen van mensen die op een of andere wijze betrokken waren bij deze niet meer te herstellen ongebeurtenis:

(J.v.D., docent op weg naar een lezing, 37): 'Het is niet de tijd die verandert; het zijn de mensen die bewegen en verouderen. Soms razendsnel'.

(Jonge reiziger P.v.B., 17): 'Dacht dat iemand het noodsein in werking had gesteld. Kon mijn hoofd niet door de schuifraampjes wringen om te zien wat er gebeurd was en de deuren sisten maar niet open. Geruime tijd wisten we van niks'.

(M.V., 23, werkster instituut te T.): 'Ik ben nog de hele dag van streek geweest. En wàrm, wàrm! Zo'n hete nazomer. Na zeker een halfuur wisten we wat er gebeurd was. Dat ze dat niet vroeger kwamen zeggen!'

(M.M., 37, Hoofd dienst Verkeersveiligheid regio Zuid): 'Het gebeurt maar af en toe dat ik die trein neem. Nee, die abdij kun je van in de trein niet zien: overal bos en groen. Heel anders dan in mijn streek, weetjewel. Tja, niemand is er vrij van hé? Als je uur geslagen is ... '.

(D., 28, leraar economie te T.): '... ongeveer de laatste overweg voor de brug. Onbewaakt. Maar daartussen heb je inderdaad nog een flinke afstand. Potdorie, moet ik je over dat schilderij vertellen ... Twee maanden ongeveer voor het ongeval, op 30 juni geloof ik, reed ik ... '.

(Een man, leeftijd onbekend, pendelend bediende provinciehoofdplaats): 'In feite besepte ik pas na lange tijd dat er iets ongewoons gaande was. Een koe op het spoor is al voorgevallen. Het gebeurt wel vaker dat ik zit te lezen en minuten nadat de trein heeft stilgehouden tot de ontdekking kom dat we niet meer in beweging zijn. Ja, ik blijf geloven in het openbaar vervoer'.

Vrijwel iedereen die zich in de bewuste trein had bevonden, verkreeg de tijdelijke status van belangwekkende betrokkene. In sommige gevallen konden deze betrokkenen die glimp van importantie ombuigen tot bejegeningen die alleen het persoonlijk voordeel dienden. Chronologie werd andermaal massaal dooreen gehutseld. Alleen de trein had gelijk. Dat kwam doordat deze personen in versluierde bewoordingen van het Grote Gebeuren verslag deden, een beetje te trots omdat ze erbij waren geweest, verblind door eigendunk, door-dravend in hun parabolische verslaggeving. Eigenlijk verkondigden zij zichzelf, en niet het gebeuren. En dat was menselijk, maar jammer: want de openlijke verkondiging van de waarheid was hun aanbeveling bij alle mensen die ze voor het aanschijn van God wilden

beoordelen. Zij beseften of wisten niet dat de oorkonde van de dienst van de dood met letters op stenen stond gegrift. En de dienst van de Geest, in teksten geopenbaard, brengt met de veroordeling ook de vrijspraak met zich mee. Maar vrijmoedigheid, dat was de meeste betrokken berichtgevers vreemd. De pater was aan flarden gereten.

Alzo diende Mick Mauser zijn vreemde verhaal te besluiten: met bezwarende notities omtrent lieden die 'het' (in de veilige cocon van een trein ingepakt, in openbare vervoering) hadden meegemaakt. Aldus sleurde soms een gebeurtenis of een belangwekkend persoon (door een daad tijdens zijn leven gesteld of door zijn dood) tientallen mee-eters met zich mee, waar een tijdlang naar werd geluisterd. Eigenlijk ten onrechte, want schokkende ervaringen waren zo moeilijk communiceerbaar, vooral wanneer de echte brandhaard al was uitgedoofd. Wie bijvoorbeeld de Mona Lisa ondersteboven ophing (en er nog enkele zinvolle plastische ingrepen op uitvoerde) en een close-up van dat beroemde ogenpaar liet nemen, zodat kon blijken dat dit ogenpaar ook in deze positie normaal 'oogde', had veel minder verdiensten dan de maker van de authentieke Mona: alles wat na de Lisa gebeurde, bleef schaduwloperij, soms zelfs natrappen. Was het niet J. Greshoff die in 'De Vragenlijst van Proust - Zelfportret' (vermoedelijk tussen 1964-66 geschreven, het invullen van de bekende 'Questionnaire' van Marcel Proust) schreef: *'De overtuiging stemt droevig, zéér droevig, dat de beste bedoelingen, de begeerte om mede te delen wat men zelf beleefde, doodlopen op dit ene onweerlegbare feit, aangezien ieder mens een volstrekt unicum is, dat geen wezenlijke ervaringen overdraagbaar zijn?'*

‘Zo,’ besloot Mick Mauser, ‘hier eindigt mijn verhaal. Ook ik lijd aan onvermogen tot communicatie hierover. Eenieder is dit lot beschoren, al beschikt de een over gunstiger tijdstabellen dan de ander. À propos: wist u dat onze Nationale Spoorwegmaatschappij elk jaar op een welbepaald tijdstip de uurtabellen wijzigt? Soms scheelt het maar enkele minuten’.

Hoofdstuk 7

MICK MAUSER EN DE VERNISSAGE-AFREKENING

Een artificieue docusoap

‘Ik vertrouw die advertentiekereel van AHA! voor geen haar’, dacht Mick Mauser, terwijl hij, gecamoufleerd door druk babbelend volk, Jan in de gaten hield. Om diens nek bungelde een fotoapparaat. ‘Wat heeft die oen van Verkeersveiligheid hier te zoeken?’, vroeg de hoofdredacteur van AHA! zich af. ‘Is er iets loos? Het kleinste kind in de stad weet dat Mauser eigenlijk hondenmepper is. En burgemeestersvriendje’. Detective Mick M. nipte van zijn glaasje vernissageapezuur. Ad-man Jan VDW nipte eveneens van zijn gazeus suikerwater. In de naam van de schone kunsten vond hier een samentroeping plaats: in het Kortrijkse Cultureel Centrum ’t Yserleiepand, ter gelegenheid van de expositie ‘Schimmen & Schaduwen’ én de uitreiking van de trofee Het Gulden Spoor voor Kunst- en Cultuurverdienste door de Tigers Service Ring aan professor Alfred Pierloo.

Op de Yserleie in Kortrijk dreef een zwarte hoed. Jan VDW schrok en remde. Nog andere mensen hadden het drijvende hoofddekseel opgemerkt. Ze bleven op de Consciencebrug en de visgraatparkeerplaatsen langsheen de Yserleie samentroepen. Jan manoeuvreerde zijn auto aan de kant en spiede het grijze water af. Er kwam beweging in de toeschouwers toen nog een tweede hoed passeerde: het volstrekt grijze hoofddekseel van een doorsneemens. En toen een derde hoed voorbijdreef, zo’n akelig groen ding met een veer erop, was Jan gerustgesteld, en met hem blijkbaar iedereen: je zag de sensatiezucht zo wegebber. Achtereenvolgens dreven nog voorbij: twee dameshoeden, een baskenmuts, een matrozenpet, een bonte baret, drie werkmanspetten, nog drie zwarte hoge hoeden, een koksmuts, een rood kapje, een beestenbontje en zeven puntmutsen. Eén hoed op het water kietelt de sensatiezucht. Vele

hoeden op het water veroorzaken schouderophalen: kunst in het spel. En inderdaad, de watertocht werd besloten door een onbemand bootje met reclamepanelen. Daarop stond:

SCHIMMEN & SCHADUWEN – 'T YSERLEIEPAND – TROFEE GULDEN SPOOR – TIGERS SERVICE RING – EXPOSITIE

Ontgoocheld droop iedereen af. De twijfel was verdwenen: geen zelfmoord, geen grap, geen omgeslagen boot. Wel weer zo'n artiest, die het eerder in de gekte dan in de diepte zocht. Gerustgesteld reed ad-man Jan VDW naar zijn AHA!-hoofdkwartier. Niemand onder de geliefden was verdronken. Hij kende wel enkele aardige meisjes die af en toe onder zo'n zwarte hoed woonden.

'Er dreven hoeden en hoedjes van allerlei slag op de Yserleie', zei Jan tegen het opmaakmeisje Britt, nadat hij met haar de dagelijkse werkkus had uitgewisseld. 'Ik schrok me ... eh ... een bult, want de eerste die passeerde was net zo'n zwarte hoed als ...'. 'Je schrok je een hoedje hé?' 'Haha!' 'Draagt je misschien een hoed?' 'Nee, bijna nooit'. 'Dacht je dat het om een concept van Jan Hoet ging? Afvaart en Uitvaart van Hoofddeksele Kortrijk-Gent?' 'Weet jij er meer over?' 'Ja. Het is een stunt van Herman Roskam en consorten, dagelijks voor herhaling vatbaar. Kijk: dit bericht liep hier net binnen, voor in AHA!'. Britt gaf Jan een slecht gekopieerd persbericht. Het leek meer op een rouwbericht; er zaten zwarte randen omheen.

Betreff.: EXPOSITIE volgende vrijdag

Thema: SCHIMMEN & SCHADUWEN

Cultureel Centrum 't Yserleiepand te Kortrijk

Medewerking van diverse jonge en oudere beeldende kunstenaars. Inleiding door Herman Roskam, kunstrescent, te 20 H. Vernissage en receptie aangeboden door de Tigers Service Ring. Enkele stunts in de stad preluderen op dit Kunstgebeuren. Tevens uitreiking van de trofee Het Gulden Spoor voor Kunst- en Cultuurverdienste door de Tigers Service Ring aan professor em. Alfred Pierloo.

Roskam H.,

Voorzitter TSR

Regio Z-W-Vlaanderen

Welwel. 'Kunstrescent is verkeerd gespeld', merkte Jan op. 'Hm, ja'. 'Pre-lu-de-ren, welwelwel'. 'Zeg wel'. 'Kunst-ge-beu-ren'. 'A-men'. 'Alles kits met Jerry, Britt?' 'Pico bello. Hij loopt binnenkort zijn eerste halve marathon'. 'Zie maar dat hij niet wegloupt'. 'De aarde is toch rond'. 'Kijk uit voor schimmen en schaduwen'. De hoofdredacteur van AHA! fronste de wenkbrauwen. 'Dat gedoe in 't Yserleiepand schijnt een tentoonstelling te zijn waar het niet om de objecten gaat, maar om de schaduwen die ze afgooien'. 'Zetten we het persbericht in ons blad?' vroeg Britt. 'Projectie dus, allemaal projectie. Ja. Schrap het kolommetje van onze vriend Mercurius en gebruik die ruimte voor het persbericht. Ik wil trouwens in de toekomst van die kloothommel van een Mercurius af'. 'Oké. De volledige tekst?' 'Ja, maar haal die spelfout eruit. Anders denken ze dat die van ons komt. En verander het uur waarop Roskam de inleiding doet. Maak er 21 uur van. Hij moest verleden maand maar niet tegen ons venster hier gespuugd hebben'. Jan keek even naar het kleine etalageraam van AHA!

‘Jullie waren ook ladderzat hé’. ‘Wat voor stunts in de stad zijn er nog voorzien?’ ‘Die worden niet aangekondigd’. ‘Dat van die hoeden is flauw. Het jaagt de mensen de stuipen op het lijf. Roskam zoekt het weer veel te ver’. Jan keek weer naar het venster. Het raam trilde hevig toen een vrachtwagen in de straat passeerde. Links op de voorruit stond RUDY O+, rechts CHANTAL A+ ‘Bàh’. ‘Puk de pottenbakker doet ook mee met Schimmen & Schaduwen’. ‘De SS, ja. Wanneer is het ook weer?’ ‘Volgende vrijdag’. ‘Dan verschijnt AHA! nog op tijd. Tja, nemen we de week maar eens door?’ ‘Oké’.

‘Wat deden al die bloemenruikers in je souterrain?’ vroeg Eline. Ze betraden ’t Yserleiepand. ‘Je was toch verre van jarig?’ ‘Neenee’, schudde Jan VDW. ‘Het is een bloemenabonnement. Ik heb het gewonnen in een loterij van de Hooikoortsliga’. ‘Vreemde prijs voor een hooikoortsvereniging. Ze zouden beter moeten weten. Moet je nu niet nog meer niezen? Al die blosjes in huis. Van waar komen ze?’ ‘Wie?’ ‘De bloemen, oen’. ‘O ... Een of andere winkel in Kortrijk ... Weet ik veel ...’. ‘Misschien de winkel die de grote advertentie op de AHA!-voorpagina heeft?’ ‘Godverdomme’, dacht Jan. ‘Ja’. ‘De pers is machtig hé’ zei Eline. Hij keek haar vanuit zijn ooghoeken met een blik vol modder aan.

De zon zonk als een oranje kauwgombal in de gapende muil van het West-Vlaamse avondland. Cultureel Centrum ’t Yserleiepand zag er uit zoals alle CC’s in Vlaanderen: eerst en vooral ‘polyvalent’, en niet te vergeten ook volstrekt smakeloos afschuwelijk ongeïnspireerd foeilelijk. Polyvalent: men moest er toneel opvoeren, voor dode konijnen kaarten, mosselen eten en op klompen hossen. Lelijk: afwezigheid van zowel goede als slechte smaak, zeg dus maar aanwezigheid van doodgewone onsmak, vertaalde zich in een ellendige symmetrie van avondrode bakstenen muren, de verplichte lichtkoepel en de onvermijdelijke glazen toegangsdeuren. Dit geheel werd luisterrijk omgeven door de alom gekende boomsoort der coniferen, op hun beurt beschermd door af-rasteringsdraad van een overbekende monopoliefirma. Zoals alle culturele centra bevond ook ’t Yserleiepand zich ergens lukraak aan de rand van een ‘bebouwde kom’, vrolijk, ludiek, gedurfd, haaks op alle andere architectuur, afgescheiden als een drol door zijn hond. Ha, Jan Modaal wou Modern?! Jan Modaal zou Modern krijgen!! En een architect met ringbaard en lang haar schraapte een gebouw bijeen.

‘Heb je je polaramine bij je?’ vroeg Trine. Mick knikte. ‘Pas er dan maar voor op dat je niet te veel drinkt. Het gaat moeilijk samen’. Mick Mauser keek ietwat verbaasd naar zijn vrouw. ‘Hoe weet jij dat?’ ‘Ik heb het toch al een paar keer meegemaakt hoor’, zei Trine. ‘Ik ben niet blind. Als je drinkt op polaramine, word je agressief’. ‘Ik hou mezelf wel in de hand’, gromde Mick vinnig. ‘Dat weet je zelf nooit. Plotseling ben je stuurlaas’. ‘O, en hoe gaat dat dan?’ ‘Je sabelt de mensen neer met je tong. Misschien besef je het dan niet eens meer’. Mick zweeg even. ‘Ik blijf vanavond wel van die streekbieren af’, zei hij dan ootmoedig, de grappig wiebelende staart in Trine’s haar bekijkend. ‘Net een antenne, buiten westen. Dààr word ik nou dronken van!’ ‘Wat?’ ‘Je haar. Het is mooi hoor’. ‘Antenne?’ ‘Zie maar dat je niet weggezapt wordt’. ‘*Wir haben es nicht gezapt*’. Mick Mauser en Trine slenterden ’t Yserleiepand binnen, deze tempel waar de erediensten van kunst en cultuur plaatsgrepen, vooral op vrijdag-visdag. Aan de glazen toegangsdeuren lieten ze hun schaduwen achter zich.

Kokhalzend betrad Jan VDW dit cenakel. Op zijn buik bengelde een fotoapparaat. Hij wou dit boeiende gebeuren voor het nageslacht vereeuwigen. Misschien publiceerde hij een foto in AHA!; daar kon hij moeilijk om heen. 'Heb je nog een tweede stunt gezien na de hoedenparade op de Yserleie?' vroeg hij aan Eline. 'Nee'. Ze schudde haar hoofd even; ze was met haar gedachten nog bij die bloemenruikers in Jans souterrain. Nu bevonden ze zich onder het roezemoezende volk dat op 'Schimmen & Schaduwen' was afgekomen. Het was de Tigers Service Ring, sectie Zuid-West-Vlaanderen, die dit unieke gebeuren mogelijk maakte. Daar kon niemand naast kijken: in alle hoeken en kanten prijkte hun embleem. Het betrof een tijger die met een van zijn voorpoten dreigde. Em. Prof. prijswinnaar Alfred Pierloo torende reeds zeer tevreden boven een schare slijmjurken uit. Hij zou 78 worden, de kranige rechtse rakker, en naar het scheen moest hij alleen maar bij wijlen tegen zichzelf in bescherming genomen worden.

Ende hoe zat het met de plastische prestaties van de dames en heren beeldende kunstenaars uit deze platte contreien? De Yserleie, eens Golden River (het vlas in zijn sas), thans verontreinigd traankanaal, figureerde niet langer in het werk van deze vormgevers. De goedgeklede kunstjongens van heden waren op andere treinen gesprongen: geen geschilder meer, geen geklieder, geen abstract, geen wild gedoe. Wat dan wel? Wat schoot er dan nog over om op te vallen in deze pikorde van haantjes en hennetjes? *Que faire* nadat al zwijnen waren getatoeëerd en gebouwen met schellen hesp bekleed?

Properheid.

Cleanheid.

Schimmen en Schaduwen.

Rein vernuft.

Diepgang.

In aartslelijke CC's.

Dat schoot nog over. Benodigdheden: licht.

Zuinig licht.

De Kunstkring, aangepord door de Tigers Service Ring, had het aangedurfd de eerste immateriële expositie uit de geschiedenis op te zetten. Aan het gelaat van de zeer oude rechtse Vlaamse professor Pierloo, winnaar van Het Gulden Spoor voor Kunst- en Cultuurverdienste, kon je merken wat hij er van dacht: niets. Hij bekeek niet eens iets. Wat er dan te koop was?, informeerden enkele begoeden bij Herman Roskam, voorzitter. 'O, maar elke installatie is te koop', antwoordde deze. 'De belichting en de voorwerpen die er eventueel voor nodig zijn. De schimmen en de schaduwen komen er dan vanzelf wel bij, haha'. Journalist Mats Speybroeck knikte begrijpend en noteerde het woord 'instalatie' in zijn opschriftboekje.

'Godverdomme', dacht Jan VDW, terwijl hij een overbodige foto nam. 'Paul Delvaux heeft nog zo indringend op zijn fluitje geblazen! Met zijn kepie gezwaaid! Geseind hoe laat het was! Wat is dat hier voor geklungel!?' Eline en Jan baanden zich een weg tussen hobbelpaarden met lampen op hun kop, fel beschenen kapstokken met en zonder kleren, een transparante Mercuriusfiguur (Mercurius was het afgodje van Kortrijk: hij beschermde kooplui en dieven), lichtdoorstraalde etalagepoppen, röntgenfoto's met en zonder beha's, projectiedoeken, een Tsjernobil-installatie, een aquarium met kaarsen in en nog veel meer van al dat fraais. Het was snoeiheet in de zaal. Er liepen schimmen en schaduwen

rond die vroeger op school nooit goed hadden opgelet. Toch hadden ze in de loop der tijden een smak geld verdiend. Nu haalden ze hun achterstand in door expo's af te schuimen, stomweg aanwezig te zijn, deel te nemen aan Kunstgebeurtenissen en naar prijzen te informeren. De chique catalogus SCHIMMEN & SCHADUWEN (incl. 5 gedichten van de dichter Herman Roskam) hielden ze klemvast tegen hun ribbenkast gekneld, als een vreemd voorwerp dat hun niet mocht ontsnappen. Het was hun eensluidend verklaard afschrift van aanwezigheid. Met hun andere arm trokken ze een vrouw als een aanhangwagentje met zich mee, waartegen ze de gevleugelde woorden spraken: 'Die kateloog neem ik thuis wel eens door'. 'Ja', knikte de vrouwspersoon. 'Er staat op: ONGRIJPBARE BEELDEN. Mooi hé?' 'Ja. Ah: daar is Cyriel ook zie'.

Eenheid in verscheidenheid! Wie wou daar niet bij zijn!

'Onbegrijpelijke beelden: het schijt', mompelde AHA!-hoofdredacteur Jan VDW kwaadaardig. 'Welke schaduwen projecteert mijn drol?' vroeg detective Mick M. zich af. 'Wablief?' vroeg Eline. 'Niets. Kijk: die gezwollen op de muur, dat zijn onze hoofden die schaduwen ...'. 'Jaja ...'. 'Hm', deed Trine. De antenne staart op haar hoofd gooide hier en daar een wiebelende schaduw af. Jan verkende de vrouwen in de zaal en ontkleedde er enkele van.

Van lang geleden herinnerde Mick Mauser zich het puberbos van de babyboomers: de parka's en de rolkragen en de geblokte trappershemden die de borsten goed verborgen hielden en die voortbewogen op jeans als bleke berkenstammetjes. Nu verschenen de jonge vroegoude cowboys uit het Texas van Vlaanderen in gedurfde pakken: grijs, grijzer, grijst. Als je aan Kunst deed: zwart. Mick herkende plotseling Jef Deleeuw van het cultuurblad *Ons Zwerfdeel*. De kerel pendelde van receptie naar receptie. Zijn haar zat weer goed en zijn pak was weer grijs, veilig grijs, ellendig grijs. Acht op de tien. Zie ginds flaneerde ook Mercurius, gestraalde cursiefjesschrijver met de verplichte staart in het haar. Hij probeerde voortdurend Jan van AHA! te ontwijken. Jan zelf probeerde voortdurend Geert V. te ontwijken, pseudoniem: Mercurius. 'Ik vertrouw die advertentiekereel van AHA! voor geen haar', dacht Mick, terwijl hij, gecamoufleerd door druk babbelend volk, Jan in de gaten hield. 'Dat fotoapparaat, bah', mompelde hij. 'Wat heeft die oen van Verkeersveiligheid hier te zoeken?' vroeg de hoofdredacteur van AHA! zich af. 'Is er iets loos? Het kleinste kind in de stad weet dat Mauser eigenlijk hondenmepper is. En burgemeestersvriendje'. Detective Mick M. nipte van zijn glaasje vernissage-apezuur. *Ad-man* Jan VDW nipte eveneens van zijn gazeuze suikerwater. Jan deed alsof hij Mick niet zag; Mick deed krek hetzelfde. Hoe laat was het al?

Daar drupte nog meer schoon volk naar binnen. Zelfs een Europarlementslid. Cultuurfilosoof Jef Deleeuw verliet zeer onbeleefd zijn praatgroepje en haastte zich naar dat lid. Jan en Eline schudden enkele handen. 'Dag Puk. Dag Steffie. Alles kits?' 'We dachten al dat het jouw zwarte hoed was die op de Yserleie dreef'. 'De zaal werd pas twee weken geleden officieel toegezegd', zei voorzitter-stadhuisbediende-dichter Herman Roskam. Een volstrekt overbodige mededeling, waar niemand naar luisterde. Volk gulpte nu plotseling naar binnen: de wijzers wezen bijna 21 uur aan. Wellicht ook waren de laatste winkels pas dicht gegaan. En zie: een algemene eclips deed zich nu ook voor. Eline en Jan werden in een baan om de aarde geduwd. 'Godver'. 'Sstt'. Mick en Trine keken om. Een vrouw als een wolk verscheen. Of eerder: op een wolk. Het was Es-selien, die overal was en niets betekende. Tien handen stopten haar een glas

toe. Herman Roskam, glimlachend als een breedsmoelkikker, verwelkomde het mens Esselien. Zijn trouwring flikkerde vervaarlijk. Op de achtergrond stond zijn officiële echtgenote boze schimmen en grimmige schaduwen af te werpen. Zie, een zoen. Bijna tong. De Roskamvrouw rukte in gedachten de Esselientong uit en veegde er haar kont mee schoon. 'We blijven niet lang', zei Jan tegen Eline. 'Misschien wordt het een mooie avond', antwoordde die. Jan dronk zijn vloeistof in een teug op. Alleluja. Gezwind plukte hij een vers glas tegengif van een dienblad. Ze keken hier op geen euro, de Tigers. 'Origineel hé, schimmen en schaduwen?' klonk het plotseling achter hem. Jan keek om. Jerry. Hij wou een hand geven, maar zijn glas en zijn sigaret zaten in de weg. 'Dag Jerry! Dag Britt!' zei hij blij. Hij zette zijn glas weg en klopte op Jerry's schouder, zodat de askegel van zijn sigaret afbrak. 'Eline, dag'. 'Hoi'. 'Hoe gaat het met jullie? Niet te drinken hé, dat spul hier'. 'We mogen niet klagen. Nee'. 'Ook eens afgekomen?' 'Bah ja, ondertussen zijn we van de straat hé'. Jan pakte zijn glas weer en tuurde erin. Eline keek naar een passerende schim. 'De toespraak moet zeker nog komen?' opperde Britt. 'Ze komen nog niet te vlug rond met drank'. 'Daarjuist wel'. Jan keek van zijn glas op en spiedde in het rond. Hij zag de schilder Philippe Boutersen staan, in een kolom van sigarettenrook, omringd door vrouwen. Mick Mauser wenkte een hostess. 'Tot straks misschien? Ik zoek even een glas', zei Jan, het gesprek saboterend. Jerry en Britt knikten. 'Je hébt verdorie een glas', siste Eline, toen ze weer alleen waren. 'En ik wou wel even kennismaken met die twee. Het is pas de derde keer dat ik Britt zie en de eerste keer dat ik ze samen ... '. 'Van mij ook. En ik bedoelde een vergrootglas', meesmuilde Jan. 'Een vergrootglas om naar talent te zoeken. Of voor die detective ginder'. 'Pff ... neem je nog foto's? De belichting is goed'. 'Nee', schudde Jan balorig. 'Ik zoek Steffie en Puk even op'. Eline ging kwaad kunst kijken. 'Dank u ', knikte Mick Mauser. Hij nam een indrukwekkende bol streekbier van de hostess aan. Met gefronste wenkbrauwen keek Trine toe. Toen nam ze ook zo'n bol.

Philippe Boutersen, ofschoon hier vanavond niet met beeldend werk vertegenwoordigd, stond gevangen in een heksenkring van belangwekkende en verblindende vrouwen. Philippe schilderde vooral tijgers en slangen. Voor schaduwen was hij te vlug. Jan walste de vloeistof in zijn glas. Hij volgde Esselien met zijn ogen en pelde haar kleren af. Terwijl Eline in gesprek was met een Vlaamsnationale apotheker had hij andermaal stiekem bijgetankt. Hij luisterde naar het drukke gebabbel van die kluit bavianen. Ze beschikten over de gave van de taal en sleepten bij het lopen niet langer hun knokkels over de grond. Schimmen- & Schaduwenvolk, maar niemand kéék echt naar de Schimmen & Schaduwen waar diverse Vlaamse kunstenaars voor 'tekenden':

Dewaele
Deneckere
Duthoy
Duytschaever
Vandenbergh
Vandenbroecke
Van Den Brouck
Vandenabeele
Verduyn
Verleye
Verleyen

Sweetheart

‘Goedenavond meneer Sotheby. Hoeveel gaat een Van Den Brouck heden ten dage?’ ‘Ach meneer, Tokio even faxen. Mag het in symbooldollars?’

Jazzformatie SQUARE begon op te treden. De muzikanten stonden op een podium dat ook druk bevolkt was door gatenplanten en conifeertjes die uit het stadhuis waren aangesleept. Die gasten zag je vaak op vernissages. Eline dreef verder van Jan af, die geen moeite deed dit te beletten. Iedereen begon een beetje ritmisch mee te bewegen. Toen stootte plotseling een jonge, niet-geselecteerde artiest een berlijnsblauwe asbak omver. Die kukelde splinterend op de vloer. Onderdelen hupten een eind gek weg. Rond de plaats des onheils vormden zich AAH- en OOH-groepjes. De vrouw van Herman Roskam liep hierbij Esselien zowat omver. Mick en Trine naderden ook. Ze vernamen het tragische nieuws dat de betreurde asbak eigenlijk een pronkstuk van 't Yserleiepand was. Was geweest. *Ashes to ashes!* ‘Er moet hier maar niét gerookt worden verdorie!’ zei een gezonde groene geest in een gezond groen lichaam ferm. Het Europarlementslid knikte instemmend. ‘Ja’, beaamde ook Jef Deleeuw. Jan vloekte stilletjes omdat een kalende vrouw hem op de tenen traptte. De kunstenaar Vandenberghe, die gewoonlijk met marmer werkte, onderzocht de brokstukken en schudde dan treurig het grijsgelokte hoofd. ‘Niks meer aan te doen, jongens, niet meer te lijmen’. ‘Wie zal dat betalen hé?’ Een olijke japneus verzocht de muzikanten van SQUARE om een treurmars. ‘Noem het Stof & As!’ riep hij schalks. Op het muziekschavot schudde the leader of the band glimlachend zijn kale kop. De contrabassist begon de snaren van zijn instrument wellustig te plukken, alsof het luizen betrof in zestienjarig meisjeshaar. ‘Zo klonk de band in de bar van de zinkende Titanic!’ riep de olijkerd. Die moest in de gaten gehouden worden. De schilder Philippe Boutersen verdwéén nu zowat tussen vrouwen met blote V’s in hun rug en hun haren in een wrong. Telkens hij een sigaretje wou pieren, en dat gebeurde om de haverklap, moesten V1, V2 of V3 zijn glas even vasthouden. ‘Goed gespeeld, rattenkop’, dacht Jan. ‘En er hangt of staat hier geeneens werk van je. Pico bello, kettingrokende vrouwenverslindende zenuwpees’. Esselien en mevrouw Roskam hadden na het asbakdrama een ijskoud gesprek. Het was de Roskamvrouw die daartoe de eerste stap had gezet. Haar trouwring flikkerde ook vervaarlijk, terwijl Esseliens ogen dumdukogels afvuurden. De tijd begon te dringen; de mensen ook.

Eindelijk besteeg Herman Roskam het spreekshavot. Hij zag wat bleek, alsof hij op de galg toe stapte. ‘Dàt is de echte oker’, zei de artiest William Sweetheart zeer beslist tegen pottenbakker Puk. ‘Oker is de kleur van zijn jasje’. ‘Er moet wat craquelé in’, oordeelde die. ‘Zou ‘m veel beter staan, de joker’. Terwijl iedereen de man op het schavot met zijn of haar ogen opat, keek hijzelf naar iedereen en naar niemand. Dat was een goede tactiek. ‘En ik moet vooral blijven beseffen,’ dacht de zwetende Roskam, ‘dat een publiek uit vele eenlingen bestaat. Ze dragen allemaal een onderbroek. Ze zullen me niet opeten’. Even viel zijn blik op Prof. Em. Dr. A. Pierloo. Brr. Grr.

Thuis, voor de spiegel in de roze badkamer, had Roskam de laatste mee-eter uitgeperst en zijn speech tot tweemaal toe opgedreund. Een keer maar had hij daarbij ‘explosie’ gezegd. Dat Algemeen Beschaafd Vlaams zou hem wel lukken: kwinkslag hier, kwinkslag daar. Enkele stiekeme glazen gin hadden hem al op vernissagetemperatuur gebracht. Het lawaai dijde in groter wordende

cirkels uit. Roskam was voorwaar een steen in een poel die steeds stiller werd. Reeds zwegen vele aanwezigen. Ze plaatsten zich met hun blote aangelat naar de spreker toe. O wat haatte die op dat ogenblik al die witte vlekken en die roze oorschelpen! Hier en daar hoorde je nog wat opmerkingen na vervaldatum en beleefd geginnegap in mineur. William Sweetheart luisterde naar vermeende krekels buiten op het gazon. Vandenberghe probeerde zonder lawaai te maken een handvol chips naar zijn gezicht over te hevelen. Philippe Boutersen schraapte de mist in zijn keel weg alsof hij het zélf zeggen wou. V2 hield hem in de gaten. Ze kreeg een visioen. V3 ook. De plexiekunstenares Verduyn, pruilend als een barbiepop, keek naar marmeren Vandenberghe die chips morste. Mick Mauser blies zachtjes in de nek van Trine. Eline zocht Jan weer op. De vrouw van Herman Roskam beet op haar tong. Tweeënzestig anderen kruisten de armen voor de borst. Het begon.

Roskams blad trilde als een belastingformulier. Het woord zou vlees worden. Mick toverde een pilletje te voorschijn, slikte het door, haakte zijn duimen achter zijn broeksriem vast en wachtte op wat komen moest. Het fototoestel van Jan VDW kleef koppig op diens buik bungelen. Esselien, scherp in de gaten gehouden door mevrouw Roskam, bestudeerde de licht- en schaduweffecten van Duthoy. Aldus vermeed ze visueel contact met haar geliefde spreker-dichter, want dat hij zich verspreken zou, dat stond als een paal boven water. Ze leed mee, de minnares. Toen nam Roskam, Herman na driewerf geklop op de microfoon ('één, twee, ... ') het woord, brak het en deelde het mee aan de genodigden. Esselien haalde opgelucht adem. Pottenbakker Puk ging plassen. Jan slikte en keek naar de fel articulerende lippen van Roskam. Mevrouw Roskam keek door haar echtgenoot heen. Eline stond te dromen. Puk kwam terug. Zijn lange haren stroomden van onder zijn rood pausmutsje neer tot ze overvloeiden in een al net zo lange baard. Mick keek naar al dat haar en vroeg zich af of Puk zijn handen gewassen had. Mercurius keek opzij; zijn staart zwierde mee.

En toen keek bijna iedereen om. Kunstkriticus Lunet, bekend van de regionale radio, kwam stilletjes maar zeer zichtbaar binnen. Hush! Hush! Hij voerde een vrouw als een wagonnetje met zich mee, hakke-hakke-tuut-tuut. Die bestond uit, van onderen te beginnen, glimmende lieslaarzen, billen, een gordel die wat Vlaams textiel bijeenhield en daar helemaal bovenop voorwaar nog een hoofd met oranje achterovergeharkt haar op. Lunet zelf was gehuld in de verplichte witte sjaal. De rest was grey silence. De samensholing schoof eerbiedig opzij. Lunet en de vrouw tipteenden glimlachend naar voren. Daar drapeerde de kunstkriticus zijn jas los om zijn schouders en klopte met een gauloise op de muis van zijn hand. Aan de lijn ... klaar ... start.

Micks blik dwaalde af en haperde aan een vochtvlek boven een venster. Zijn blik zakte tot op de vensterbank. Daar zat, zwaar vermoeid sedert de jaren vijftig, met wallen onder ogen waar hij zo in kon stappen, apotheker Vondel. De catalogus SCHIMMEN & SCHADUWEN - ONGRIJPBARE BEELDEN stak slordig uit zijn jaszak. Onophoudelijk klopte hij askegeltjes af, steevast naar het craquelé in de vloertegels turend. Vondel bezat een collectie werken van Philippe Boutersen: slangen die naar tijgers beten en tijgers die lange slangenstaarten hadden. Maar Vondel was vanavond ietwat verdwaald, ook al was er veel licht: Boutersen was hier niet met werk vertegenwoordigd. Tijgers ontdekte de

apotheker alleen in de emblemen van de Tigers Service Ring, waar hij zelf ook lid van was. Slangen? Alom.

Mercurius' rechervoet sliep. Jan moest dringend plassen. Boutersen schoof al gezapig naar de cocktailbar op. Zes vrouwenogen reisden onzichtbaar met hem mee. Eline onderdrukte een geeuw. Britt en Jerry stonden tegen elkaar aan te wrijven. Vandenabeele bestudeerde Dewaele. Een oude apotheker na vervaldatum vroeg zich af wat hij hier deed.

Er kwam beweging in de gelederen, na een bedaard applausje voor sprekerd Roskam. Professor Alfred Pierloo slaapwandelde naar voren en beklom struikelend het spreeschavot. Herman Roskam, omringd door enkele geheel uit ellebogen opgetrokken politici en leden van de Tigers Service Ring, overhandigde De-Gulden-Spoortrofee voor Kunst- en Cultuurverdienste aan Pierloo. Die keek zeer ernstig. Enkele fototoestellen bliksemde. Jan VDW van AHA! verroerde geen vin; hij bliksemde alleen met zijn ogen. Eline stuurde hem boze blikken toe. De aanwezigen applaudisseerden. Maar niemand wist echt goed wie die rare oude kwiet was. Of wat voor verhevens hij had gedaan. Schouder aan schouder stonden ook Jef Deleeuw van Ons Zwerfdeel en het Europarlementslid handjes te klappen. 'En dan geef ik nu graag het woord aan professor Pierloo', articuleerde Roskam in de microfoon.

De oude prof bekeek de micro vijandig. Hij liet zijn blikken over het volk glijden. Het werd stil; het diet zweeg. Zelfs apotheker Vondel keek even op. Een spiekblad? Geen blad. De professor zou geen blad voor de mond nemen! Onmiddellijk al veroverde hij daardoor de bête bewondering van vele aanwezigen. Hij kon het vanbuiten! En hij sprak: 'NEE, dames en, enfin, heren, NEE: waarde genodigden, in deze kunst-tem-pel als het ware spreek ik recht uit het hart tot u, zonder een blad voor de mond te houden. U, de cultuurdragers en -verspreiders van ons Vlaamse volk, dat weleer van Noordkaap tot Kaap De Goede Hoop ...'. 'Grote God', dacht Jan. 'Oei', dacht Jef Deleeuw. Hij loerde stiekem naar de Europarlementariër. De verzamelde Schimmen en Schaduwen keken gebiologeerd toe. Professor Alfred Pierloo projecteerde een schaduw die de gehele zaal plotseling leek te verduisteren.

'... het ontaarden van waarachtige Vlaamse kunst in te dijken ... respect voor ons rijke verleden ... hand in hand ... blik op de toekomst gericht ... fier ...'. 'Dit is je reinste gewauwel', flitste het door het hoofd van de Euroman. 'Ik sta erbij en ik kijk ernaar. Ik moet iets doen. Ik moet hier een daad stellen. De pers is er. Dit kàn toch niet!?' Hij loerde stiekem naar cultuurdrager Deleeuw. Dié moest toch ... !?

'... nu al pasjes uitdelen aan antirascisten ... zover moet komen ... onze schoolpoorten wagenwijd open ... wat komt er in de plaats? ... ik vraag het u ... cultuurdragers van ons Vlaanderen ... wat komt er in de plaats?? ... dulden wij nog langer dat ... mogen wij onszelf nog zijn ... ongestoord en veilig in Brussel ... ons Brussel ... dat ze ons aan het afpakken zijn ...'. 'IK ga hier weg', besloot de Europoliticus in een opwelling, toen hij merkte dat zelfs Jef Deleeuw niet bougeerde. 'God, laat dit niet lang duren', bad Deleeuw. 'Waarom heb ik toch voor déze man gestemd?' De beeldende kunstenaars stonden roerloos de fascistoïde redevoering te ondergaan. 'Ik gà', besloot de Euroman. 'Nù!' 'Hé!' deed Jef Deleeuw geschrokken. Hij trok de man bij de mouw en belette hem te vertrekken. 'Dit kun je niet maken!', fluisterde hij hem toe. 'Die kerel is eh ...'. *Verdammt, verdammt!* 'Maar allez!' protesteerde het parlementslid. 'Dit is

levenden. 'Hei, dromer, wakker worden. Wat vond je van die Pierkloot?' 'Pierloo? Aan zulke seniele fossielen ontlene de straatvechters van het Vlaams Belang hun domme slogans. Hier komt niks van in AHA! Over mijn lijk!' 'Je moet je niet opwinden. Nam je foto's?' 'Nee. Godverdomme nee. Heb je die Deleeuw zien staan? Dat pronkstuk? Die windhaan? Die politieker wou het anders echt wel aftrappen hoor!' 'Ja, merkten we ook'. 'Amai Roskam. Amai Tjegers'. 'Laat Roskam nou maar'.

Oranje hostessen brachten helgekleurde dranken rond. SQUARE liet zich weer horen. Iemand zat rustig rokend op een lichtgevend marmeren voorwerp van Vandenberghe. Zij beseftte niet dat ze op een kunstwerk zat. Een eind daarvan dan stond de kunstcriticus Lunet. Rond hem klitten kuchend en hummend mensen samen: kunstkippen, olieversers, conceptuele kliekjesgasten, klaplopers, nieuwe wilden met rare briljetjes, abstracten met copywriterstoppelbaarden. 'Godverdomme', mompelde de eenzame Vandenberghe. Hij stond niet bij het groepje, maar keek vernietigend naar het wijf dat op zijn kunstwerk zat. Vrouwen hielden niet van marmer. Ze zàten erop, met hun lichtgevende kont. De marmerkunstenaar zelf zou pas erkenning genieten als hij definitief onder koel marmer lag.

Hoe later het werd, hoe schimmiger en schaduwrijker de figuren werden. Lunet glimlachte breed en dronken met zijn door de Noordzeezon gebruide gezicht toen hij, uren te laat, Angela introduceerde, de vrouw die hij heden ten dage overal met zich meevoerde. Daarna vertelde hij voor de geboeide omstanders nog een mop over een reis naar Marokko met zijn ex. Daarbij viel het voorvoegsel 'ex' menigmaal. Mercurius grijsde breed. Hij bevond zich ook onder de geboeiden en had zicht op één tepel van Angela. Eline en Britt stonden even verderop in drank verzonken. Jan VDW probeerde een gesprek met de kunstenaar Duytschaever gaande te houden. Philippe Boutersen was alweer door V2 getroffen. Vandenberghe beschreef nu elliptische banen rond de drankentafel. Esselien, Herman Roskam en diens vrouw manoeuvreerden als botsautootjes op een kermis. En toen kwam Eline melden dat ze naar huis ging. 'Ik moet nog een foto nemen', zei Jan balorig. 'Kom ik even later nog langs?' 'Je hebt gezopen. Je bent zat. Ik hield je in de gaten, jawel'. 'Heb je die klootzak van een Pierloot ... Pierloo bezig gehoord? Hoe Roskam zoiets ... '. 'Die foto die je nog gaat nemen, wordt zeker een bewegend beeld? Primeur voor AHA!, haha!' 'Ik ben nog nuchter hoor!' protesteerde Jan. 'Komaan!' 'Waar is Jerry? Britt?' Jans beeld werd troebel. 'Ik ga door. Pas maar op jezelf'. 'Jawel, poezewoeveke'. 'Zo, die zie ik de komende tijd niet meer terug', dacht hij. Hij spiedde de zaal af op zoek naar koppen die konden rollen. Hij wou eigenlijk die Roskam wel eens flink de waarheid zeggen. In de verte was die Mick Mauser aan het niezen. En waar waren Britt, Jerry?

Schuinschrijver Mercurius wou met zijn zeemstem de bloedmooie Angela nog een wisecrack vertellen, maar die luisterde liever naar de corpulente, gezellige William Sweetheart. 'Mijn in zicht', mompelde Jan VDW. Hij was op die twee aan het afstevenen, maar veranderde van koers toen hij zijn ex-medewerker Mercurius ontwaarde. Er was al veel volk naar huis. Alleen de artisten en hun hofhoudinkje waren er nog. De leden van de Tigers Service Ring waren ook al richting horecasector verdwenen; het was vrijdag: voeder- en drenktijd. Sommigen zaten lelijk met die Pierloo in hun maag gesplitst. Enkelen met Deleeuw. Dichter-bediende Roskam spelde namens de organisatoren een cheque uit

voor de jazzformatie SQUARE. Zijn vrouw, net weer uit het niets opgedoken, keek argwanend toe. Klokke twaalf struikelde apotheker Vondel over een oprullend vloerkleed. Mercurius en Roskam kalefaterden hem in het keukentje. Die kerel van AHA! kwam nog wat ruziën, maar die struikelde zowel over zijn woorden als over zijn gedachten als over datzelfde vloerkleed. 'Het gaat wel', mompelde Vondel. En iets van 'vervaldatum'. Hij zocht houvast aan een glas. Mevrouw Roskam zette een venster open; frisse Yserleielucht stroomde binnen. Daarna verdwenen schimmen & schaduwen in nacht en nevel van het duistere Yserleiedal.

Voor de hanen in de regio hun gregoriaanse toonladders uit hun strot persten, braakte Angela met veel overgave de lavabo in de York Arms vol, alsook de rug van een tochthond die een scheur onder de deur bewaakte. Ze giechelde troebel tegen haar spiegelbeeld. De kunstenaar Dewaele kwam in het passeren even haar zijige dijen kneden. Hij liet een kattedelletje in een van haar lieslaarzen glijden. 'Er zit iets in je linkerlaarsje, van je sinterklaasje', fluisterde hij erotisch in haar nek. De geblokte vloer van de York Arms schommelde als een zwevend schaakbord voor Jans ogen. Vandenberghe imiteerde Pierloo en stootte daarbij een beeldje omver. Het was een afgodje uit het oosten. De Aziatische kelner lachte en huilde. Vandenberghe probeerde hem te sussen door hem op een stuk papier te portretteren. Hij signeerde met 'Pierkloot'. Apotheker Vondel bracht nog een stuk van de nacht in zijn eigen portiek door. Hij hield vijf kunstmapjes, incl. de Roskamgedichten, onder zijn rechterarm gekneld. Met zijn linkerarm rookte hij. Toen hij voor de zoveelste keer zijn zakken wou aftasten op zoek naar die onvindbare sleutel, ontdekte hij dat hij in elke hand een brandende sigaret hield. In de verte raasde de ochtendtrein van 04:38 voorbij. De overwegbellen rinkinkten onwerelds. Een nieuwe dag brak aan; een haan besteeg een rokende mestvaalt. In de York probeerde criticus Lunet aan Esselien uit te leggen waar zijn achternaam vandaan kwam. Het kind was echter met haar dronken gedachten bij de afwezige Roskam, die nu misschien verplicht werd de linkerborst van zijn wettelijke echtgenote te strelen. De plexiekunstenaar Verduyn kreeg omtrent Lunet bloederige visioenen. Lunet had er namelijk schuld aan dat het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst haar plexie zeemeerminnen weigerde aan te kopen. Nee, ze investeerden liever in boomwortels, drollen, getatoeëerde varkens en tl-buizen, waarmee bijvoorbeeld dat wandelende darmkanaal van een Sweetheart zijn gedochten ineenknutselde. Vandenberghe zei leuke dingen tegen Angela. Jan legde zijn hoofd ter tafel. Hij werd geduld. Hij droomde dat hij, omringd door kunstenaars, zijn hoofd ter tafel legde.

De conciërge van 't Yserleiepand stapte met knierpende zolen door de zaal. Hij had pas nieuwe schoenen gekocht, voor de gelegenheid. Hier en daar dronk hij het grondsoep uit een fles. Hij knipte de lichten uit. Morgen was er weer werk aan de winkel: tweede dag van de expo. 'Foetsie, kunst', fluisterde hij. Daarna floot hij twee keer. Kwispelstaartend kwam zijn hond eraan. Hij hief een poot tegen een kunstinstallatie van de bekende beeldende vormgever Vandabeele. In het halfduister keek de conciërge goedkeurend toe. 'Brààf!' Daarna verlieten beide schimmen het pand. Boven de Yserleie dreven mistflarden als lijkwaden.

'Morgen 22:30 panoramazaaltje, HR'. Dit vlug neergekrabbelde berichtje werd de volgende avond omstreeks 23 uur in Esseliens tas gevonden, in een bolletje gepropt, naast haar ontzielde lichaam op de begane grond. Achtentwintig meter boven haar bevond zich het balkon van het panoramazaaltje aan de achterkant van 't Yserleiepand, met uitzicht over de Yserleie, aanpalende industriële zone en enkele overgebleven weiden als wiegende zeeën. Herman Roskam doorliep het hele gamma van gevoelens. Hij werd beurtelings lijkleek, knalrood, boetepaars, toornig blauw. Hij bekeek met afschuw de ambulance, de draagberrie, de zwieplichten ... enkele minuten na de ijselijke gil van zijn vrouw, die het lichaam op het asfalt had ontdekt. Iets later vonden ze dat propje in Esseliens tas. Herman Roskam ontkende ten stelligste dat hij het geschreven had. Maar het was moeilijk opbiggen voor de arme Roskam tegen een publiek geheim en een algemene opinie. Er blonk leedvermaak in de ogen van zijn wettelijke echtgenote toen hij gevankelijk door de arm der wet ter ondervraging zacht werd meegetroond.

Alleen Mick Mauser merkte dat leedvermaak op, die paar keren dat hij mevrouw Roskam in verband met een veiligheidsenquête opzoekt. Detective Mauser geloofde niet in briefjes, wel in visioenen. 'Juist,' knikte hij, 'Esselien is, nee: wàs het soort vrouw waar mannen gedichten voor schrijven of misdaden voor plegen. Maar soms zijn ze te traag. Andere vrouwen doen dan de vuile was, en grondig'. Vooraleer Mick weer vertrok, kocht hij nog een bos rozen in de bloemenwinkel van mevrouw Roskam.

Hoofdstuk 8

MICK MAUSER EN DE RED RUM

Een maritieme droommoord

'Kunnen de bewegingen van een vlinder in Tokio een regenbui boven Central Park in New York veroorzaken?' vroeg ik me af. Het was mijn eigen gedachte, maar de formulering ervan had ik gepikt van een personage uit de film 'Jurassic Park'. Die kerel was net als ik een fan van de chaosleer en een liefhebber van onvoorspelbare attractoren. Ik keek naar het ballet van enkele meeuwen die de boot naar Ramsgate volgden. De zon schitterde in mijn taksvrije fles '12 years old malt whisky'. Ik nam een slok en plantte de fles tussen mijn benen. Hier op het achtersteven was het windvrij. Ik zat tegen een trap geleund. Drie weken vrij kon ik nemen. Het laatste optreden van onze groep MIRACLE BLUE was pas enkele uren achter de rug. Ik had mijn drumstel ingepakt en met het busje richting binnenland meegegeven. Samen met Marc, onze basgitarist, had ik vanochtend vroeg de ferry Oostende-Ramsgate genomen, na nog enkele uren nachtelijk stappen in De Koningin der Badsteden, en vooral: scoren. We hadden stevig gescoord. De andere leden van MIRACLE BLUE gingen ieder apart even uitblazen, met de hunnen: Vlaanderen, Frankrijk, Turkije. Iedereen wou er even uit. Marc en ik zouden enkele dagen in Zuid-Engeland rondtrekken.

Van dat Londengedoe moesten we niks hebben. Daarna zagen we wel. Ik wou vooral mijn eigen rekeningen eens maken, alles op een rijtje zetten en beslissingen nemen. Misschien moest MIRACLE BLUE maar beter splitten. Na zes jaar samen *on the road* was het welletjes geweest. Spanningen alom.

‘Hoi’. Marc kwam poolshoogte nemen, zware wallen onder de ogen. ‘Jip. Je ziet er niet uit, man. Zijn dat jaarringen of lauwerkransen onder je ogen?’ ‘Moe?’ ‘Bah ja, ook wel’. ‘Ik heb het spul bij me’. ‘Dat van vannacht?’ ‘Ja. Kom je? Of betrouw je het niet?’ ‘Nee ... nee ...’. ‘Ik zoek effe de toiletten op hé’. ‘Jaja. Ik blijf hier zitten. Voorzichtig hé’. ‘Ik ben op dek 7, als je me zoekt. De bagage staat in de musicbar hier vlakbij’. ‘Oké’. Marc verdween, op dunne zeebenen. *Drugs and rock’n roll*, dat was Marc. Ik zou hem nooit meer terugzien.

Mick Mauser snelde met zijn jongste naar de toiletten op dek 7. Hij rukte enkele deuren open en mikte het hoofdje van de kleine boven de dichtst bijgelegen wc-pot. Net op tijd. Toen hij even later wat papier van de dispenser ontrolde, hoorde hij een doffe bons in het hokje ernaast, gevolgd door een dreun en gekletter van vallende spullen. ‘Wacht even hier’, gebod hij zijn zoontje. ‘Blijf op het wc-deksel zitten. Ben zo terug hoor’. De deur ernaast was op de knip. Mick liet zich op zijn knieën zakken en loerde onder de spleet. Er lag iemand in een vreemde kronkel op de grond. Mick bonkte op de deur en riep. Geen antwoord. Na drie pogingen gaf hij het op. ‘Gaat het weer een beetje, jongen?’ Jasper knikte. ‘Kom’. ‘Wat was dat?’ ‘O, iemand die gevallen is. Kom’. Hij leverde Jasper bij Trine af, legde vlug de situatie uit en haastte zich dan naar de informationdesk.

Vijf minuten later werd omgeroepen dat de passagiers de toiletten op dek 7 niet meer konden gebruiken. Mick werd door een steward achter de balie van de infodesk gebracht. Hij vertelde er wat hij gehoord en gezien had en liet er zijn coördinaten achter. ‘Als het nodig blijkt te zijn, zullen we nog contact met u nemen. Blijft u lang in Engeland?’ ‘Vier dagen’. ‘Oké. Bedankt. Hier hebt u mijn kaartje. Drink er een hartversterker mee aan de bar, ze zijn op de hoogte’. ‘Dank u’.

‘En?’ vroeg Trine. Mick haalde zijn schouders op. ‘Misschien iemand die doodgewoon van zijn stokje gevallen is’. ‘De toiletcompartimenten op dat dek zijn afgesloten. Er moet toch iets aan de hand zijn’. ‘Ik heb mijn naam en telefoonnummer gegeven. Het leverde me nog zo’n flesjeswhisky op’. Mick toonde het kaartje. ‘Oostende Lines verzorgt zijn klanten hé’, glimlachte Trine. Ze keek naar Jasper en Lise; die lagen alweer slaperig tussen de bagage op de banken gedrapeerd.

Ik sprong op toen ik de omroeper hoorde. Toiletten dek 7? Blue alert! Ik wrong de fles in mijn jaszak en haastte me naar binnen. Musicbar. Taxfree shop. Panoramische gang. Pictogrammen Ladies en Gents. Daar was een samenschooling van bootpersoneel; ze vormden een scherm tegen kleinschalig ramptoerisme. Nieuwsgierigheid werd weggewuifd. ‘Wat is er gebeurd?’ ‘Toiletten op dek 8, meneer’. ‘Niks aan de hand’. ‘Deze hier worden tijdelijk afgesloten. Met onze excuses voor het ongemak’. ‘Maar ik ... eh ... is hier iets ...’. ‘Dek 8 meneer, sorry’. Een en ander flitste razendsnel door mijn hoofd. Ik haastte me terug naar de musicbar en zocht Marcs reistas. Ik grabbelde en gooide de inhoud dooreen. Geen probleem. Of toch? Ik probeerde na te denken. God! Ik

liet Marc gaan ... we deelden een ticket ... Daar kon narigheid van komen. Veel narigheid. Verdomd, verdomd. Opvallend veel mensen bewogen zich nu richting sanitair. De musicbar liep vrijwel leeg. Weer spoedde ik me naar de plaats des onheils. Of toch ongeveer. Paniek borrelde in mij op. Wat als ... ? 'Die man is dood', hoorde ik zeggen. 'Hij lag dood in het toilet'. 'Ze hebben hem daar gevonden'. Op dat ogenblik werd een dringend bericht omgeroepen. Eventuele medereizigers van Marc VdB uit P. werden verzocht zich onmiddellijk aan de informationdesk op dek 7 te melden. Mijn hart bonkte in mijn keel toen ik dat hoorde. Ik wist meteen hoe laat het was. Al te lang en al te vaak waren we ongestraft gebleven en door de mazen van het net geglipt. Stom, stom, stom!

Toen nam ik een beslissing. Ik ging terug naar de musicbar, waar alleen nog een slaperig gezinnetje zat. Ik griste er Marcs en mijn reistas van de zitbank. Op het achtersteven was niemand. De zon flikkerde op het water. Geen wind. Ik nam de fles uit mijn jaszak en nam er drie slokken uit. Daarna gooide ik de fles en de tassen overboord. Vlak daarna sprong ik zonder verder nadenken in het witte schuim. Het was een chaosbeslissing. Er zwierden geen meeuwen meer.

Red Rum had zijn verwoestende werk gedaan en een zoveelste slachtoffer gemaakt. De groep MIRACLE BLUE was nu noodgedwongen gesplit. Basgitarist Marc VdB was aan een overdosis bezweken. Hij stierf in comateuze toestand, op de bootlijn Oostende-Ramsgate. Dagen later spoelde de drummer van de groep levenloos aan, in de omgeving van Margate. Pas na zijn vakantie in Zuid-Engeland las Mick Mauser in de krant over Red Rum, een zeer pure vorm van heroïne, of nog: 'Murder'. Red Rum was een 'populaire' drug aan het worden; de vraag ernaar was bij de dealers met 300 % gestegen na een drama in de bekende groep SMASHING PUMPKINS. Ook in Europese straten. 'De lemmingen zijn onder ons', dacht Mick. Hij grabbelde naar zijn brave pakje taksvrije Marlboro. En hij somde stillletjes op: 'Lepel, pap, pop, lul, droommoord, koos u de garage dus ook?, Tivoli, I lov'it, A man, a plan, a canal: Panama, Baas, neem een racecar, neem een Saab'.

'Zit je weer tegen jezelf te praten?' informeerde Trine. 'Een afvaart kan ook een uitvaart worden', antwoordde Mick cryptisch.

Hoofdstuk 9

MICK MAUSER EN DE MOORD OP MARLOWE

Een historisch spionageverhaal

Christopher Marlowe werd als schoenmakerszoon in Canterbury geboren, op dezelfde dag als William Shakespeare. Sommige literaire onderzoekers beweren dat ze een en dezelfde persoon waren. Marlowe, toneelschrijver, vertoonde dezelfde eigenschappen als Sidney Reilly, eeuwen later de eerste professionele spion (weliswaar van Russische afkomst) in het westen: *drinking, gambling, fighting, womanizing*. Voor het beoefenen van deze hobby's had Marlowe veel geld nodig.

Mick Mauser, Trine en de kids stapten in het bootje dat vlakbij Weavers House in Canterbury aangemeerd lag. Twee oudere vrouwen en een man hadden al plaatsgenomen. Na een vijftal minuten wachten verscheen de roeier. *'Morning everybody. Welcome on board of the Titanic'*. Iedereen lachte, want iedereen begreep blijkbaar Engels. De vrouwen en de man bleken uit het noorden van Engeland afgezakt te zijn om een cricketmatch van hun favoriete ploeg bij te wonen. Trine verklapte dat ze uit Belgium kwamen en het zuidwesten van Engeland verkenden: Hythe, Rye, Margate, Broadstairs, Canterbury. In Hythe hadden ze in de crypte van een kerk 3 000 netjes gestapelde menselijke schedels en beenderen bewonderd. De roeier-gids knikte begrijpend. Deze 'rondvaart' was niet zo indrukwekkend als de reientocht in Bruges, zei hij. Door omstandigheden kon hij hen niet de cirkel 'rond' roeien, hier en daar was het riviertje te ondiep. 'Jammer', vond Trine. Mick vertaalde de boodschap voor zijn nageslacht. 'Geld terug!' schreeuwde er eentje. Aan de eerste brug over de drukke winkelstraat gooiden Jasper en Lise enkele muntstukjes in het water. 'Niet vergeten een wens te doen!' riep Trine. De pennietjes zonken kantelend naar de bodem. Helder was het water hier wel. Ze voeren langsheen het gasthuis voor bedevaartgangers, het monnikeneiland, onder lage bruggetjes, en bij terugkeer langsheen een Dominicanenabdij en -school en een molen die er al lang niet meer was wegens brand: de schoolkinderen van Canterbury kregen toen een dag vrijaf om naar dat vuurwerk te komen kijken. Even verder in de stad verrees het Marlowe Theatre, vanuit het bootje te zien. Van buiten af bekeken was het Marlowe Theatre een gedrocht vanjewelste. 'De schuld van stedelijk getouwtrek', zei de gids. Het leek meer op een industrieel gebouw, en vertoonde gelijkenissen met een ast op groot formaat. Binnen scheen alles oké en prima en pico bello te zijn. De roeier liet de riemen even rusten.

'Marlowe', zei hij dan. 'Christopher Marlowe. Liefdesdrama? Spionagedrama? Er bestaan een aantal hypothesen over dat heerschap'. Mick Mauser knikte. Hij kende zijn klassiekers. 'De eerste hypothese,' vervolgde de gids, 'is de meest geloofwaardige. Luister. Christopher Marlowe, toneelschrijver, slaagde erin vertrouweling van de Engelse koningin te worden. Daardoor beschikte hij gaandeweg over heel wat inside information. Die gebruikte hij ten voordele van Frankrijk en Spanje, die hem daarvoor betaalden. Spionage dus. Marlowe had namelijk veel geld nodig voor de levensstijl die hij er op nahield. Op een dag werd hij op verzoek van de koningin naar Londen geroepen. In een herberg onderweg, ergens in een voorstad van Londen, verzeilde hij in een kaartspel met drie soldaten. Er werd vals gespeeld. Marlowe maakte een van zijn legendarische scènes. Een soldaat trok daarbij zijn dolk en plantte die in het linker-oog van de dramaschrijver. Het betekende het einde voor Christopher Marlowe. Hij had de kaap van de dertig niet bereikt'. 'Als er met palmtakken naar je wordt gezwaaid,' merkte Mick op, 'wordt op hetzelfde ogenblik ergens in een achtertuin een kruis voor je getimmerd'. Meteen viel zijn blik op de *'duckchair'*: een stoel die aan het uiteinde van een wiplank boven het water hing. Wanbetalers, oplichters en vrouwen die men beu was, werden erin *'geduckt'*: onder water geduwd. De roeier-gids knikte. 'Zo is het. Het hele scenario was in elkaar gezet door de Queen of England *herself*, goede vriendin van Marlowe. De man wist te veel, had dat misbruikt, en moest er aan geloven, vriend of geen vriend'. 'Die soldaten in de herberg speelden dus opzettelijk vals', vertelde en vertaalde Trine voor de kinderen. 'Zodat ze een gevecht konden

uitlokken om Christophe dood te maken. Zo leek het al helemaal niet meer op moord hé'. Mick Mauser keek naar het alchemistentorentje aan de overkant en naar de *'duckchair'*, de stoel der schande. 'Stomme oen, die Marlowe', dacht hij. 'Of was het Shakespeare? En die queen dan, wat 'n gans! In plaats van die nachtbraker van een Marlowe dubbelop te gebruiken! En Marlowe had krek hetzelfde spel kunnen spelen, zoals eeuwen later Sidney Reilly wellicht ook deed. Hij had toch geld nodig, veel geld!?'

Het programma in het Marlowe Theatre vermeldde voor die namiddag een stuk naar Agatha Christie. Maar Mick Mauser en de zijnen namen de boot naar het vasteland terug, want het geld was op. 'Wie werd toen vermoord: Marlowe of Shakespeare?', vroeg Mick zich af. En hij mompelde zacht voor zich uit, kijkend naar het gezwier van gulzige meeuwen: *'Drinking, gambling, fighting, womanizing, ...* Misschien moest ik ook maar eens boeken gaan schrijven. Alleen maar uitkijken voor mijn linkeroog'. 'Wat zeg je?' vroeg Trine.

Hoofdstuk 10

MICK MAUSER: DETECTIVE ZONDER GRENZEN

Een farmaceutisch horrorverhaal

Elk jaar stelden de rijke nachtbrakers van de plaatselijke Tigers Service Ring een goede daad. Ze aten en dronken zich een paar keer benefietgewijs te pletter. Met de opbrengst van deze gelagen werd een heuse fonkelnieuwe jeep gekocht. Omstreeks juli werd het ding naar het Zwarte Continent gebracht, naar een land dat het moeilijk had. Walter P., zeebaron, Franz V., advocaat-politicus en Siegfried B., oogarts, kweten zich in naam van de Tigers elk jaar met veel plezier van deze nobele taak. Apotheker Vondel, ooit de vierde onafscheidelijke in dat gezelschap, was uit het illustere Tigerskliekje weg geschapt. Jarenlang was hij een van die musketiers geweest, maar zowel zijn leeftijd (zeg maar: ouderdom) als zijn gedrag bij onze zwarte broeders en vooral zusters lieten zoveel te wensen over dat hij gedesavoueed werd. Eigenlijk kwam het er op neer dat de drie anderen een bezadigde pottenkijker als Vondel konden missen als kiespijn.

De keuze viel dit jaar op Senegal (en Dakar had daar niets, helemaal niets mee te maken): aangenaam landje, vlak bij het immer interessante 'The Gambia'. De bijeengevreten en -gezopen jeep zou ter plekke geschonken worden aan een project met een lange naam en te veel doelstellingen om hier op te sommen. Volgend jaar kwam Mali dan aan de beurt. Vlak voor de afreis verscheen de foto van de drie weldoeners in de kranten. De corpulente Franz V., de geniaal-gekke Siegfried B. en de cleane maar zelden nuchtere Walter P. poseerden er apetrots naast de schitterende terreinwagen. Een rijk industrielandje zond zijn zonen uit. Dàt was pas concrete, daadwerkelijke ontwikkelingshulp! Met veel geroffel van superlatieven en adjectieven van een bevriend journalist kon de Tigersdelegatie nu vertrekken, het donkere avontuur tegemoet.

'Een doosje polaramine graag', vroeg Mick Mauser. 'Geen druppels hé? Niet in een fles?' vroeg Albert Vondel. 'Neenee. Van die pilletjes. Kleine verpakking'.

‘t Is weer de periode hé’, grinnikte Vondel. Mick knikte. ‘Ik kijk alweer verlangend naar de herfst uit: regen en wind. Geen genies en gesnotter dan. Geef mij maar slecht weer’. ‘Zeg dat maar niet te luid’, waarschuwde Vondel. ‘De mensen zijn zeer gevoelig als je op hun slecht weer trapt. Ze zouden je lynchen’. ‘Haha’. ‘Alstublieft. Twee euro achtenvijftig’. ‘En de Tigers zijn naar Senegal vertrokken zag ik?’ zei Mick. ‘Jaja’, gromde Vondel. ‘Gaat u nooit meer mee? Ik herinner me dat u vroeger ...’. De oude apotheker wuifde vermoeid. ‘Verleden tijd, dat. ’t Is nu aan de jongere gasten. Alhoewel ... heb je ze zien staan in de krant? Hun fysieke conditie is ook niet om over naar huis te schrijven. Die Franz V. kan begot met moeite hurken als hij eens in volle woestijn moet kakken. Wat hebben die bolle pretheren in ’s hemelsnaam met Afrika te maken’. ‘Tja ... Was u op de laatste benefietavond?’ ‘Jaja. Die felle tijgers zouden beter eens goed om zich heen kijken, hier in eigen land. Aan de achterdeuren van al hun dure restaurants staan er hier ook te bedelen. Een jeep: bah. Heilige koe. Oogverblindings’. ‘Nou, bedankt. Ik kan er weer een poosje tegen’. ‘Hm, ja, dag’. ‘O ja ... eh ... terwijl ik er aan denk ... hebt u geen zin in nog eens een schaakpartijtje of twee? Het is alweer een tijd geleden hé ...’, vroeg Mick aan de deur. ‘Ha ja! Wanneer ...’. ‘Tweede week augustus, kan dat? Dan ben ik terug van een korte vakantie in Engeland’. ‘Oké. Mij om het even. Op donderdagavond weer? Dat is de *night of the knights* hé!’ ‘Prima’. ‘Ik oefen alvast weer op de computer. Nou: tégen de computer’. ‘Ik noteer het in mijn agenda’. ‘... en zorg ervoor, ouwe rakker, dat je de eerste helft van de avond nuchter blijft’, voegde Mick daar in gedachten nog aan toe, toen hij weer op het trottoir stond. Albert Vondel was een interessante tegenstander, maar bodemloos waar het drank betrof. Het was niet prettig winnen van een oude hikende lapzwans, ook al was het een uitwedstrijd op het terrein van een meester in het vak.

De maand juli verliep rustig voor Mick Mauser en de dienst Verkeersveiligheid. Een voortvluchtige veroorzaakte een kogelregen in het centrum van Kortrijk en zou weken later in Spanje opduiken. De hele criminele zwik vluchtte potdorie aldoor naar Spanje. Wat had dat land toch!? Spanje wou hem echter niet uitleveren, en liet hem zelfs op vrije voeten, omdat België vice versa stug had gedaan in verband met een vermoedelijk ETA-koppel dat in Brussel onderdak had gekregen. De voortvluchtige bleef dus zelf buiten schot, ook al had hij alhier een informant van het gerecht gedood. Mick maakte de kogelregen in hartje stad mee. Er waren geen gewonden. Enkele etalageramen op de markt waren gesneuveld. Voorts waren er de gebruikelijke seizoensgebonden ongemakken met vandalen, drugstoeristen en passionele geweldenaars. ‘Gek,’ dacht Mick, ‘dat de meeste van die onfeiten en misdrijven zich telkens weer bij voorkeur afspelen in de omgeving van het gerechtsgebouw, het politiecommissariaat en het station: het Bermudadriehoekje van advocaten, wetsdienaars en tuig van de richel. Les extrêmes se touchent’. Hij kwam in die periode tevens enkele misbruiken van openbare gelden op het spoor. Maar daarover kon hij bij zijn superieuren bezwaarlijk rapporteren, noch enkele journalisten van zijn ‘grijze lijst’ inlichten: de een na de ander zou als een dominosteentje omvervallen, en met hem of haar het hele goddommese rijtje. Door zijn recente ontdekkingen had Mick zijn geloof in eender welke hulporganisatie echter definitief verloren. Waar mensen met centen te maken kregen, was er stront aan de knikker.

De glorieuze Tigers-videoavond over het Senegalese avontuur, annex slemp-partij in orangerie De Eenhoorn, ging niet door: 3 ½ weken na thuiskomst begonnen de drie Senegalweldoeners angstwekkende verschijnselen te vertonen. In de nek, op de borst en op de armen van hun weldoorvoede lichamen verschenen uitstulpingen zo groot als erwten. Op een ochtend waren die vreselijke dingen er: pijnloos, maar zeer verontrustend. Zeventien, telde Franz V. er tot zijn grote ontsteltenis. Siegfried B. scoorde er twaalf. Walter P., cleane zeepbaron, acht. 'Senegal, godverdomme!' brulden ze tegen elkaar aan de telefoon. Nog voor ze besloten hadden gedrieën naar het Tropisch Instituut te trekken, klaptten de erwten vanzelf open. En hun afschuw werd afgrijzen: uit iedere erwt kwam een larve gekropen. In volslagen paniek zochten ze ijlings hun Tigers-huisarts op. Die verwees ze omgaand naar het Tropisch Instituut. Hij nam diezelfde dag nog het stuur in handen en bracht de drie gestelde lichamen (kokhalzend van zichzelf en elkaar) hoogstpersoonlijk in zijn auto weg. Ampele onderzoeken en gesprekken met een in de tropen gespecialiseerd team brachten enige verlichting. Na een week afwezigheid keerden de drie naar hun slaapstad terug. De larven bleven weg. De erwten verschrompelden, niet zonder op alle plaatsen waar ze gebloeid hadden een litteken achter te laten.

Het verhaal van de drie onfortuinlijke musketiers kwam uitvoerig in de krant. In Senegal hadden ze alledrie aanvallen van malaria te verduren gekregen, ondanks de nodige voorzorgen: via apotheker Vondel hadden ze bij voorbaat én ter plekke malariapillen geslikt, op voorschrift van een Tigerarts met tropische ervaring. Door de aanvallen echter kregen ze te kampen met een sterk verminderde weerstand. Doordat de pillen blijkbaar toch hun werk niet deden, kregen ze dus ... malaria. Door die verminderde weerstand zagen tropische vliegen de kans schoon hun eitjes onderhuids in deze welgestelde Europese lichamen te deponeren, waaruit zich weken later, eenmaal terug in het vaderland, de larven ontwikkelden. Na verloop van tijd braken de bobbel open en verschenen vrolijk de larven. In het Tropisch Instituut werd verder uitgespit hoe het nu eigenlijk met die pillen zat. Walter P. had er nog een restantje van in een van zijn paramilitaire jaszakken ontdekt. Bleek dat de dingetjes én compleet over datum én compleet ongeschikt waren voor de Senegalese biotoop.

In plaats van een glorieuze Senegal-videoavond planden de drie weldoeners van het Zwarte Continent een verrassingsparty ten huize van apotheker Vondel, een donderdag in augustus. Die was al enkele keren door het Tropisch Instituut opgebeld. En hij had natuurlijk ook de kranten gelezen. 'Maar er scheelt verdorie niks aan mijn pillen!' protesteerde hij onmiddellijk met klem, want de drie vielen meteen met de deur in huis. 'En als jullie het niet geloven ... kijk zelf! Kom mee naar de winkel verdorie!' Boos schoof Albert Vondel het schakberd van zich af. Mick Mauser keek benieuwd op.

Vijf minuten later vertrokken de drie Tigers weer: overtuigd van de kwaliteit van Vondels huidige farmavoorraad, maar helemaal niet gerustgesteld. 'In het Tropisch Instituut hebben ze een aantal overgebleven pillen onderzocht', zei Siegfried B. nog met flikkerende brillenglazen. 'En die kwamen wel degelijk van hier, van deze apotheek! Ze waren ver over de houdbaarheidsdatum én ze waren niet geschikt voor dat deel van Afrika. Hoe leg je dat uit hé?' 'Als IK al niet meer weet hoe het zit, kan ik net zo goed de hele stad vergiftigen', beet Vondel terug. 'Goedenavond heren'.

Ook van deze party keerden de Senegalreizigers dus onverrichter zake terug. Hun wenkbrauwen kropen als vraagtekens over hun voorhoofd naar omhoog

en namen de vorm van larven aan. 'Een vleugje malaria is niet zo erg', zei Vondel. 'Die westerse wekelingen denken dat ze alles met pillen kunnen oplossen'. 'U praat tegen uw eigen winkel', merkte Mick op. 'Ja, da's nog waar ook', lachte de apotheker. 'Nog wat grondsop?' 'Graag'. Hij schonk Mick en zichzelf een royale whisky uit. 'Ze kunnen niet tegen het minste stootje, die heertjes. Natuùrlijk hou ik de versheidsdata van mijn medicamenten in de gaten, potdorie. Alles zit in de computer. Larven, hihhi! De melaatsen van de Tigers Ring! Hahaha!'

Vondel was weer maar enkele minuten verwijderd van zijn zoveelste dronkenschap. Mick Mauser dronk echter dapper mee. Dat tempo versnelde nog na het onaangekondigde grimmige bezoek van de Senegalese Drie-eenheid. Albert Vondel reikte naar zijn koning en een toren. 'Dit ben ik, de koning. Ik doe de korte rokade met mijn toren, om me straks beter te kunnen beschermen. Ik kijk vooruit'. 'Wie is de toren?' vroeg Mick. 'Mijn zoon, Karel'. 'Karel?' De apotheker knikte spottend. 'Die twee jaar geleden uit Mozambique terugkwam?' 'Dezelfde, jaja, na vijf jaar, haha. Vijf jaar buiten westen geweest, om zo te zeggen. Maar nooit malaria gehad, hahaha!! Ken je hem?' 'Ja ... jaja ... Artsen Zonder Grenzen hé? Dus: de koning en de toren ... jullie rokeren hé?' 'Precies. Hierbij is het gebeurd, zie'. Vondel voerde de wisseling uit en greep dan naar zijn glas. Mick keek even in diens dronken wateroogjes achter het halve brilletje. De oude apotheker lachte al zijn rimpels samen. Mick schoof als antwoord een paard naar voren. 'Ik vertrouw die toren van je niet', zei hij. 'Hier komt een paardenvlieg'. 'Hopelijk krijg ik daar nu geen larven van, tijger', zei Vondel. Hij articuleerde reeds moeizaam, reeds een beetje verlamd door de drank, maar hij had de grootste pret ter wereld. 'Mozambique hé?' zei Mick.
